

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Voorstel van Wet tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet educatie en beroepsonderwijs in verband met de invoering van het lerarenregister en het registervoorportaal

Voorstel van wet

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de positie van leraren en docenten in de school of instelling te verstevigen en hun beroepskwaliteit te verbeteren; dat het daarvoor noodzakelijk is een omschrijving van het beroep van leraar of docent, diens professionele ruimte en het onderhoud van zijn bekwaamheid door middel van een lerarenregister en een registervoorportaal wettelijk te verankeren; dat het daarvoor noodzakelijk is de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet educatie en beroepsonderwijs aan te passen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1. Wijziging van de Wet op het primair onderwijs

De Wet op het primair onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de begripsbepaling "persoonsgebonden nummer" vervalt: , bedoeld in artikel 1, onder b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer,.
2. Na de begripsbepaling van "bevoegd gezag van volgens deze wet bekostigde scholen" wordt een begripsbepaling ingevoegd:
burgerservicenummer: burgerservicenummer als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer;
3. Onder vervanging van de punt aan het slot van de begripsbepaling "afdeling" door een puntkomma, worden de volgende begripsbepalingen toegevoegd: *lerarenregister*: lerarenregister als bedoeld in artikel 38b;

herregistratiecriteria: herregistratiecriteria die op grond van artikel 38c, eerste lid, zijn vastgesteld;
registervoorportaal: registervoorportaal als bedoeld in artikel 38o;
basisgegevens: gegevens als bedoeld in artikel 38h, eerste lid, onderdelen a tot en met d.

B

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. Het onderwijs in de onderwijsactiviteit zintuiglijke en lichamelijke oefening in het derde tot en met achtste schooljaar kan in afwijking van het eerste lid, onderdeel b, onder 1, behalve door degene die beschikt over een in dat onderdeel b, onder 1, bedoeld getuigschrift waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de bekwaamheidseisen voor het geven van lichamelijke opvoeding in het voortgezet onderwijs, uitsluitend worden gegeven door degene die beschikt over een in dat onderdeel b, onder 1, bedoeld getuigschrift waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de bekwaamheidseisen die zijn vastgesteld krachtens artikel 32a, eerste lid, en
 - a. in het bezit is van een bij ministeriële regeling aangewezen getuigschrift dat specifiek is gericht op de bekwaamheid tot het geven van dat onderwijs, of
 - b. onderwijs volgt ter verkrijging van een dergelijk getuigschrift, in welk geval betrokkene het onderwijs in deze onderwijsactiviteit mag geven gedurende ten hoogste twee aaneengesloten schooljaren, gerekend vanaf het moment waarop betrokkene het onderwijs ter verkrijging van dit getuigschrift voor de eerste maal volgt.
2. Er wordt een lid toegevoegd:
5. Op de inzet van een leraar voor schoolonderwijs zijn artikelen 31a, 31b, en 38b tot en met 38u van toepassing.

C

Na artikel 31 wordt ingevoegd:

Artikel 31a. Het beroep van leraar

1. Onder leraren worden begrepen zij die, binnen de kaders van het onderwijskundig beleid van de school, in de school verantwoordelijkheid dragen voor het pedagogisch-didactisch en vakinhoudelijke proces. Leraren komt een zelfstandige verantwoordelijkheid toe als het gaat om het beoordelen van de onderwijsprestaties van leerlingen.
2. Leraren beschikken over voldoende pedagogische, didactische en vakinhoudelijke zeggenschap.
3. Het bevoegd gezag stelt in overleg met de leraren een professioneel statuut op waarin de afspraken zijn opgenomen over de wijze waarop de zeggenschap van leraren als bedoeld in het tweede lid wordt georganiseerd. Het professioneel statuut respecteert de professionele standaard van de beroepsgroep.

D

Artikel 32 wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 32, vijfde lid, wordt "te voldoen aan artikel 3, eerste lid, of op grond van het derde lid van dat artikel bevoegd te zijn tot het geven van onderwijs" vervangen door: te voldoen aan de vereisten, genoemd in artikel 3, eerste tot en met vierde lid.
2. Er wordt een lid toegevoegd:
12. Na benoeming of tewerkstelling zonder benoeming verstrekt het bevoegd gezag de basisgegevens van de leraar overeenkomstig de artikelen 38i, eerste lid, en 38r aan Onze Minister voor opname in het lerarenregister of het registervoorportaal.

E

In artikel 32b wordt “waarvoor bekwaamheidseisen zijn vastgesteld” vervangen door: waarvoor bekwaamheidseisen als bedoeld in artikel 32a, tweede en derde lid, zijn vastgesteld.

F

Na artikel 38a worden twee paragrafen ingevoegd:

Paragraaf 3a. Lerarenregister

Artikel 38b. Lerarenregister

1. Er is een lerarenregister waarin van leraren voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld, en waarin van deze leraren persoonsidentificerende gegevens en gegevens betreffende de school, de benoeming of tewerkstelling zonder benoeming, en de activiteiten voor herregistratie zijn opgenomen.
2. Onze Minister draagt zorg voor het beheer van het lerarenregister.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de vormgeving en uitvoering van het lerarenregister.

Artikel 38c. Herregistratiecriteria

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden herregistratiecriteria vastgesteld voor leraren voor wie de grond voor benoeming of tewerkstelling zonder benoeming is gelegen in artikel 3, eerste lid, onderdeel b, onder 1 en 2, tweede lid, aanhef en onderdeel a, of derde lid.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels vastgesteld voor het door Onze Minister te valideren activiteiten aanbod voor herregistratie.
3. Onze Minister stelt een beroepsorganisatie die hij vanuit het oogpunt van beroepskwaliteit representatief acht voor leraren, in de gelegenheid hem een voorstel te doen voor herregistratiecriteria en regels ter validering van het activiteiten aanbod die op grond van het eerste en tweede lid worden vastgesteld. Onze Minister stelt deze organisatie vervolgens in elk geval eenmaal in de vier jaar in de gelegenheid, hem een voorstel te doen over het in stand laten of wijzigen van de herregistratiecriteria en regels ter validering van het activiteiten aanbod. Een voorstel als bedoeld in de eerste en tweede volzin heeft draagvlak bij een vertegenwoordiging van bevoegde gezagsorganen.
4. De herregistratiecriteria omvatten criteria die gericht zijn op het bekwaamheidsonderhoud van de leraar en criteria die gericht zijn op besluitvorming over herregistratie op grond van artikel 38l. Bij het opstellen van het voorstel voor de herregistratiecriteria worden de bekwaamheidseisen, bedoeld in artikel 32a, eerste lid, in acht genomen.
5. Het bevoegd gezag stelt een leraar in staat om in ieder geval te voldoen aan de herregistratiecriteria van het onderwijs waarvoor hij is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van artikel 3, eerste lid, onderdeel b, onder 1 en 2, tweede lid, aanhef en onderdeel a, of derde lid, met dien verstande dat deze leraar, gelet op artikel 38m, verantwoordelijk is voor het verrichten van activiteiten die zijn gevalideerd op grond van het vierde lid, en zeggenschap heeft over de keuze van deze activiteiten.

Artikel 38d. Doel

1. Het lerarenregister heeft tot doel:
 - a. het vastleggen van het onderwijs waarvoor een leraar is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van artikel 3, eerste lid, onderdeel b, onder 1 en 2, tweede lid, aanhef en onderdeel a, of derde lid;
 - b. het vastleggen in welk onderwijs een leraar voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld voldoet aan de daaraan gestelde bekwaamheidseisen; en

- c. het vastleggen of een leraar voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld zijn bekwaamheid aan de hand van herregistratiecriteria onderhoudt.
2. In aanvulling op het eerste lid heeft het lerarenregister tot doel gegevens te verstrekken:
- a. aan Onze Minister ten behoeve van de beleidsvorming ten aanzien van benoeming of tewerkstelling zonder benoeming van leraren als bedoeld in artikel 32; en
 - b. aan de inspectie voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.

Artikel 38e. Verantwoordelijke

Onze Minister is voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het lerarenregister de verantwoordelijke, bedoeld in artikel 1 van de Wet bescherming persoonsgegevens.

Artikel 38f. Functionaris voor de gegevensbescherming

Onze Minister benoemt een functionaris voor de gegevensbescherming als bedoeld in artikel 62 van de Wet bescherming persoonsgegevens die in elk geval belast is met het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het lerarenregister.

Artikel 38g. Autorisatie

Onze Minister stelt bij ministeriële regeling regels over de autorisatie van degenen die onder zijn gezag vallen voor verwerking van persoonsgegevens in het kader van het lerarenregister.

Artikel 38h. Gegevens in het lerarenregister

1. Het lerarenregister bevat voor elke daarin opgenomen leraar :
- a. het burgerservicenummer;
 - b. de geslachtsnaam, de voornamen, het geslacht, het adres, de postcode, en de geboortedatum van de leraar;
 - c. gegevens betreffende de benoeming of tewerkstelling zonder benoeming, waaronder in ieder geval de ingangsdatum ervan;
 - d. gegevens betreffende de school waaraan hij benoemd is of tewerkgesteld zonder benoeming, waaronder in ieder geval het registratienummer van de school;
 - e. het onderwijs waarvoor de leraar kan opgaan voor herregistratie op grond van artikel 38c, eerste lid;
 - f. voor welk onderwijs als bedoeld in onderdeel e de leraar opgaat voor herregistratie; en
 - g. gegevens betreffende de activiteiten voor herregistratie.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdelen c tot en met g, nader worden gespecificeerd.

Artikel 38i. Levering gegevens door bevoegd gezag en leraar

1. Het bevoegd gezag verstrekt aan Onze Minister de basisgegevens van leraren die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van artikel 3, eerste lid, onderdeel b, onder 1 en 2, tweede lid, aanhef en onderdeel a, of derde lid, en draagt zorg voor het correct bijhouden van die gegevens ten behoeve van het lerarenregister.
2. De leraar verstrekt aan Onze Minister de gegevens, genoemd in artikel 38h, eerste lid, onderdelen e tot en met g.
3. Indien een leraar voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld niet is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming, kan hij ten behoeve van opname in het lerarenregister de gegevens als genoemd in artikel 38h, eerste lid, onderdelen e tot en met g, verstrekken aan Onze Minister mits hij tevens het burgerservicenummer en de basisgegevens verstrekt en aantoont dat hij aan de bekwaamheidseisen voldoet.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de tijdstippen en wijze van levering, de correctie van de gegevens en over het aantonen van de bekwaamheidseisen als bedoeld in het derde lid.

Artikel 38j. Gegevens uit de basisregistratie personen

1. De gegevens, bedoeld in het artikel 38h, eerste lid, onder b, zijn gekoppeld aan het burgerservicenummer van de desbetreffende leraar en worden door Onze Minister verkregen uit de basisregistratie personen.
2. Voor zover de gegevens, bedoeld in artikel 38h, eerste lid, onder b, niet voorkomen in de basisregistratie personen, worden zij verkregen uit de levering op grond van artikel 38i.

Artikel 38k. Opneming in het lerarenregister

Nadat een leraar de gegevens als bedoeld in artikel 38i, tweede of derde lid, heeft verstrekt, neemt Onze Minister het burgerservicenummer en de andere gegevens die zijn geleverd op grond van artikel 38i en verkregen op grond van artikel 38j of 38s, tweede lid, op in het lerarenregister, met dien verstande dat hij de basisgegevens slechts opneemt voor zover deze niet kunnen worden verkregen uit de basisadministratie personen.

Artikel 38l. Herregistratie

1. Na het moment van opname in het lerarenregister controleert Onze Minister telkens aan het eind van een periode van vier jaar of de leraar voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs als bedoeld in artikel 38h, eerste lid, onder f.
2. Indien de leraar aan het eind van de periode, bedoeld in het eerste lid, niet voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs als bedoeld in artikel 38h, eerste lid, onder f, besluit Onze Minister, gelet op artikel 38m, tot het plaatsen van een aantekening van het niet voldoen aan de herregistratiecriteria van dat onderwijs.
3. De aantekening als bedoeld in het tweede lid wordt voor de betreffende leraar niet eerder verwijderd dan nadat hij heeft voldaan aan de herregistratiecriteria van het onderwijs waarbij deze aantekening is geplaatst.

Artikel 38m. Gevolgen van niet-herregistreren

Indien uit het lerarenregister blijkt dat een leraar voor wie de herregistratiecriteria van toepassing zijn, vier jaar na registratie of herregistratie niet voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs waarvoor hij benoemd is of tewerkgesteld zonder benoeming, kan deze leraar voor dit onderwijs geen verantwoordelijkheden dragen als bedoeld in artikel 31a, eerste lid, totdat de betreffende leraar hieraan voldoet.

Artikel 38n. Verwijderen gegevens lerarenregister

1. Gegevens van een leraar als bedoeld in artikel 38h worden verwijderd uit het lerarenregister:
 - a. indien betrokkene Onze Minister hier om verzoekt;
 - b. indien betrokkene de pensioengerechtigde leeftijd bereikt;
 - c. indien betrokkene is overleden.
2. Verwijdering van gegevens als bedoeld in het eerste lid, onder b en c, betreft verwijdering van alle in het lerarenregister geregistreeerde gegevens van betrokkene.
3. Indien een of meerdere gegevens van een leraar op grond van het eerste lid worden verwijderd uit het lerarenregister, blijven deze gegevens tot vier jaar na verwijdering bewaard.
4. Indien de leraar gegevens verstrekt op grond van artikel 38i voor heropname in het lerarenregister neemt Onze Minister de overeenkomstige bewaarde gegevens van de leraar op in het lerarenregister.

5. Op verzoek van een leraar aan Onze Minister is het eerste lid, aanhef en onder b, op deze leraar niet van toepassing.
6. Met pensioengerechtigde leeftijd wordt in dit artikel bedoeld de pensioengerechtigde leeftijd als bedoeld in artikel 7a van de Algemene Ouderdomswet.

Artikel 38o. Het verstrekken van gegevens

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld welke en de wijze waarop gegevens van een leraar die in het lerarenregister is geregistreerd, worden verstrekt aan en op verzoek van:
 - a. een ieder; en
 - b. het bevoegd gezag dat daarvoor toestemming heeft van de desbetreffende leraar.
2. Uit het lerarenregister kunnen aan betrokkene het burgerservicenummer en de andere gegevens worden verstrekt.
3. De betrokkene heeft toegang tot de gegevens die worden bewaard op grond van artikel 38n, derde lid.
4. Uit het lerarenregister worden aan Onze Minister gegevens verstrekt ten behoeve van de beleidsvorming ten aanzien van:
 - a. de herregistratie als bedoeld in artikel 38l; en
 - b. de taken als bedoeld in artikel bedoeld in artikel 38d, tweede lid, onder a.
5. Uit het lerarenregister worden aan de inspectie gegevens verstrekt voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.
6. De verstrekking, bedoeld in het vierde lid, onder b, en vijfde lid, betreft uitsluitend zodanige gegevens dat de betrokken leraren niet worden geïdentificeerd of identificeerbaar zijn.

Paragraaf 3b. Registervoorportaal

Artikel 38p. registervoorportaal

1. Er is een registervoorportaal waarin:
 - a. leraren zijn geregistreerd die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming en niet of gedeeltelijk niet voldoen aan de bekwaamheidseisen van het onderwijs dat zij tijdelijk verzorgen; en
 - b. van deze leraren persoonsidentificerende gegevens en gegevens betreffende de school en de benoeming of tewerkstelling zijn opgenomen.
2. Onze Minister draagt zorg voor het beheer van het registervoorportaal.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de vormgeving en uitvoering van het registervoorportaal.

Artikel 38q. Doel

1. Het registervoorportaal heeft tot doel het inzichtelijk maken welke leraren die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming niet of gedeeltelijk niet voldoen aan de bekwaamheidseisen van het onderwijs dat zij tijdelijk verzorgen.
2. In aanvulling op het eerste lid heeft het registervoorportaal tot doel gegevens te verstrekken:
 - a. aan Onze Minister ten behoeve van de beleidsvorming ten aanzien van benoeming of tewerkstelling zonder benoeming van leraren als bedoeld in artikel 32; en
 - b. aan de inspectie voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.

Artikel 38r. Gegevens per leraar

1. Het registervoorportaal bevat voor elke daarin opgenomen leraar de basisgegevens, die op grond van artikel 38s worden geleverd.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen de gegevens, bedoeld in het eerste lid, nader worden gespecificeerd.

Artikel 38s. Gegevenslevering registervoorportaal

1. Het bevoegd gezag verstrekt aan Onze Minister de basisgegevens van leraren die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van artikel 32 en 3, eerste lid, onderdeel b, onder 3, vierde lid, en 176b.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over het tijdstip en de wijze van levering en over de correctie van de gegevens.

Artikel 38t. Duur van de vermelding, overdracht en bewaren van gegevens

1. De leraar blijft voor het onderwijs waarvoor hij in het registervoorportaal is opgenomen vermeld:
 - a. totdat hij voldoet aan de bekwaamheidseisen van dat onderwijs; of
 - b. maximaal voor de duur van de periode, genoemd in het artikel op grond waarvan deze leraar dit onderwijs geeft.
2. Vanaf het moment dat een leraar voor het onderwijs waarvoor hij in het registervoorportaal is opgenomen, voldoet aan de criteria om in het lerarenregister te worden vermeld, worden de gegevens van deze leraar verstrekt voor opname in het lerarenregister als bedoeld in artikel 38k.
3. Indien een leraar die opgenomen is in het registervoorportaal en niet langer voldoet aan de vereisten die op grond van de in artikel 38s, eerste lid, genoemde bepalingen zijn gesteld aan de leraar, worden de gegevens van deze leraar gedurende vijf jaar bewaard.

Artikel 38u. Het verstrekken van gegevens

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld welke gegevens van een leraar die in het registervoorportaal geregistreerd is, worden verstrekt aan en op verzoek van een ieder.
2. Uit het registervoorportaal kunnen aan de leraar het burgerservicenummer en de andere gegevens worden verstrekt.
3. De leraar heeft toegang tot de gegevens die worden bewaard op grond van artikel 38t, derde lid.
4. Uit het registervoorportaal worden aan Onze Minister gegevens verstrekt ten behoeve van de beleidsvorming als bedoeld in artikel 38q, tweede lid, onder a.
5. Uit het registervoorportaal worden aan de inspectie gegevens verstrekt voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.
6. De verstrekking als bedoeld in het vierde en vijfde lid, betreft uitsluitend zodanige gegevens dat de betrokken leraren niet worden geïdentificeerd of identificeerbaar zijn.

Artikel 38v. Schakelbepaling

Artikelen 38b, tweede en derde lid, 38e tot en met 38g, 38j en 38k zijn van overeenkomstige toepassing op het registervoorportaal.

ARTIKEL II. Wijziging van de Wet op de expertisecentra

De Wet op de expertisecentra wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de begripsbepaling "persoonsgebonden nummer" vervalt: , bedoeld in artikel 1, onder b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer,.
2. Na de begripsbepaling van "bevoegd gezag van volgens deze wet bekostigde scholen" wordt een begripsbepaling ingevoegd:
burgerservicenummer: burgerservicenummer als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer;
3. Onder vervanging van de punt aan het slot van de begripsbepaling "schoolondersteuningsprofiel" door een puntkomma, worden de volgende begripsbepalingen toegevoegd: *lerarenregister*: lerarenregister als bedoeld in artikel 38b;

herregistratiecriteria: herregistratiecriteria die op grond van artikel 38c, eerste lid, zijn vastgesteld;
registervoorportaal: registervoorportaal als bedoeld in artikel 38o;
basisgegevens: gegevens als bedoeld in artikel 38h, eerste lid, onderdelen a tot en met d.

B

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. Het onderwijs in de onderwijsactiviteit zintuiglijke en lichamelijke oefening in groepen bestemd voor leerlingen vanaf 7 jaar in het speciaal onderwijs kan in afwijking van het eerste lid, onderdeel b, onder 1, uitsluitend worden gegeven door degene die beschikt over een in dat onderdeel b, onder 1, bedoeld getuigschrift waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de bekwaamheidseisen die zijn vastgesteld krachtens artikel 32a, eerste lid, en:
 - a. in het bezit is van een bij ministeriële regeling aangewezen getuigschrift dat specifiek is gericht op de bekwaamheid tot het geven van dat onderwijs, of
 - b. onderwijs volgt ter verkrijging van een dergelijk getuigschrift, in welk geval betrokkene het onderwijs in deze onderwijsactiviteit mag geven gedurende ten hoogste twee aaneengesloten schooljaren, gerekend vanaf het moment waarop betrokkene het onderwijs ter verkrijging van dit getuigschrift voor de eerste maal volgt.
3. Het achtste lid komt te luiden:
8. Op het geven van onderwijs in een entreeopleiding die wordt verzorgd op basis van artikel 14a, tweede lid, is het eerste lid, onderdeel b, sub 1° en sub 3°, niet van toepassing. In plaats daarvan zijn de volgende bepalingen uit de Wet op het voortgezet onderwijs van overeenkomstige toepassing:
 - a. artikel 33, eerste lid, onderdeel b, sub 1°,
 - b. artikel 33, eerste lid, onderdeel b, sub 3°, en
 - c. de voorschriften gegeven bij of krachtens artikel 33, veertiende lid, artikel 33b, artikel 38 en de artikelen 118j tot en met 118s.
4. Er wordt een lid toegevoegd:
9. Op de inzet van een leraar voor speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs zijn artikelen 31a, 31b, en 38b tot en met 38u van toepassing.

C

Na artikel 31 wordt ingevoegd:

Artikel 31a. Het beroep van leraar

1. Onder leraren worden begrepen zij die, binnen de kaders van het onderwijskundig beleid van de school, in de school verantwoordelijkheid dragen voor het pedagogisch-didactisch en vakinhoudelijke proces. Leraren komt een zelfstandige verantwoordelijkheid toe als het gaat om het beoordelen van de onderwijsprestaties van leerlingen.
2. Leraren beschikken over voldoende pedagogische, didactische en vakinhoudelijke zeggenschap.
3. Het bevoegd gezag stelt in overleg met de leraren een professioneel statuut op waarin de afspraken zijn opgenomen over de wijze waarop de zeggenschap van leraren als bedoeld in het tweede lid wordt georganiseerd. Het professioneel statuut respecteert de professionele standaard van de beroepsgroep.

D

Artikel 32 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vijfde lid, wordt "derde, vierde of achtste lid" vervangen door: derde, vierde, zesde of achtste lid.

2. Er wordt een lid toegevoegd:

12. Na benoeming of tewerkstelling zonder benoeming verstrekt het bevoegd gezag de basisgegevens van de leraar overeenkomstig de artikelen 38i, eerste lid en 38r aan Onze Minister voor opname in het lerarenregister of het registervoorportaal.

E

In artikel 32b, wordt na "waarvoor bekwaamheidseisen zijn vastgesteld" ingevoegd: als bedoeld in artikel 32a, tweede en derde lid.

F

Na artikel 38a worden twee paragrafen ingevoegd:

Paragraaf 2a. Lerarenregister

Artikel 38b. Lerarenregister

1. Er is een lerarenregister waarin van leraren voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld, en waarin van deze leraren persoonsidentificerende gegevens en gegevens betreffende de school of instelling, de benoeming of tewerkstelling zonder benoeming, en de activiteiten voor herregistratie zijn opgenomen.
2. Onze Minister draagt zorg voor het beheer van het lerarenregister.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de vormgeving en uitvoering van het lerarenregister.

Artikel 38c. Herregistratiecriteria

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden herregistratiecriteria vastgesteld voor leraren voor wie de grond van benoeming of tewerkstelling zonder benoeming is gelegen in artikelen 32, vijfde lid, en die bevoegd zijn tot het geven van onderwijs op grond van artikel 3, eerste lid, onderdeel b, onder 1 en 2, tweede lid, aanhef en onder a, derde, vierde, of achtste lid, aanhef en onderdeel a.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels vastgesteld voor het door Onze Minister te valideren activiteiten aanbod voor herregistratie.
3. Onze Minister stelt een beroepsorganisatie die hij vanuit het oogpunt van beroepskwaliteit representatief acht voor leraren, in de gelegenheid hem een voorstel te doen voor herregistratiecriteria en regels ter validering van het activiteiten aanbod die op grond van het eerste en tweede lid worden vastgesteld. Onze Minister stelt deze organisatie vervolgens in elk geval eenmaal in de vier jaar in de gelegenheid, hem een voorstel te doen over het in stand laten of wijzigen van de herregistratiecriteria en regels ter validering van het activiteiten aanbod. Een voorstel als bedoeld in de eerste en tweede volzin heeft draagvlak bij een vertegenwoordiging van bevoegde gezagsorganen.
4. De herregistratiecriteria, omvatten criteria die gericht zijn op het bekwaamheidsonderhoud van de leraar en criteria die gericht zijn op besluitvorming over herregistratie op grond van artikel 38k. Bij het opstellen van het voorstel voor de herregistratiecriteria worden de bekwaamheidseisen, bedoeld in artikel 32a, eerste lid, in acht genomen.
5. Het bevoegd gezag stelt een leraar in staat om in ieder geval te voldoen aan de herregistratiecriteria van het onderwijs waarvoor hij is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van 32, vijfde lid, en die bevoegd zijn tot het geven van onderwijs op grond van artikel 3, eerste lid, onderdeel b, onder 1 en 2, tweede lid, aanhef en onder a, derde, vierde, of achtste lid, aanhef en onderdeel a, met dien verstande dat deze leraar, gelet op artikel 38m, verantwoordelijk is voor het verrichten van activiteiten die zijn gevalideerd op grond van het vierde lid, en zeggenschap heeft over de keuze van deze activiteiten.

Artikel 38d. Doel

1. Het lerarenregister heeft tot doel:
 - a. het vastleggen van het onderwijs waarvoor een leraar is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van 32, vijfde lid, en die bevoegd zijn tot het geven van onderwijs op grond van artikel 3, eerste lid, onderdeel b, onder 1 en 2, tweede lid, aanhef en onder a, derde, vierde, of achtste lid, aanhef en onderdeel a,
 - b. het vastleggen in welk onderwijs een leraar voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld voldoet aan de daaraan gestelde bekwaamheidseisen; en
 - c. het vastleggen of een leraar voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld zijn bekwaamheid aan de hand van herregistratiecriteria onderhoudt.
2. In aanvulling op het eerste lid heeft het lerarenregister tot doel gegevens te verstrekken:
 - a. aan Onze Minister ten behoeve van de beleidsvorming ten aanzien van benoeming of tewerkstelling zonder benoeming van leraren als bedoeld in artikel 32; en
 - b. aan de inspectie voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.

Artikel 38e. Verantwoordelijke

Onze Minister is voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het lerarenregister de verantwoordelijke, bedoeld in artikel 1 van de Wet bescherming persoonsgegevens.

Artikel 38f. Functionaris voor de gegevensbescherming

Onze Minister benoemt een functionaris voor de gegevensbescherming als bedoeld in artikel 62 van de Wet bescherming persoonsgegevens die in elk geval belast is met het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het lerarenregister.

Artikel 38g. Autorisatie

Onze Minister stelt bij ministeriële regeling regels over de autorisatie van degenen die onder zijn gezag vallen voor verwerking van persoonsgegevens in het kader van het lerarenregister.

Artikel 38h. Gegevens in het lerarenregister

1. Het lerarenregister bevat voor elke daarin opgenomen leraar:
 - a. het burgerservicenummer;
 - b. de geslachtsnaam, de voornamen, het geslacht, het adres, de postcode, en de geboortedatum van de leraar;
 - c. gegevens betreffende de benoeming of tewerkstelling zonder benoeming, waaronder in ieder geval de ingangsdatum ervan;
 - d. gegevens betreffende de school waaraan hij benoemd is of tewerkgesteld zonder benoeming, waaronder in ieder geval het registratienummer van de school dan wel scholengemeenschap;
 - e. het onderwijs waarvoor de leraar kan opgaan voor herregistratie op grond van artikel 38c, eerste lid;
 - f. voor welk onderwijs als bedoeld in onderdeel e de leraar opgaat voor herregistratie; en
 - g. gegevens betreffende de activiteiten voor herregistratie.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdelen c tot en met g, nader worden gespecificeerd.

Artikel 38i. Levering gegevens door bevoegd gezag en leraar

1. Het bevoegd gezag verstrekt aan Onze Minister de basisgegevens van leraren die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van 32, vijfde lid, en die bevoegd zijn tot het geven van onderwijs op grond van artikel 3, eerste lid, onderdeel b,

onder 1 en 2, tweede lid, aanhef en onder a, derde, vierde, of achtste lid, aanhef en onderdeel a, en draagt zorg voor het correct bijhouden van die gegevens ten behoeve van het lerarenregister.

2. De leraar verstrekt aan Onze Minister de gegevens, genoemd in artikel 38h, eerste lid, onderdelen e tot en met g.

3. Indien een leraar voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld niet is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming, kan hij ten behoeve van opname in het lerarenregister de gegevens, genoemd in artikel 38h, eerste lid, onderdelen e tot en met g, verstrekken aan Onze Minister mits hij tevens het burgerservicenummer en de basisgegevens verstrekt en aantoont dat hij aan de bekwaamheidseisen voldoet.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de tijdstippen en wijze van levering, de correctie van de gegevens en over het aantonen van de bekwaamheidseisen, als bedoeld in het derde lid.

Artikel 38j. Gegevens uit de basisregistratie personen

1. De gegevens, bedoeld in het artikel 38h, eerste lid, onder b, zijn gekoppeld aan het burgerservicenummer van de desbetreffende leraar en worden door Onze Minister verkregen uit de basisregistratie personen.

2. Voor zover de gegevens, bedoeld in artikel 38h, eerste lid, onder b, niet voorkomen in de basisregistratie personen, worden zij verkregen uit de levering op grond van artikel 38i.

Artikel 38k. Opneming in het lerarenregister

Nadat een leraar de gegevens als bedoeld in artikel 38i, tweede en derde lid, heeft verstrekt, neemt Onze Minister het burgerservicenummer en de andere gegevens die zijn geleverd op grond van artikel 38i en verkregen op grond van artikel 38j of 38s, tweede lid, op in het lerarenregister, met dien verstande dat hij de basisgegevens slechts opneemt voor zover deze niet kunnen worden verkregen uit de basisadministratie personen.

Artikel 38l. Herregistratie

1. Na het moment van opname in het lerarenregister controleert Onze Minister telkens aan het eind van een periode van vier jaar of de leraar voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs als bedoeld in artikel 38h, eerste lid, onder f.

2. Indien de leraar aan het eind van de periode, bedoeld in het eerste lid, niet voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs als bedoeld in artikel 38h, eerste lid, onder f, besluit Onze Minister, gelet op artikel 38m, tot het plaatsen van een aantekening van het niet voldoen aan de herregistratiecriteria van dat onderwijs.

3. De aantekening als bedoeld in het tweede lid wordt voor de betreffende leraar niet eerder verwijderd dan nadat hij heeft voldaan aan de herregistratiecriteria van het onderwijs waarbij deze aantekening is geplaatst.

Artikel 38m. Gevolgen van niet-herregistreren

Indien uit het lerarenregister blijkt dat een leraar voor wie de herregistratiecriteria van toepassing zijn, vier jaar na registratie of herregistratie niet voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs waarvoor hij benoemd is of tewerkgesteld zonder benoeming, kan deze leraar voor dit onderwijs geen verantwoordelijkheden dragen als bedoeld in artikel 31a, eerste lid, totdat de betreffende leraar hieraan voldoet.

Artikel 38n. Verwijderen gegevens lerarenregister

1. Gegevens van een leraar als bedoeld in artikel 38h worden verwijderd uit het lerarenregister:

a. indien betrokkene Onze Minister hier om verzoekt;

- b. indien betrokkene de pensioengerechtigde leeftijd bereikt;
- c. indien betrokkene is overleden.
- 2. Verwijdering van gegevens als bedoeld in het eerste lid, onder b en c, betreft verwijdering van alle in het lerarenregister geregistreerde gegevens van betrokkene.
- 3. Indien een of meer gegevens van een leraar op grond van het eerste lid worden verwijderd uit het lerarenregister, blijven deze gegevens tot vier jaar na verwijdering bewaard.
- 4. Indien de leraar gegevens verstrekt op grond van artikel 38i voor heropname in het lerarenregister neemt Onze Minister de overeenkomstige bewaarde gegevens van de leraar op in het lerarenregister.
- 5. Op verzoek van een leraar aan Onze Minister is het eerste lid, aanhef en onder b, op deze leraar niet van toepassing.
- 6. Met pensioengerechtigde leeftijd wordt in dit artikel bedoeld de pensioengerechtigde leeftijd als bedoeld in artikel 7a van de Algemene Ouderdomswet.

Artikel 38o. Het verstrekken van gegevens

- 1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld welke de wijze waarop gegevens van een leraar die is geregistreerd op grond van artikel 38h, eerste lid, worden verstrekt aan en op verzoek van:
 - a. een ieder; en
 - b. het bevoegd gezag dat daarvoor toestemming heeft van de desbetreffende leraar.
- 2. Uit het lerarenregister kunnen aan betrokkenen het burgerservicenummer en de andere gegevens worden verstrekt.
- 3. De betrokkene heeft toegang tot de gegevens die worden bewaard op grond van artikel 38n, derde lid.
- 4. Uit het lerarenregister worden aan Onze Minister gegevens verstrekt ten behoeve van:
 - a. de herregistratie als bedoeld in artikel 38l; en
 - b. de beleidsvorming ten aanzien van de taken als bedoeld in artikel 38d, tweede lid, onder a.
- 5. Uit het lerarenregister worden aan de inspectie gegevens verstrekt voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.
- 6. De verstrekking, bedoeld in het vierde lid, onder b, en vijfde lid, betreft uitsluitend zodanige gegevens dat de betrokken leraren niet worden geïdentificeerd of identificeerbaar zijn.

Paragraaf 2b. Registervoorportaal

Artikel 38p. registervoorportaal

- 1. Er is een registervoorportaal waarin persoonsidentificerende gegevens en gegevens betreffende de school en de benoeming of tewerkstelling zijn opgenomen van leraren die op grond van artikel 32 en 3 van de WEC zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming maar voor wie geen herregistratiecriteria zijn vastgesteld.
- 2. Onze Minister draagt zorg voor het beheer van het registervoorportaal.

Artikel 38q. Doel

- 1. Het registervoorportaal heeft tot doel het inzichtelijk maken welke leraren die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming niet of gedeeltelijk niet voldoen aan de bekwaamheidseisen van het onderwijs dat zij tijdelijk verzorgen.
- 2. In aanvulling op het eerste lid heeft het registervoorportaal tot doel gegevens te verstrekken:
 - a. aan Onze Minister ten behoeve van de beleidsvorming ten aanzien van benoeming of tewerkstelling zonder benoeming van leraren als bedoeld in artikel 32; en
 - b. aan de inspectie voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.

Artikel 38r. Gegevens per leraar

1. Het registervoorportaal bevat voor elke daarin opgenomen leraar de basisgegevens die op grond van artikel 38s worden geleverd.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen de gegevens, bedoeld in het eerste lid, nader worden gespecificeerd.

Artikel 38s. Gegevenslevering registervoorportaal

1. Het bevoegd gezag verstrekt aan Onze Minister de basisgegevens:
 - a. die zijn benoemd of zijn tewerkgesteld zonder benoeming op grond van artikel 32 en artikel 3, eerste lid, onderdeel b, onder 3, vierde lid, en 176b; of
 - b. die onderwijs verzorgen op grond van artikel 3, vijfde lid,.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over het tijdstip en de wijze van levering en over de correctie van de gegevens.

Artikel 38t. Duur van de vermelding, overdracht en bewaren van gegevens

1. De leraar blijft voor het onderwijs waarvoor hij in het registervoorportaal is opgenomen vermeld:
 - a. totdat hij voldoet aan de bekwaamheidseisen van dat onderwijs; of
 - b. maximaal voor de duur van de periode, genoemd in het artikel op grond waarvan deze leraar dit onderwijs geeft.
2. Vanaf het moment dat een leraar voor het onderwijs waarvoor hij in het registervoorportaal is opgenomen, voldoet aan de criteria om in het lerarenregister te worden vermeld, worden de gegevens van deze leraar verstrekt voor opname in het lerarenregister.
3. Indien een leraar die opgenomen is in het registervoorportaal en niet langer voldoet aan de vereisten die op grond van de in artikel 38s, eerste lid, genoemde bepalingen zijn gesteld aan de leraar, worden de gegevens van deze leraar gedurende vijf jaar bewaard.

Artikel 38u. Het verstrekken van gegevens

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld welke gegevens van een leraar die in het registervoorportaal geregistreerd is, worden verstrekt aan en op verzoek van een ieder.
2. Uit het registervoorportaal kunnen aan de leraar het burgerservicenummer en de andere gegevens worden verstrekt.
3. De leraar heeft toegang tot de gegevens die worden bewaard op grond van artikel 38t, derde lid.
4. Uit het registervoorportaal worden aan Onze Minister gegevens verstrekt ten behoeve van de beleidsvorming als bedoeld in artikel 38q, tweede lid, onder a.
5. Uit het registervoorportaal worden aan de inspectie gegevens verstrekt voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.
6. De verstrekking als bedoeld in het vierde en vijfde lid, betreft uitsluitend zodanige gegevens dat de betrokken leraren niet worden geïdentificeerd of identificeerbaar zijn.

Artikel 38v. Schakelbepaling

Artikelen 38b, tweede en derde lid, 38^e tot en met 38g, 38j en 38k zijn van overeenkomstige toepassing op het registervoorportaal.

Artikel III. Wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs

De Wet op het voortgezet onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de begripsbepaling "persoonsgebonden nummer" vervalt: , bedoeld in artikel 1, onder b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer,.

2. Na de begripsbepaling van “agrarisch opleidingscentrum” wordt een begripsbepaling ingevoegd:

burgerservicenummer: burgerservicenummer als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer;

3. Onder vervanging van de punt aan het slot van de begripsbepaling “samenwerkingsverband” door een puntkomma, worden de volgende begripsbepalingen toegevoegd:

“lerarenregister”: lerarenregister als bedoeld in artikel 41a; *“herregistratiecriteria”*: herregistratiecriteria die op grond van artikel 41b, eerste lid, zijn vastgesteld;

“registervoorportaal”: registervoorportaal als bedoeld in artikel 41n;

“basisgegevens”: gegevens als bedoeld in artikel 41g, eerste lid, onderdelen a tot en met d.

B

Na artikel 32d wordt ingevoegd:

Artikel 32e. Het beroep van leraar

1. Onder leraren worden begrepen zij die, binnen de kaders van het onderwijskundig beleid van de school, in de school verantwoordelijkheid dragen voor het pedagogisch-didactisch en vakinhoudelijke proces. Leraren komt een zelfstandige verantwoordelijkheid toe als het gaat om het beoordelen van de onderwijsprestaties van leerlingen.

2. Leraren beschikken over voldoende pedagogische, didactische en vakinhoudelijke zeggenschap.

3. Het bevoegd gezag stelt in overleg met de leraren een professioneel statuut op waarin de afspraken zijn opgenomen over de wijze waarop de zeggenschap van leraren als bedoeld in het tweede lid wordt georganiseerd. Het professioneel statuut respecteert de professionele standaard van de beroepsgroep.

C

Aan artikel 33 wordt een lid toegevoegd:

17. Na benoeming of tewerkstelling zonder benoeming verstrekt het bevoegd gezag de basisgegevens van de leraar overeenkomstig artikel 41h, eerste lid, of 41q aan Onze Minister voor opname in het lerarenregister of het registervoorportaal.

D

In artikel 37a wordt “waarvoor bekwaamheidseisen zijn vastgesteld” vervangen door: waarvoor bekwaamheidseisen als bedoeld in artikel 36, tweede en derde lid, zijn vastgesteld.

E

Na artikel 41 worden twee paragrafen ingevoegd:

Paragraaf 4. Lerarenregister

Artikel 41a. Lerarenregister

1. Er is een lerarenregister waarin van leraren voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld, en waarin van deze leraren persoonsidentificerende gegevens en gegevens betreffende de school, de benoeming of tewerkstelling zonder benoeming, en de activiteiten voor herregistratie zijn opgenomen.

2. Onze Minister draagt zorg voor het beheer van het lerarenregister.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de vormgeving en uitvoering van het lerarenregister.

Artikel 41b. Herregistratiecriteria

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden herregistratiecriteria vastgesteld voor leraren voor wie de grond voor benoeming of tewerkstelling zonder benoeming is gelegen in artikelen 33, eerste lid, onderdeel b, onderdelen 1 en 2, lid 1a, lid 1b, tweede of zestiende lid, 33a of 33b.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels vastgesteld voor het door Onze Minister te valideren activiteiten aanbod voor herregistratie.
3. Onze Minister stelt een beroepsorganisatie die hij vanuit het oogpunt van beroepskwaliteit representatief acht voor leraren, in de gelegenheid hem een voorstel te doen voor herregistratiecriteria en regels ter validering van het activiteiten aanbod die op grond van het eerste en tweede lid worden vastgesteld. Onze Minister stelt deze organisatie vervolgens in elk geval eenmaal in de vier jaar in de gelegenheid, hem een voorstel te doen over het in stand laten of wijzigen van de herregistratiecriteria en regels ter validering van het activiteiten aanbod. Een voorstel als bedoeld in de eerste en tweede volzin heeft draagvlak bij een vertegenwoordiging van bevoegde gezagsorganen.
4. De herregistratiecriteria, omvatten criteria die gericht zijn op het bekwaamheidsonderhoud van de leraar en criteria die gericht zijn op besluitvorming over herregistratie op grond van artikel 41k. Bij het opstellen van het voorstel voor de herregistratiecriteria worden de bekwaamheidseisen, bedoeld in artikel 36, eerste lid, in acht genomen.
5. Het bevoegd gezag stelt een leraar in staat om in ieder geval te voldoen aan de herregistratiecriteria van het onderwijs waarvoor hij is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming grond van artikelen 33, eerste lid, onderdeel b, onderdelen 1 en 2, lid 1a, lid 1b, tweede of zestiende lid, 33a of 33b, met dien verstande dat deze leraar, gelet op artikel 41l, verantwoordelijk is voor het verrichten van activiteiten die zijn gevalideerd op grond van het vierde lid, en zeggenschap heeft over de keuze van deze activiteiten.

Artikel 41c. Doel

1. Het lerarenregister heeft tot doel:
 - a. het vastleggen van het onderwijs waarvoor een leraar is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van artikelen 33, eerste lid, onderdeel b, onderdelen 1 en 2, lid 1a, lid 1b, tweede of zestiende lid, 33a of 33b;
 - b. het vastleggen in welk onderwijs een leraar voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld voldoet aan de daaraan gestelde bekwaamheidseisen; en
 - c. het vastleggen of een leraar voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld zijn bekwaamheid aan de hand van herregistratiecriteria onderhoudt.
2. In aanvulling op het eerste lid heeft het lerarenregister tot doel gegevens te verstrekken:
 - a. aan Onze Minister ten behoeve van de beleidsvorming ten aanzien van benoeming of tewerkstelling zonder benoeming van leraren als bedoeld in artikelen 33 tot en met 33b en 37b; en
 - b. aan de inspectie voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.

Artikel 41d. Verantwoordelijke

Onze Minister is voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het lerarenregister de verantwoordelijke, bedoeld in artikel 1 van de Wet bescherming persoonsgegevens.

Artikel 41e. Functionaris voor de gegevensbescherming

Onze Minister benoemt een functionaris voor de gegevensbescherming als bedoeld in artikel 62 van de Wet bescherming persoonsgegevens die in elk geval belast is met het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het lerarenregister.

Artikel 41f. Autorisatie

Onze Minister stelt bij ministeriële regeling regels over de autorisatie van degenen die onder zijn gezag vallen voor verwerking van persoonsgegevens in het kader van het lerarenregister.

Artikel 41g. Gegevens in het lerarenregister

1. Het lerarenregister bevat voor elke daarin opgenomen leraar:
 - a. het burgerservicenummer;
 - b. de geslachtsnaam, de voornamen, het geslacht, het adres, de postcode, en de geboortedatum van de leraar;
 - c. gegevens betreffende de benoeming of tewerkstelling zonder benoeming, waaronder in ieder geval de ingangsdatum ervan ;
 - d. gegevens betreffende de school waaraan hij benoemd is of tewerkgesteld zonder benoeming, waaronder in ieder geval het registratienummer van de school;
 - e. het onderwijs waarvoor de leraar kan opgaan voor herregistratie op grond van artikel 41b, eerste lid;
 - f. voor welk onderwijs als bedoeld in onderdeel e de leraar opgaat voor herregistratie; en
 - g. gegevens betreffende de activiteiten voor herregistratie.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdelen c tot en met g, nader worden gespecificeerd.

Artikel 41h. Levering gegevens door bevoegd gezag en leraar

1. Het bevoegd gezag verstrekt aan Onze Minister de basisgegevens van leraren die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van artikelen 33, eerste lid, onderdeel b, onderdelen 1 en 2, lid 1a, lid 1b, tweede of zestiende lid, 33a of 33b en draagt zorg voor het correct bijhouden van die gegevens ten behoeve van het lerarenregister.
2. De leraar verstrekt aan Onze Minister de gegevens, genoemd in artikel 41g, eerste lid, onderdelen e tot en met g.
3. Indien een leraar voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld niet is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming, kan hij ten behoeve van opname in het lerarenregister de gegevens als genoemd in artikel 41g, eerste lid, onderdelen e tot en met g, verstrekken aan Onze Minister mits hij tevens het burgerservicenummer en de basisgegevens verstrekt en aantoont dat hij aan de bekwaamheidseisen voldoet.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de tijdstippen en over de wijze van levering, de correctie van de gegevens en over het aantonen van de bekwaamheidseisen, als bedoeld in het derde lid.

Artikel 41i. Gegevens uit de basisregistratie personen

1. De gegevens, bedoeld in het artikel 41g, eerste lid, onder b, zijn gekoppeld aan het burgerservicenummer van de desbetreffende leraar en worden door Onze Minister verkregen uit de basisregistratie personen.
2. Voor zover de gegevens, bedoeld in artikel 41g, eerste lid, onder b, niet voorkomen in de basisregistratie personen, worden zij verkregen uit de levering op grond van artikel 41h.

Artikel 41j. Opneming in het lerarenregister

Nadat een leraar de gegevens als bedoeld in artikel 41h, tweede en derde lid, heeft verstrekt, neemt Onze Minister het burgerservicenummer en de andere gegevens die zijn geleverd op grond van artikel 41h en verkregen op grond van artikel 41i of 41r, tweede lid, op in het lerarenregister, met dien verstande dat hij de basisgegevens slechts opneemt voor zover deze niet kunnen worden verkregen uit de basisadministratie personen.

Artikel 41k. Herregistratie

1. Na het moment van opname in het lerarenregister controleert Onze Minister telkens aan het eind van een periode van vier jaar of de leraar voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs als bedoeld in artikel 41g, eerste lid, onder f.
2. Indien de leraar aan het eind van de periode, bedoeld in het eerste lid, niet voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs als bedoeld in artikel 41g, eerste lid, onder f, besluit Onze Minister, gelet op artikel 41l, tot het plaatsen van een aantekening van het niet voldoen aan de herregistratiecriteria van dat onderwijs.
3. De aantekening als bedoeld in het tweede lid wordt voor de betreffende leraar niet eerder verwijderd dan nadat hij heeft voldaan aan de herregistratiecriteria van het onderwijs waarbij deze aantekening is geplaatst.

Artikel 41l. Gevolgen van niet-herregistreren

Indien uit het lerarenregister blijkt dat een leraar voor wie de herregistratiecriteria van toepassing zijn, vier jaar na registratie of herregistratie niet voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs waarvoor hij benoemd is of tewerkgesteld zonder benoeming, kan deze leraar voor dit onderwijs geen verantwoordelijkheden dragen als bedoeld in artikel 32e, eerste lid, totdat de betreffende leraar hieraan voldoet.

Artikel 41m. Verwijderen gegevens lerarenregister

1. Gegevens van een leraar als bedoeld in artikel 41g worden verwijderd uit het lerarenregister:
 - a. indien betrokkene Onze Minister hier om verzoekt;
 - b. indien betrokkene de pensioengerechtigde leeftijd bereikt;
 - c. indien betrokkene is overleden.
2. Verwijdering van gegevens als bedoeld in het eerste lid, onder b en c, betreft verwijdering van alle in het lerarenregister geregistreerde gegevens van betrokkene.
3. Indien een of meerdere gegevens van een leraar op grond van het eerste lid worden verwijderd uit het lerarenregister, blijven deze gegevens tot vier jaar na verwijdering bewaard.
4. Indien de leraar gegevens verstrekt op grond van artikel 41h voor heropname in het lerarenregister neemt Onze Minister de overeenkomstige bewaarde gegevens van de leraar op in het lerarenregister.
5. Op verzoek van een leraar aan Onze Minister is het eerste lid, aanhef en onder b, op deze leraar niet van toepassing.
6. Met pensioengerechtigde leeftijd wordt in dit artikel bedoeld de pensioengerechtigde leeftijd als bedoeld in artikel 7a van de Algemene Ouderdomswet.

Artikel 41n. Het verstrekken van gegevens

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld welke en de wijze waarop gegevens van een leraar die is geregistreerd op grond van artikel 41g, eerste lid, worden verstrekt aan en op verzoek van:
 - a. een ieder; en
 - b. het bevoegd gezag dat daarvoor toestemming heeft van de desbetreffende leraar.
2. Uit het lerarenregister kunnen aan betrokkenen het burgerservicenummer en de andere gegevens worden verstrekt.
3. De betrokkene heeft toegang tot de gegevens die worden bewaard op grond van artikel 41m, derde lid.
4. Uit het lerarenregister worden aan Onze Minister gegevens verstrekt ten behoeve van:
 - a. de herregistratie als bedoeld in artikel 41k;
 - b. de beleidsvorming als bedoeld in artikel 41c, tweede lid, onder a.

5. Uit het lerarenregister worden aan de inspectie gegevens verstrekt voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.
6. De verstrekking, bedoeld in het vierde lid, onder b, en vijfde lid, betreft uitsluitend zodanige gegevens dat de betrokken leraren niet worden geïdentificeerd of identificeerbaar zijn.

Paragraaf 5. Registervoorportaal

Artikel 41o. registervoorportaal

1. Er is een registervoorportaal waarin:
- a. leraren zijn geregistreerd die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming en niet of gedeeltelijk niet voldoen aan de bekwaamheidseisen van het onderwijs dat zij tijdelijk verzorgen; en
 - b. van deze leraren persoonsidentificerende gegevens en gegevens betreffende de school en de benoeming of tewerkstelling zijn opgenomen.
2. Het eerste lid, is niet van toepassing op leraren die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van artikel 33, vijftiende lid.. 2. Onze Minister draagt zorg voor het beheer van het registervoorportaal.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de vormgeving en uitvoering van het registervoorportaal.

Artikel 41p. Doel

1. Het registervoorportaal heeft tot doel het inzichtelijk maken welke leraren die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming niet of gedeeltelijk niet voldoen aan de bekwaamheidseisen van het onderwijs dat zij tijdelijk verzorgen.
2. In aanvulling op het eerste lid heeft het registervoorportaal tot doel gegevens te verstrekken:
- a. aan Onze Minister ten behoeve van de beleidsvorming ten aanzien van benoeming of tewerkstelling zonder benoeming van leraren als bedoeld in artikelen 33 tot en met 33b en 37b; en
 - b. aan de inspectie voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.

Artikel 41q. Gegevens per leraar

1. Het registervoorportaal bevat voor elke daarin opgenomen leraar de basisgegevens die op grond van artikel 41r worden gemeld.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen de gegevens, bedoeld in het eerste lid, nader worden gespecificeerd.

Artikel 41r. Gegevenslevering registervoorportaal

1. Het bevoegd gezag verstrekt aan Onze Minister de basisgegevens van leraren:
- a. die zijn benoemd of zijn tewerkgesteld zonder benoeming op grond van artikel 33, eerste lid, onderdeel b, onder 3, en 118k, negende en twaalfde lid, of
 - b. die onderwijs verzorgen op grond van artikel 33, derde of vierde lid.
2. Het eerste lid, onder b, is van overeenkomstige toepassing op een leraar die onderwijs verzorgt op grond van artikel 33, vijfde lid, en niet voldoet aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat hij geeft.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de tijdstippen en de wijze van levering en over de correctie van de gegevens.

Artikel 41s. Duur van de vermelding, overdracht en bewaren van gegevens

1. De leraar blijft voor het onderwijs waarvoor hij in het registervoorportaal is opgenomen vermeld:
- a. totdat hij voldoet aan de bekwaamheidseisen van dat onderwijs;
 - b. maximaal voor de duur van de periode, genoemd in het artikel op grond waarvan deze leraar dit onderwijs geeft.

2. Vanaf het moment dat een leraar voor het onderwijs waarvoor hij in het registervoorportaal is opgenomen, voldoet aan de criteria om in het lerarenregister te worden vermeld, worden de gegevens van deze leraar verstrekt voor opname in het lerarenregister.
3. Indien een leraar opgenomen is in het registervoorportaal en niet langer voldoet aan de vereisten die op grond van de in artikel 41r, eerste en tweede lid, genoemde bepalingen zijn gesteld aan de leraar, worden de gegevens van deze leraar gedurende vijf jaar bewaard.

Artikel 41t. Het verstrekken van gegevens

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld welke gegevens van een leraar die is geregistreerd op grond van artikel 41p worden verstrekt aan en op verzoek van een ieder.
2. Uit het registervoorportaal kunnen aan de leraar het burgerservicenummer en de andere gegevens worden verstrekt.
3. De leraar heeft toegang tot de gegevens die worden bewaard op grond van artikel 41s, derde lid.
4. Uit het registervoorportaal worden aan Onze Minister gegevens verstrekt ten behoeve van de beleidsvorming als bedoeld in artikel 41p, tweede lid, onder a.
5. Uit het registervoorportaal worden aan de inspectie gegevens verstrekt voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.
6. De verstrekking als bedoeld in het vierde en vijfde lid, betreft uitsluitend zodanige gegevens dat de betrokken leraren niet worden geïdentificeerd of identificeerbaar zijn.

Artikel 41u. Schakelbepaling

Artikelen 41d tot en met 41f, 41i en 41j zijn van overeenkomstige toepassing op het registervoorportaal.

G

In het eerste lid van artikel 55 wordt "artikelen 33, leden 1a tot en met vijf en veertien tot en met zestien, en 33a" vervangen door: artikelen 32e, 33, leden 1a tot en met vijf en veertien tot en met zeventien, 33a, 41a tot en met 41u.

Artikel IV. Wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs

De Wet educatie en beroepsonderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de begripsbepaling "y. persoonsgebonden nummer" vervalt: , bedoeld in artikel 1, onder b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer,.
2. Na de begripsbepaling van "x. waarborgfonds" wordt een begripsbepaling ingevoegd:
x1. burgerservicenummer: burgerservicenummer als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer;
3. Onder vervanging van de punt aan het slot van de begripsbepaling "ee. ondernemingsraad" door een puntkomma, worden de volgende begripsbepalingen toegevoegd:
ff. lerarenregister: lerarenregister als bedoeld in artikel 4.4.1.
gg. herregistratiecriteria: herregistratiecriteria die op grond van artikel 4.4.2, eerste lid, zijn vastgesteld;
hh. registervoorportaal: registervoorportaal als bedoeld in artikel 4.4.14;
ii. basisgegevens: gegevens als bedoeld in artikel 4.4.7, eerste lid, onderdelen a tot en met d.

B

Na hoofdstuk 4, titel 1, wordt een titel ingevoegd:

Titel 1a Het beroep docent

Artikel 4.1a.1. Het beroep van docent

1. Onder docenten worden begrepen zij die, binnen de kaders van het onderwijskundig beleid van de instelling, in de instelling verantwoordelijkheid dragen voor het pedagogisch-didactisch en vakinhoudelijke proces. Docenten komt een zelfstandige verantwoordelijkheid toe als het gaat om het beoordelen van de onderwijsprestaties van deelnemers.
2. Docenten beschikken over voldoende pedagogische, didactische en vakinhoudelijke zeggenschap.
3. Het bevoegd gezag maakt met de docenten afspraken over de wijze waarop de zeggenschap van docenten als bedoeld in het tweede lid wordt georganiseerd. Deze afspraken respecteren de professionele standaard van de beroepsgroep.

C

In artikel 4.2.1, wordt een lid toegevoegd:

7. Na benoeming of tewerkstelling zonder benoeming verstrekt het bevoegd gezag de basisgegevens van de docent overeenkomstig artikel 4.4.8, eerste lid, en 4.4.17 aan Onze Minister voor opname in het lerarenregister of het registervoorportaal.

D

In artikel 4.2.3a wordt na "werkzaamheden verricht waarvoor bekwaamheidseisen" ingevoegd: als bedoeld in artikel 4.2.3, tweede lid.

E

Na artikel 4.3.3 wordt een titel ingevoegd:

Titel 4. Lerarenregister en registervoorportaal

Paragraaf 1. Het lerarenregister

Artikel 4.4.1. Lerarenregister

1. Er is een lerarenregister waarin van docenten voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld, en waarin van deze docenten persoonsidentificerende gegevens en gegevens betreffende de instelling, de benoeming of tewerkstelling zonder benoeming, en de activiteiten voor herregistratie zijn opgenomen.
2. Onze Minister draagt zorg voor het beheer van het lerarenregister.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de vormgeving en uitvoering van het lerarenregister.

Artikel 4.4.2. Herregistratiecriteria

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden herregistratiecriteria vastgesteld voor docenten voor wie de grond voor benoeming of tewerkstelling zonder benoeming is gelegen in artikel 4.2.1, tweede lid, onder b, of onder c, voor zover hij in bezit is van een getuigschrift als bedoeld in artikel 7a.4 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels vastgesteld voor het door Onze Minister te valideren activiteiten aanbod voor herregistratie.
3. Onze Minister stelt een beroepsorganisatie die hij vanuit het oogpunt van beroepskwaliteit representatief acht voor docenten, in de gelegenheid hem een voorstel te doen voor herregistratiecriteria en regels ter validering van het activiteiten aanbod die op grond van het eerste en tweede lid worden vastgesteld. Onze Minister stelt deze

organisatie vervolgens in elk geval eenmaal in de vier jaar in de gelegenheid, hem een voorstel te doen over het in stand laten of wijzigen van de herregistratiecriteria en regels ter validering van het activiteitenaanbod. Een voorstel als bedoeld in de eerste en tweede volzin heeft draagvlak bij een vertegenwoordiging van bevoegde gezagsorganen.

4. De herregistratiecriteria, omvatten criteria die gericht zijn op het bekwaamheidsonderhoud van de docent en criteria die gericht zijn op besluitvorming over herregistratie op grond van artikel 4.4.10. Bij het opstellen van het voorstel voor de herregistratiecriteria worden de bekwaamheidseisen, bedoeld in artikel 4.2.3, eerste lid, in acht genomen.

5. Het bevoegd gezag stelt een docent in staat om in ieder geval te voldoen aan de herregistratiecriteria van het onderwijs waarvoor hij is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van artikel 4.2.1, tweede lid, onder b, of onder c, voor zover hij in bezit is van een getuigschrift als bedoeld in artikel 7a.4 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, met dien verstande dat deze docent, gelet op artikel 4.4.12, verantwoordelijk is voor het verrichten van activiteiten die zijn gevalideerd op grond van het vierde lid, en zeggenschap heeft over de keuze van deze activiteiten.

Artikel 4.4.3. Doel

1. Het lerarenregister heeft tot doel:

- a. het vastleggen van het onderwijs waarvoor een docent is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van artikel 4.2.1, tweede lid, onder b, of onder c, voor zover hij in bezit is van een getuigschrift als bedoeld in artikel 7a.4 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
- b. het vastleggen in welk onderwijs een docent voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld voldoet aan de daaraan gestelde bekwaamheidseisen; en
- c. het vastleggen of een docent voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld zijn bekwaamheid aan de hand van herregistratiecriteria onderhoudt.

2. In aanvulling op het eerste lid heeft het lerarenregister tot doel gegevens te verstrekken:

- a. aan Onze Minister ten behoeve van de beleidsvorming ten aanzien van benoeming of tewerkstelling zonder benoeming van docenten als bedoeld in artikelen 4.2.1 en 4.2.3b; en
- b. aan de inspectie voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.

Artikel 4.4.4. Verantwoordelijke

Onze Minister is voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het lerarenregister de verantwoordelijke, bedoeld in artikel 1 van de Wet bescherming persoonsgegevens.

Artikel 4.4.5. Functionaris voor de gegevensbescherming

Onze Minister benoemt een functionaris voor de gegevensbescherming als bedoeld in artikel 62 van de Wet bescherming persoonsgegevens die in elk geval belast is met het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het lerarenregister.

Artikel 4.4.6. Autorisatie

Onze Minister stelt bij ministeriële regeling regels over de autorisatie van degenen die onder zijn gezag vallen voor verwerking van persoonsgegevens in het kader van het lerarenregister.

Artikel 4.4.7. Gegevens in het lerarenregister

1. Het lerarenregister bevat voor elke daarin opgenomen docent:

- a. het burgerservicenummer;

- b. de geslachtsnaam, de voornamen, het geslacht, het adres, de postcode, en de geboortedatum van de docent;
 - c. gegevens betreffende de benoeming of tewerkstelling zonder benoeming, waaronder in ieder geval de ingangsdatum ervan;
 - d. gegevens betreffende de instelling waaraan hij benoemd is of tewerkgesteld zonder benoeming, waaronder in ieder geval het registratienummer van de instelling;
 - e. het onderwijs waarvoor de docent kan opgaan voor herregistratie op grond van artikel 4.4.2, eerste lid;
 - f. voor welk onderwijs als bedoeld in onderdeel e de docent opgaat voor herregistratie; en
 - g. gegevens betreffende de activiteiten voor herregistratie;
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdelen c tot en met g, nader worden gespecificeerd.

Artikel 4.4.8. Levering door bevoegd gezag en leraar

1. Het bevoegd gezag verstrekt aan Onze Minister de basisgegevens van docenten die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van artikel 4.2.1, tweede lid, onder b, of onder c, voor zover hij in bezit is van een getuigschrift als bedoeld in artikel 7a.4 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, en draagt zorg voor het correct bijhouden van die gegevens ten behoeve van het lerarenregister.
2. De docent verstrekt aan Onze Minister de gegevens, genoemd in artikel 4.4.7, eerste lid, onderdelen e tot en met g.
3. Indien een docent voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld niet is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming, kan hij ten behoeve van opname in het lerarenregister de gegevens, genoemd in 4.4.7, eerste lid onderdelen e tot en met g, verstrekken aan Onze Minister mits hij tevens het burgerservicenummer en de basisgegevens verstrekt en aantoonst dat hij aan de bekwaamheidseisen voldoet.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de tijdstippen en wijze van levering, de correctie van gegevens en over het aantoonen van de bekwaamheidseisen, als bedoeld in het derde lid.

Artikel 4.4.9. Gegevens uit de basisregistratie personen

1. De gegevens, bedoeld in het artikel 4.4.7, eerste lid, onder b, zijn gekoppeld aan het burgerservicenummer van de desbetreffende docent en worden door Onze Minister verkregen uit de basisregistratie personen.
2. Voor zover de gegevens, bedoeld in artikel 4.4.7, eerste lid, onder b, niet voorkomen in de basisregistratie personen, worden zij verkregen uit de levering op grond van artikel 4.4.8.

Artikel 4.4.10. Opneming in het lerarenregister

Nadat een docent de gegevens als bedoeld in artikel 4.4.8, tweede en derde lid, heeft verstrekt, neemt Onze Minister het burgerservicenummer en de andere gegevens die zijn geleverd op grond van artikel 4.4.8 en verkregen op grond van artikel 4.4.9 of 4.4.18, tweede lid, op in het lerarenregister, met dien verstande dat hij de basisgegevens slechts opneemt voor zover deze niet kunnen worden verkregen uit de basisadministratie personen.

Artikel 4.4.11. Herregistratie

1. Na het moment van opname in het lerarenregister controleert Onze Minister telkens aan het eind van een periode van vier jaar of de docent voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs als bedoeld in artikel 4.4.7 eerste lid, onder f.
2. Indien de docent aan het eind van de periode, bedoeld in het eerste lid, niet voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs als bedoeld in artikel 4.4.7, eerste lid,

onder f, besluit Onze Minister, gelet op artikel 4.4.12, tot het plaatsen van een aantekening van het niet voldoen aan de herregistratiecriteria van dat onderwijs.

3. De aantekening als bedoeld in het tweede lid wordt voor de betreffende docent niet eerder verwijderd dan nadat hij heeft voldaan aan de herregistratiecriteria van het onderwijs waarbij deze aantekening is geplaatst.

Artikel 4.4.12. Gevolgen van niet-herregistreren

Indien uit het lerarenregister blijkt dat een docent voor wie de herregistratiecriteria van toepassing zijn, vier jaar na registratie of herregistratie niet voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs waarvoor hij benoemd is of tewerkgesteld zonder benoeming, kan deze docent voor dit onderwijs geen verantwoordelijkheden dragen als bedoeld in artikel 4.1a.1, eerste lid, totdat de betreffende docent hieraan voldoet.

Artikel 4.4.13. Verwijderen gegevens lerarenregister

1. Gegevens van een docent als bedoeld in artikel 4.4.7 worden verwijderd uit het lerarenregister:
 - a. indien betrokkene Onze Minister hier om verzoekt;
 - b. indien betrokkene de pensioengerechtigde leeftijd bereikt;
 - c. indien betrokkene is overleden.
2. Verwijdering van gegevens als bedoeld in het eerste lid, onder b en c, betreft verwijdering van alle in het lerarenregister geregistreerde gegevens van betrokkene.
3. Indien een of meerdere gegevens van een docent op grond van het eerste lid worden verwijderd uit het lerarenregister, blijven deze gegevens tot vier jaar na verwijdering bewaard.
4. Indien de docent gegevens verstrekt op grond van artikel 4.4.8 voor heropname in het lerarenregister neemt Onze Minister de overeenkomstige bewaarde gegevens van de docent op in het lerarenregister.
5. Op verzoek van een docent aan Onze Minister is het eerste lid, aanhef en onder b, op deze docent niet van toepassing.
6. Met pensioengerechtigde leeftijd wordt in dit artikel bedoeld de pensioengerechtigde leeftijd als bedoeld in artikel 7a van de Algemene Ouderdomswet.

Artikel 4.4.14. Het verstrekken van gegevens

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld welke en de wijze waarop gegevens van een docent die is geregistreerd op grond van artikel 4.4.7, eerste lid, worden verstrekt aan en op verzoek van:
 - a. een ieder; en
 - b. het bevoegd gezag dat daarvoor toestemming heeft van de desbetreffende docent.
2. Uit het lerarenregister kunnen aan betrokkenen het burgerservicenummer en de andere gegevens worden verstrekt.
3. De betrokkene heeft toegang tot de gegevens die worden bewaard op grond van artikel 4.4.13, derde lid.
4. Uit het lerarenregister worden aan Onze Minister gegevens verstrekt ten behoeve van:
 - a. de herregistratie als bedoeld in artikel 4.4.11; en
 - b. de beleidsvorming als bedoeld in artikel 4.4.3, tweede lid, onder a.
5. Uit het lerarenregister worden aan de inspectie gegevens verstrekt voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.
6. De verstrekking, bedoeld in het vierde lid, onder b, en vijfde lid, betreft uitsluitend zodanige gegevens dat de betrokken docenten niet worden geïdentificeerd of identificeerbaar zijn.

Titel 5. Registervoorportaal

Artikel 4.4.15. registervoorportaal

1. Er is een registervoorportaal waarin:
 - a. docenten zijn geregistreerd die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming en niet of gedeeltelijk niet voldoen aan de bekwaamheidseisen van het onderwijs dat zij tijdelijk verzorgen; en
 - b. van deze docenten persoonsidentificerende gegevens en gegevens betreffende de school en de benoeming of tewerkstelling zijn opgenomen.
2. Het eerste lid, is niet van toepassing op docenten die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van artikel 4.2.1, zesde lid.
3. Onze Minister draagt zorg voor het beheer van het registervoorportaal.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de vormgeving en uitvoering van het registervoorportaal.

Artikel 4.4.16. Doel

1. Het registervoorportaal heeft tot doel het inzichtelijk maken welke docenten die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming niet of gedeeltelijk niet voldoen aan de bekwaamheidseisen van het onderwijs dat zij tijdelijk verzorgen.
2. In aanvulling op het eerste lid heeft het registervoorportaal tot doel gegevens te verstrekken:
 - a. aan Onze Minister ten behoeve van de beleidsvorming ten aanzien van benoeming of tewerkstelling zonder benoeming van docenten als bedoeld in de artikelen 4.2.1 en 4.2.3b; en
 - b. aan de inspectie voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.

Artikel 4.4.17. Gegevens per docent

1. Het registervoorportaal bevat voor elke daarin opgenomen docent de basisgegevens die op grond van artikel 4.4.18 wordt geleverd.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen de gegevens, bedoeld in het eerste lid, nader worden gespecificeerd.

Artikel 4.4.18. Gegevenslevering registervoorportaal

1. Het bevoegd gezag verstrekt aan Onze Minister de basisgegevens van docenten:
 - a. die zijn benoemd of zijn tewerkgesteld zonder benoeming op grond van artikel 4.2.1, tweede lid, onder c, met uitzondering van de geschiktheidsverklaring afgegeven op grond van 4.2.4, eerste lid, onder b, derde en vijfde lid.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over het tijdstip en de wijze van levering en over de correctie van de gegevens.

Artikel 4.4.19. Duur van de vermelding, overdracht en bewaren van gegevens

1. De docent blijft voor het onderwijs waarvoor hij in het registervoorportaal is opgenomen vermeld:
 - a. totdat hij voldoet aan de bekwaamheidseisen van dat onderwijs; of
 - b. maximaal voor de duur van de periode, genoemd in het artikel op grond waarvan deze docent dit onderwijs geeft.
2. Vanaf het moment dat een docent voor het onderwijs waarvoor hij in het registervoorportaal is opgenomen, voldoet aan de criteria om in het lerarenregister te worden vermeld, worden de gegevens van deze docent verstrekt voor opname in het lerarenregister.
3. Indien een docent opgenomen is in het registervoorportaal en niet langer voldoet aan de vereisten die op grond van de in artikel 4.4.18, eerste lid, genoemde bepalingen zijn gesteld aan de docent, worden de gegevens van deze docent gedurende vijf jaar bewaard.

Artikel 4.4.20. Het verstrekken van gegevens

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld welke gegevens van een docent die is geregistreerd in het registervoorportaal worden verstrekt aan en op verzoek van een ieder.
2. Uit het registervoorportaal kunnen aan de docent het burgerservicenummer en de andere gegevens worden verstrekt.
3. De docent heeft toegang tot de gegevens die worden bewaard op grond van artikel 4.4.19, derde lid.
4. Uit het registervoorportaal worden aan Onze Minister gegevens verstrekt ten behoeve van de beleidsvorming als bedoeld in artikel 4.4.16, tweede lid, onder a.
5. Uit het registervoorportaal worden aan de inspectie gegevens verstrekt voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.
6. De verstrekking als bedoeld in het vierde en vijfde lid, betreft uitsluitend zodanige gegevens dat de betrokken docenten niet worden geïdentificeerd of identificeerbaar zijn.

Artikel 4.4.21. Schakelbepaling

Artikelen 4.4.4 tot en met 4.4.6, 4.4.9 en 4.4.10 zijn van overeenkomstige toepassing op het registervoorportaal.

ARTIKEL V. Evaluatiebepaling

Onze Minister zendt binnen zes jaar na de inwerkingtreding van deze wet aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

ARTIKEL VI. Inwerkingtreding

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

De Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

Memorie van toelichting

Dit wetsvoorstel heeft betrekking op alle in het wetsvoorstel genoemde onderwijssectoren, inclusief het Groen onderwijs. Het wetsvoorstel bevat geen bepalingen die specifiek zijn voor het door het ministerie van Economische Zaken (EZ) bekostigde Groen onderwijs. In deze gevallen worden wetsvoorstellen niet langer van een contraseign door de betrokken bewindspersoon van EZ voorzien. Het voorliggende wetsvoorstel en de toelichting erop zijn in overeenstemming met het ministerie van EZ opgesteld.

Algemeen

Dit wetsvoorstel beoogt de kwaliteit van leraren te bevorderen door het zichtbaar maken van hun bekwaamheid en het bekwaamheidsonderhoud. Daarvoor worden drie elementen in de sectorale onderwijswetten WPO, WEC, WVO en WEB verankerd, te weten de omschrijving van het beroep en van de professionele ruimte van de leraar alsook het lerarenregister. Het kabinet acht deze elementen, als schakels van de professionele keten, in hun onderlinge samenhang noodzakelijk voor de borging van de positie en de kwaliteit van de beroepsgroep.

1. Inleiding

We willen kwalitatief goed en waar mogelijk excellent onderwijs waardoor leerlingen en studenten hun talenten optimaal kunnen ontwikkelen. In dat kader zijn leraren met kwaliteit nodig want we weten immers ook dat kwaliteit van onderwijs in belangrijke mate daardoor wordt bepaald. Een goede leraar weet méér te bereiken met de leerlingen en werkt samen met zijn collega's en de schoolleiding aan het verder verbeteren van die kwaliteit. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is dat de kennis en vaardigheden van de leraar op niveau zijn en dat hij deze ook bijhoudt. Dat betekent ook dat hij aan zet is als het gaat om zijn bekwaamheid en het onderhoud daarvan. Hij werkt aan zijn professionaliteit, en hij doet dat in samenspraak met zijn collega's in de school en met inachtneming van de normen van zijn beroepsgroep.

Vanuit dit gedachtengoed is in de achterliggende periode in samenspraak met de beroepsgroep en ook met sectorraden gesproken over versterking van de beroepskwaliteit van leraren. Zo is in het kader van het Nationaal Onderwijsakkoord afgesproken dat leraren hun bekwaamheid en bekwaamheidsonderhoud in 2017 tot uitdrukking brengen door opname in het lerarenregister, en dat aansluitend een eerste periode start van vier jaar waarin leraren werken aan hun herregistratie.¹ Daarbij is ook overeengekomen dat er een professioneel statuut is waarmee de zeggenschap van leraren en hun teams een wettelijke verankering krijgt.² Deze afspraken zijn in de zomer van 2014 met de sectorraden bekrachtigd in de respectievelijke bestuursakkoorden voor het primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo).³

Het akkoord stelt voorts, in lijn met deze ambitie én met het gelijklopende voornemen uit het regeerakkoord *Bruggen slaan*, dat er in 2017 een wettelijk verankerd lerarenregister komt. Daarmee wordt het initiatief van de beroepsgroep leraren tot een vrijwillig lerarenregister voorzien van een stevige basis, zodat het werken aan bekwaamheid en bekwaamheidsonderhoud ook langs de lijn van wet- en regelgeving wordt gestimuleerd.

¹ *Kamerstukken II 2012/13*, 33 400 VIII, nr. 167.

² *Kamerstukken II 2013/14*, 33 750 VIII, nr. 8, bijlage. Brief Stichting van het Onderwijs aan OCW d.d. 14 oktober 2013 inzake bekrachtiging NOA.

³ In het bestuursakkoord mbo wordt op dit punt verwezen naar de afspraken in het NOA.

Het beleidsvoornemen tot wettelijke verankering van het lerarenregister is in het voorjaar van 2013 besproken in de Tweede Kamer.⁴ In lijn daarmee heeft de Tweede Kamer in oktober 2013 de *Hoofdpijnenbrief lerarenregister* ontvangen, die in november 2013 met de Vaste Kamercommissie is besproken.⁵ Daarbij is tevens de *Lerarenagenda 2013-2020: de leraar maakt het verschil* aan de orde geweest, waarin de minister en de staatssecretaris hun plannen toelichtten voor verdere verbetering van de lerarenopleidingen en de beroepskwaliteit.⁶ Het onderhavige wetsvoorstel valt onder de thema's 6 en 7 van deze Lerarenagenda.

De komst van een wettelijk verankerd lerarenregister biedt een goede gelegenheid voor de beroepsgroep en de schoolbesturen om de komende tijd in gezamenlijkheid te werken aan verdere versterking van de kwaliteit van het onderwijs. Daarbij is een essentiële rol weggelegd voor leraren en hun beroepsgroep. Tegen deze achtergrond heeft in de afgelopen periode intensief overleg plaatsgevonden met de beroepsgroep, i.c. de Onderwijscoöperatie, over deze voornemens.⁷ Het wetsvoorstel bouwt voort op de uitkomsten van dat overleg.

Leeswijzer

Deze memorie van toelichting is als volgt opgebouwd. Eerst wordt ingegaan op de achtergronden van dit wetsvoorstel: waaraan komen de wettelijke verankering van het lerarenregister en de daarmee samenhangende elementen tegemoet? Daarna komen de belangrijkste elementen van de wettelijke verankering aan de orde, te weten a) de omschrijving van het beroep van leraar, b) de erkenning van diens professionele ruimte en c) het lerarenregister en het registervoorportaal. Aansluitend wordt ingegaan op onder meer de uitvoeringsorganisatie, de bescherming van persoonsgegevens, de administratieve lasten en handhaving. De toelichting wordt afgesloten met een beknopte weergave van de reacties uit de internetconsultatie.

Om redactionele redenen wordt in deze toelichting het begrip 'leraren' gebruikt. Daar waar de tekst specifiek betrekking heeft op leraren in het mbo, wordt gesproken van 'docenten'. Onder 'primair onderwijs' wordt in deze toelichting verstaan: het onderwijs dat ressorteert onder de WPO en de WEC, dus ook het (voortgezet) speciaal onderwijs, tenzij anders is aangegeven.

Dit wetsvoorstel heeft betrekking op de leraar. In het Nationaal Onderwijsakkoord (NOA) is voor instructeurs in het mbo het volgende afgesproken: "Instructeurs en onderwijsassistenten dienen aantoonbaar te beschikken over pedagogisch-didactische vaardigheden en deze op peil te houden. Samen met de beroepsgroep wordt hiertoe een kwalificatiedossier gemaakt. Voor de instructeur is samen met de beroepsgroep een eerste concept van een kwalificatiedossier ontwikkeld. Dit gaat gebruikt worden voor het overleg met de opleidingen zodra de AMvB terzake van kracht is die eisen gaat stellen aan de instructeurs. In het kwalificatiedossier zijn met name ook de pedagogisch didactische eisen benoemd. Als instructeurs aan de kwalificatie-eisen (kunnen) voldoen zullen zij ook in een aparte "kamer" in het register opgenomen worden."⁸

2. Achtergronden

2.1 Op welke vraag geeft dit wetsvoorstel een antwoord?

Als het om de beroepskwaliteit van leraren gaat, zijn er twee belangrijke aandachtspunten: a) nog niet alle leraren, zoals zij-instromers, voldoen aan de gestelde

⁴ Kamerstukken II 2012/13, 27 923, nr. 167.

⁵ Kamerstukken II 2012/13, 27 923, nrs. 172, 182.

⁶ Kamerstukken II 2012/13, 27 923, nr. 171.

⁷ In deze memorie van toelichting wordt, tenzij anders aangegeven, met de aanduiding beroepsgroep de Onderwijscoöperatie bedoeld.

⁸ Kamerstukken II 2013/14, 33 750 VIII, nr. 8, bijlage.

bekwaamheidseisen en b) het onderhoud van bekwaamheid door leraren draagt meestal nog een ad hoc karakter; het is nog vaak vrijblijvend en weinig gerelateerd aan de lespraktijk. Hieronder lichten we deze punten nader toe.

Niet alle leraren voldoen aan de bekwaamheidseisen

De meeste leraren die werken in het primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) voldoen aan de bekwaamheidseisen. Ze beschikken over een relevant getuigschrift hoger onderwijs, oftewel het bewijs van hun bevoegdheid. Een deel van de leraren, met name in het vo en mbo, is echter niet werkzaam op basis van zo'n bevoegdheid.

Uit onderzoek naar onbevoegdheid in het vo komt naar voren dat ongeveer een vijfde tot een kwart van de lessen wordt gegeven door een leraar die daarvoor (nog) niet bevoegd is (23,6%). Dit percentage is over de jaren heen vrij constant.⁹

In het mbo heeft de Inspectie van het Onderwijs onderzoek gedaan naar bevoegdheid. Daaruit blijkt dat 11% van de docenten (van de onderzochte opleidingen) voor meer dan een kwart van de werktijd actief is op andere onderwijsgebieden dan waarvoor zij een bevoegdheid hebben verworven. 89% van de docenten is geheel of voor minstens driekwart van de werktijd werkzaam op het eigen vakgebied c.q. het gebied waarvoor ze een bevoegdheid hebben. Er zijn meer docenten in de algemene vakken dan in de beroepsgerichte vakken voor meer dan een kwart van de tijd buiten hun vakgebied ingezet. Dat betekent dat mensen die vanwege hun specifieke beroepservaring als docent worden binnengehaald niet of slechts in geringe mate buiten hun vakgebied worden ingezet. Overigens dient hierbij in ogenschouw te worden genomen dat mbo-instellingen meer ruimte hebben voor een bredere inzet van docenten dan in het vo. Uit het onderzoek blijkt ook dat bij de onderzochte opleidingen 7% van de docenten niet bevoegd is. Dit percentage geldt zowel voor de docenten algemene vakken als voor beroepsgerichte vakken.¹⁰

In het po doet de onbevoegdenproblematiek zich vrijwel niet voor.

Uit internationaal vergelijkend onderzoek komt naar voren dat in Nederlandse scholen meer dan gemiddeld voor OESO-landen, hinder wordt ondervonden van het werken met leraren die (nog) niet aan de bekwaamheidseisen voldoen.¹¹ De kwaliteit van hun onderwijs is doorgaans een aandachtspunt, omdat zij meer moeite hebben met de basisvaardigheden. De Inspectie stelt daar over: "Zij leggen de leerstof vaker onvoldoende uit, realiseren minder vaak een taakgerichte werksfeer en betrekken leerlingen minder vaak actief bij de les."¹² Er ligt daarmee een belangrijke opdracht voor zowel schoolbesturen als de overheid om de inzet van onbevoegde leraren terug te dringen.

⁹ Inspectie van het Onderwijs (2014). *De staat van het onderwijs. Onderwijsverslag 2012-2013*. Utrecht: Inspectie van het onderwijs. Bernds en Van Leenen (2013). *IPTO Bevoegdheden 2011*. Amsterdam: Regioplan. Fontein e.a. (2015), *IPTO: vakken en bevoegdheden. Peildatum 1 oktober 2013*. Tilburg: Centerdata. Inspectie van het Onderwijs (2015). *Onbevoegd lesgeven in het voortgezet onderwijs. Een onderzoek naar de rechtvaardigingsgronden*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs. *De staat van het onderwijs. Onderwijsverslag 2013-2014*. Utrecht: Inspectie van het onderwijs.

¹⁰ Inspectie van het Onderwijs (2012). *Onderzoek bevoegdheden docenten mbo*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

¹¹ Kordes e.a. (2013). *Resultaten PISA-2012 - Praktische kennis en vaardigheden van 15-jarigen*. Arnhem: Cito.

¹² Inspectie van het Onderwijs (2013). *De staat van het onderwijs. Onderwijsverslag 2011-2012*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs, p. 21.

Bekwaamheidsonderhoud nog onvoldoende

Op basis van rapportages van onder meer de Inspectie van het Onderwijs kan verder worden geconstateerd dat leraren helaas nog onvoldoende doen aan bekwaamheidsonderhoud.¹³ In het po is er sowieso voor slechts 40% van de leraren een bekwaamheidsdossier; in het vo en mbo ligt dit percentage lager namelijk rond de 25%. Deze lage percentages komen overeen met cijfers uit eerder onderzoek van de Inspectie. Scholingsactiviteiten zijn voorts veelal vrijblijvend en zijn niet altijd gericht op verbetering van lesgevende vaardigheden. Belemmerende factor daarbij is dat leraren en schoolleiders onvoldoende inzicht hebben in het scholingsaanbod en de kwaliteit daarvan. Dit alles betekent overigens niet dat leraren niet gemotiveerd zijn tot bekwaamheidsonderhoud. Ze ervaren in de praktijk echter problemen om er daadwerkelijk en gericht aan te werken.

In de zomer van 2014 zijn de resultaten van een grootschalig internationaal onderzoek van de OESO onder leraren gepubliceerd.¹⁴ Uit dit onderzoek blijkt dat in Nederland meer leraren dan internationaal gemiddeld professionaliseringsactiviteiten verrichten. Leraren hebben vooral behoefte aan scholingsactiviteiten op het gebied van ICT-vaardigheden en omgaan met verschillen in de klas. Echter, niet altijd sluit het scholingsaanbod aan op deze behoeften. Verder blijkt uit het onderzoek dat het volgen van nascholing door leraren als vrijblijvend wordt gezien; leraren missen een prikkel om er gericht mee aan de slag te gaan. Professionalisering onder leraren kan volgens de onderzoekers dan ook onder meer worden gestimuleerd door deze activiteiten als niet of minder vrijblijvend te definiëren. Deze aanbeveling sluit aan bij de conclusie van een uitgebreide review-studie naar effectieve professionalisering onder leraren, die luidt dat professionalisering vooral een impuls krijgt als iedereen in en rond de school het belang daarvan onderschrijft.¹⁵ Mede in deze context heeft de Onderwijsraad in recente adviezen bij herhaling gepleit voor het invoeren van een nascholingsplicht voor leraren, te verbinden aan een register.¹⁶

In de achterliggende periode heeft de beroepsgroep zelf het vrijwillig lerarenregister neergezet om het bekwaamheidsonderhoud te stimuleren en te borgen. Dit is opgezet door de Onderwijscoöperatie en is in de huidige vorm van start gegaan in 2012. Het vrijwillige register geeft leraren de gelegenheid in een registerportfolio aan te geven welke professionaliseringsactiviteiten zij in een bepaalde periode ondernemen. Dit is een goede ontwikkeling, die het kabinet tezamen met de beroepsgroep en de sectoren wil ondersteunen en versnellen met dit wetsvoorstel. Met het wettelijke lerarenregister wil het kabinet de beroepsgroep steunen om te komen tot een register voor alle leraren die aan de bekwaamheidseisen voldoen, als onmisbaar element in de ontwikkeling van het leraarsberoep.

¹³ De informatie in deze alinea is ontleend aan de volgende onderzoeken: Inspectie van het Onderwijs (2011). *Het bekwaamheidsdossier in het voortgezet onderwijs*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs. Berndsen e.a. (2013). *Onderwijs werkt!* Amsterdam: Regioplan. Gravesteijn e.a. (2012). *Inventarisatie van lacunes in het opleidings- en scholingsaanbod. Eindrapport*. Rotterdam: SEOR. Algemene Rekenkamer (2013). *Kunnen basisscholen passend onderwijs aan?* Den Haag: Algemene Rekenkamer. Van Cooten & Van Bergen (2009). *Teaching and learning international survey (TALIS): nationaal rapport*. Amsterdam: Regioplan.

¹⁴ OECD (2014). *TALIS 2013: Results An International Perspective on Teaching and Learning*. TALIS, OECD Publishing. Zie ook de beleidsreactie op dit rapport: *Kamerstukken II 2013/14, 27 923, nr. 186*.

¹⁵ Van Veen e.a. (2010). *Professionele ontwikkeling van leraren een reviewstudie naar effectieve kenmerken van professionaliseringsinterventies van leraren*. Leiden: ICLON.

¹⁶ Het betreft de volgende adviezen van de Onderwijsraad: Naar hogere leerprestaties in het voortgezet onderwijs (2011); Goed opgeleide leraren voor het (voorbereidend) middelbaar beroepsonderwijs (2011); Een stevige basis voor iedere leerling (2011); Kiezen voor kwalitatief sterke leraren (2013); Advies Herijking bekwaamheidseisen (2014); Een onderwijsstelsel met veerkracht (2014).

Stappen die reeds zijn gezet

Tegen de achtergrond van het voorgaande zijn in de afgelopen decennia al diverse stappen gezet.

Scholen hebben de beschikking over eigen middelen (scholingsbudget als onderdeel van de lumpsum) om te zorgen dat leraren aan hun bekwaamheidsonderhoud werken. In de sector-cao's staan afspraken over investeringen (in tijd en/of geld) in professionalisering.

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft in het kader van het lerarenbeleid extra middelen beschikbaar gesteld voor professionele ontwikkeling van leraren, onder andere via bestuurs- en sectorakkoorden.

Voorts is geïnvesteerd in de positie van de beroepsgroep leraren door het stimuleren van de omvorming van de Stichting Beroepskwaliteit Leraren (SBL) tot de Onderwijscöoperatie (2011) en de ontwikkeling van het vrijwillige lerarenregister (2012). Met de Onderwijscöoperatie en met de Stichting van het Onderwijs zijn afspraken gemaakt over verhoging van de deelname aan het vrijwillige lerarenregister. De beschikbaar gestelde instrumenten en gemaakte afspraken zijn vooralsnog niet voldoende gebleken om de bekwaamheid van en het bekwaamheidsonderhoud door leraren over de gehele linie te verbeteren.

2.2 Wat is het doel van dit wetsvoorstel?

Leraren hebben een grote verantwoordelijkheid voor het geven van goed onderwijs, waarbij een beroep wordt gedaan op hun professionele kwaliteiten. Met dit wetsvoorstel krijgen leraren enerzijds erkenning van hun professionele ruimte en leggen zij anderzijds via het register verantwoording af over het onderhoud van hun bekwaamheid. Dit wetsvoorstel legt daarmee tevens een basis voor een dialoog over beroepskwaliteit, binnen het lerarenteam op school en binnen de beroepsgroep als geheel.

Het wetsvoorstel omvat zoals gesteld drie elementen: omschrijving van het beroep van leraar, de erkenning van diens professionele ruimte in de school en het vereiste dat de leraar zich registreert en zorgt voor het bijhouden van zijn bekwaamheid. In onderlinge samenhang wordt daarmee zichtbaar over welke leraren het gaat, dat zij zeggenschap hebben in hun beroepsuitoefening en professionele ontwikkeling en dat zij werken aan het onderhoud van hun bekwaamheid. Ook wordt in de systematiek van lerarenregister en registervoorportaal (zie ook hierna) zichtbaar welke leraren – zoals zij-instromers – nog niet voldoen aan de bekwaamheidseisen en dus nog werken aan het halen van hun bevoegdheid.

Aldus ontstaat met het wetsvoorstel een samenhangend instrumentarium om de bekwaamheid van en het bekwaamheidsonderhoud door leraren op een hoger plan te tillen. De professionaliseringsactiviteiten van de leraar kunnen ook een plaats krijgen in de gesprekkencyclus, waaronder ontwikkelgesprekken, tussen de leraar en zijn leidinggevende. Daarmee kan de beroepskwaliteit van leraren toenemen en de kwaliteit van het onderwijs verbeteren. Het personeels- en professionaliseringsbeleid van scholen en instellingen kunnen die ontwikkeling mede stimuleren.

Met de wettelijke verankering van de omschrijving van het beroep van leraren, de professionele ruimte en het lerarenregister wordt zichtbaar gemaakt dat leraren en docenten bekwaam zijn, hun bekwaamheidsonderhoud op orde hebben en handelen volgens de professionele standaard. Met deze onderling samenhangende elementen verbetert de beroepskwaliteit van leraren en wordt bijgedragen aan versterking van het imago van het beroep van leraar. Het leraarsberoep wordt aantrekkelijker voor mensen die een loopbaan in het onderwijs overwegen. Met de voorgestane systematiek worden overigens geen nieuwe voorschriften gesteld aan de toegang tot het beroep van leraar.

De overheid bevordert kort en goed met dit wetsvoorstel dat de beroepsgroep, daarvoor in staat gesteld door de schoolbesturen, verantwoordelijkheid krijgt en neemt voor de kwaliteit van de beroepsuitoefening.

In samenhang met het voorliggende wetsvoorstel hebben de Onderwijscoöperatie, de betrokken sectorraden en het ministerie van OCW afgesproken om een plan van aanpak op te stellen, met als doel de groep onbevoegden zo klein mogelijk te maken. Een mogelijke consequentie van dit bevoegdheidstraject kan zijn dat de voorwaarden voor de inzet van onbevoegden worden aangepast. Maar ook op het niveau van de school zelf zijn oplossingen denkbaar om de onderwijskwaliteit op dit punt te versterken, zoals een supervisorrelatie waarbij een nog niet geregistreerde leraar onder de verantwoordelijkheid van een geregistreerde leraar staat.

3. De inhoud van het wetsvoorstel

Dit wetsvoorstel regelt het volgende. Ten eerste wordt in de onderwijswetten WPO, WEC, WVO en WEB een omschrijving van het beroep van leraar opgenomen en wordt het beginsel vastgelegd dat de leraar in zijn beroepsuitoefening voldoende professionele ruimte toekomt. Voorts wordt opgenomen dat leraren die aan de bekwaamheidseisen voldoen, zich registreren in het lerarenregister en door middel van professionaliseringsactiviteiten gaan voldoen aan de herregistratiecriteria. Deze criteria worden door de beroepsgroep geformuleerd. Opname in het registervoorportaal is, als daarvoor een wettelijke uitzonderingsgrond aanwezig is, een tijdelijk alternatief voor vermelding in het lerarenregister.

3.1 Omschrijving van het beroep en professionele ruimte

Zoals gesteld hangen de omschrijving van het beroep van leraar, de erkenning van diens professionele ruimte en de invoering van een verplicht lerarenregister samen. De omschrijving van het beroep en het beginsel van professionele ruimte geven namelijk een adequate inhoudelijke basis om van leraren te verlangen dat zij zich registreren en hun bekwaamheid onderhouden.

Omschrijving van het beroep van leraar

In de onderwijswetten wordt een omschrijving van het beroep van leraar opgenomen. Deze omschrijving benoemt, gegeven het onderwijskundig beleid van de school, de verantwoordelijkheid van de leraar voor het pedagogisch-didactisch en vakinhoudelijk proces. Daaronder valt in het bijzonder het beoordelen van de onderwijsprestaties van leerlingen, binnen de kaders van wet- en regelgeving.

In lijn met de omschrijving van het beroep van leraar wordt met dit wetsvoorstel bepaald dat leraren beschikken over voldoende pedagogische, didactische en vakinhoudelijke zeggenschap. Onder deze zeggenschap wordt begrepen:

- a. de inhoud van de lesstof;
- b. de wijze waarop de lesstof wordt aangeboden en de middelen die daarbij worden gebruikt;
- c. de te hanteren pedagogisch-didactische aanpak op de school en de wijze waarop daar uitvoering aan wordt gegeven, waaronder wordt begrepen de begeleiding van de leerlingen en de contacten met de ouders;
- d. het in samenhang met de onderdelen a, b en c onderhouden van de bekwaamheid van de leraren als onderdeel van het team.

Professionele ruimte en professioneel statuut

De leraar beschikt over voldoende zeggenschap om, binnen de kaders van het onderwijskundig beleid van de school, zijn werk goed te kunnen doen. Over de afstemming tussen de professionele ruimte en het schoolbeleid worden in de school afspraken gemaakt, waarbij het duidelijk wordt hoe de zeggenschap van de leraar wordt georganiseerd.

Hierbij blijft de werkgever-werknemer relatie als zodanig overigens in stand. Het schoolbestuur blijft eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs, voor het functioneren van de school en voor het personeelsbeleid. Wel wordt door het maken van de afspraken duidelijk dat de instructiemogelijkheid van de leidinggevende wordt begrensd door de basisprincipes van goed leraarschap die onderdeel zijn van een professionele standaard (zie hierna).

De afspraken worden gemaakt in overleg tussen het schoolbestuur en de leraren, en worden verwoord in een professioneel statuut. Bij het maken van die afspraken wordt de professionele standaard van de beroepsgroep gerespecteerd.

Leraren kunnen in het professioneel statuut met hun bestuur afspreken dat de school een lerarenberaad kent. In dit gremium krijgt bedoelde zeggenschap over de hiervoor genoemde thema's dan een concretisering. Ook kunnen leraren met hun bestuur afspreken dat een vertegenwoordiging van leraren uit het beraad regelmatig overlegt met het bestuur of de leiding van de school.

De voorstelde bepalingen sluiten aan op reeds in het onderwijs bestaande richtsnoeren en praktijken. Zo is in het primair onderwijs in de *Code Goed bestuur* de bepaling opgenomen dat de besturen professionele ruimte creëren en bewaken; in lijn daarmee functioneert in veel basisscholen het dagelijkse overleg tussen schoolleiding en team als een lerarenberaad. In het middelbaar beroepsonderwijs zijn sociale partners in 2009 een professioneel statuut op het niveau van de sector overeengekomen. Dit statuut is een uitwerking van artikel 4.1.3 WEB. Het statuut is aansluitend als bijlage bij de cao bve gevoegd en bevat onder meer de bepaling dat in de instellingen afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de betrokkenheid van de professionele medewerkers en het team bij de totstandkoming van het beleid wordt geregeld. Deze regeling van het werkoverleg wordt inmiddels in diverse instellingen gerealiseerd. Wanneer de werkgever en de leraren van mening zijn dat de uitwerking voldoet aan het bepaalde in artikel 4.1.a.1, lid 1 en 2, dan verplicht de bepaling in artikel 4.1a.1 lid 3 van dit wetsvoorstel niet dat die instellingen de geldende uitwerking van het professioneel statuut aanpassen. Daar bestaan immers al afspraken als bedoeld in dit artikel. Mocht een van de partijen daartegen van mening zijn dat de aan hun instelling geldende uitwerking niet voldoet aan het bepaalde in artikel 4.1.a.1, lid 1 en 2, dan dient de werkgever met de leraren in overleg te treden om te komen tot een uitwerking van het in de sector overeengekomen professionele statuut dat voldoet aan de genoemde artikelliden.

Deze bepaling draagt daarmee bij aan de afspraak in het Nationaal Onderwijsakkoord om de werking van het professioneel statuut in het mbo te versterken en te versnellen.¹⁷ Het wetsvoorstel versterking positie leraren uit 2009, dat eveneens ziet op het verankeren van de zeggenschap van leraren, zal tegen deze achtergrond worden ingetrokken.¹⁸

Professionele standaard

Richtsnoer voor het handelen van de leraar zijn algemeen aanvaarde normen omtrent verantwoord leraarschap, bijvoorbeeld als het gaat om de omgang met en bejegening van leerlingen en ouders. Deze normen of regels zijn grotendeels ongeschreven, doch breed maatschappelijk erkend en in de beroepsgroep geaccepteerd.

Met dit wetsvoorstel wordt aangegeven dat dit geheel van normen door de beroepsgroep wordt geëxpliciteerd in een professionele standaard, zodat leraren daar in de

¹⁷ *Kamerstukken II* 2013/14, 33 750 VIII, nr. 8, bijlage. Brief Stichting van het Onderwijs aan OCV d.d. 14 oktober 2013 inzake bekrachtiging NOA.

¹⁸ *Kamerstukken II* 2009/10, 32 396.

beroepspraktijk houvast aan kunnen ontleen. De normen in deze standaard zijn ontleend aan de wetenschap en aan algemeen aanvaarde uitgangspunten die betrekking hebben op het onderwijs en specifieke categorieën van leerlingen. Leraren werken bij het verzorgen van onderwijs vanzelfsprekend samen in teams. In de standaard wordt daarom uitwerking gegeven aan het professionele beginsel van samenwerking in teamverband.

3.2 Het lerarenregister en het registervoorportaal

Het wetsvoorstel bepaalt dat alle leraren die aan de bekwaamheidseisen voldoen, anders gezegd: bevoegd zijn, in het lerarenregister staan. Zij kunnen zich met hun vermelding in het lerarenregister 'registerleraar' noemen. In het lerarenregister houden zij hun professionaliseringsactiviteiten bij in hun registerportfolio. Zij werken aan hun bekwaamheidsonderhoud met het oog op herregistratie. Aan de hand van het lerarenregister wordt periodiek – op basis van de criteria van de beroepsgroep – bepaald of zij dat afdoende doen.

Er zijn meer maatschappelijke sectoren waarin voor de professionals in kwestie een registratieplicht geldt. Een voorbeeld van een kwaliteitsregister is het BIG-register. Gespecialiseerde professionals (artsen, verpleegkundigen, tandartsen) tonen door middel van dit register periodiek aan dat zij voldoen aan de eisen van de beroepsgroep. Dit algemene beeld van de BIG-registratie wordt bij het onderhavige voorstel in belangrijke mate gevolgd. Tegelijkertijd is als uitgangspunt gehanteerd dat de specifieke kenmerken van het onderwijsstelsel én het beoogde doel – namelijk: het stimuleren van bekwaamheid en bekwaamheidsonderhoud door leraren – voorop staan bij de vormgeving van de wettelijke verankering. Leraren worden geacht te beschikken over een relevant diploma, waarmee is bewezen dat zij aan de bekwaamheidseisen voldoen. Vervolgens werken zij aan het onderhoud van die bekwaamheid, en krijgen zij die activiteiten ook erkend. Halen ze de herregistratiecriteria niet, zonder dat daar een rechtvaardigingsgrond voor aanwezig is, dan wordt hun vermelding in het lerarenregister doorgehaald. Deze leraren kunnen dan geen verantwoordelijkheid meer dragen zoals omschreven in de voorgestelde wetsartikelen die het beroep van leraar betreffen, totdat de leraar aan de criteria voldoet. De beroepsgroep van leraren bepaalt de inhoud van de herregistratiecriteria, waarbij zij zich vergewist van draagvlak voor deze criteria bij de schoolbesturen.

Het voorstel voor de wettelijke verankering van het lerarenregister ziet zoals aangegeven primair op het stimuleren van bekwaamheid en bekwaamheidsonderhoud door leraren. In dat verband krijgt met dit voorstel tevens het beginsel van een professionele standaard van leraren een plaats in het wettelijk kader (zie hiervoor). Onder zo'n standaard is overigens niet begrepen dat deze een basis zou zijn voor een vorm van tuchtrecht voor leraren. Een ontwikkeling in die richting wordt met het voorstel echter niet uitgesloten, als daarvoor onder de beroepsgroep van leraren voldoende draagvlak aanwezig is.

De leraren die (nog) niet aan de juiste bekwaamheidseisen voldoen, komen in het registervoorportaal te staan. In tegenstelling tot het lerarenregister ligt de inhoudelijke verantwoordelijkheid voor het registervoorportaal bij de overheid. Hiervoor houdt de overheid de voorwaarden bij op grond waarvan deze leraren in een beperkt aantal uitzonderingssituaties op de registercriteria onbevoegd mogen lesgeven. De voorwaarden omvatten onder meer de termijn waarbinnen deze inzet is toegestaan; na afloop van de termijn worden deze leraren geacht aan de bekwaamheidseisen te voldoen waardoor zij zich kunnen registreren in het lerarenregister.

Met het aanleggen van een registervoorportaal wordt de inzet van leraren die nog aan de juiste bekwaamheidseisen moeten voldoen zichtbaar en kunnen de eisen die hieraan zijn verbonden worden bewaakt. Gedurende hun opname in het registervoorportaal werken de leraren waarvoor dat geldt aan het voldoen aan de juiste bekwaamheidseisen

zodat zij aansluitend kunnen overstappen op het lerarenregister. Schoolbesturen stellen hen hiertoe in de gelegenheid.

Bij dit thema gaat bijzondere aandacht uit naar de positie van de zij-instromers in het mbo. Voor de kwaliteit van het onderwijs in deze sector wordt een groot beroep gedaan op het vakmanschap van mensen die vanuit de beroepspraktijk hun waardevolle kennis en ervaring overdragen op volgende generaties. Zij dragen hun vakmanschap over terwijl ze werken aan het behalen van hun pedagogisch didactisch getuigschrift en vormen op basis van hun kennis en ervaring een onmisbare schakel in het beroepsonderwijs.

3.3 Voor welke leraren is dit relevant?

Dit wetsvoorstel heeft betrekking op alle leraren in het po en vo en op docenten in het bekostigd mbo. Het gaat daarmee in totaal om circa 250.000 personen. Zij zijn op basis van de benoemingsvoorschriften uit de onderwijswetten te onderscheiden in de volgende categorieën:

- leraren die beschikken over een relevant getuigschrift hoger onderwijs of een document dat daaraan in het wettelijk kader gelijk wordt gesteld; deze leraren voldoen aan de wettelijke bekwaamheidseisen ('bevoegd') en kunnen worden aangeduid als 'registerleraar';
- leraren die op basis van de huidige onderwijswetten in de school mogen werken omdat ze in opleiding zijn; dit zijn onder meer de leraren die binnen een bepaalde periode, in combinatie met hun werk op school, in het hoger onderwijs een opleiding tot leraar volgen (waaronder de zij-instromers);
- leraren die op grond van de wettelijke uitzonderingsmogelijkheden gedurende een bepaalde periode onderwijs mogen geven zonder dat ze voldoen aan de bekwaamheidseisen of daartoe een opleiding volgen; het gaat dan bijvoorbeeld om tijdelijke vervanging bij ziekte van een collega of om moeilijk vervulbare vacatures.

Het wetsvoorstel gaat er van uit dat de eerste groep, de bevoegde leraren, zich registreren in het lerarenregister en dat zij vervolgens hun bekwaamheid onderhouden door middel van professionaliseringsactiviteiten. De tweede en derde categorie leraren zijn benoembaar maar nog niet bevoegd omdat zij daarvoor in opleiding zijn. Zij worden opgenomen in het registervoorportaal.

Het kan overigens voorkomen – met name in het voortgezet onderwijs – dat een bevoegde leraar tijdelijk waarneemt voor een zieke collega, in een vakgebied waarvoor hij niet voldoet aan de bekwaamheidseisen. In dat geval is hij al geregistreerd in het lerarenregister voor zijn eigen vak en blijft dat ook zo gedurende de herregistratieperiode. Hij staat dan echter ook in het registervoorportaal vermeld voor het vakgebied waarvoor hij (nog) niet bevoegd is.

Overigens is het lerarenregister ook toegankelijk voor leraren die wel bevoegd zijn maar enige tijd niet werkzaam zijn in het po, vo of mbo, bijvoorbeeld doordat zij (tijdelijk) hun loopbaan vervolgen buiten het onderwijs of werkloos zijn. Door het bijhouden van hun bekwaamheid in het lerarenregister kunnen zij in die periode contact blijven houden met het beroep van leraar, waardoor hun eventuele terugkeer tot de onderwijsarbeidsmarkt wordt vergemakkelijkt.

Erkend, niet bekostigd onderwijs

Naast het van overheidswege bekostigd funderend en middelbaar beroepsonderwijs, is er ook het privaat bekostigd, erkend primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Daar waar het gaat om erkend primair en voortgezet onderwijs is straks opname in het lerarenregister ook voor leraren op deze scholen verplicht. Voor leraren die in het vo of mbo werkzaam zijn op contractactiviteiten, en voor docenten die

werken in het niet-bekostigd maar erkend mbo geldt die verplichting niet. Voor deze leraren zijn immers de benoemingsvereisten uit de onderwijswetten ook niet van toepassing. Zij kunnen echter wel vrijwillig deelnemen aan het lerarenregister, zodat zij bij een eventuele overstap naar het bekostigd onderwijs kunnen aantonen dat zij hun bekwaamheid op peil hebben gehouden.

3.4 Hoe werkt de registratie?

Het lerarenregister is een online systeem waarin leraren zich registreren en in hun portfolio hun professionaliseringsactiviteiten bijhouden. Het registervoorportaal is geen register maar draagt meer het karakter van een monitor; leraren die nog niet aan de betreffende bekwaamheidseisen voldoen, komen daar in te staan. Hierna wordt eerst ingegaan op het lerarenregister, daarna op het registervoorportaal.

Het lerarenregister

Hoe werkt dit straks in de praktijk? Stapsgewijs:

- Voor de leraren die bij invoering van deze wet¹⁹ werkzaam zijn in het po, vo en mbo worden hun gegevens achter de schermen, niet zichtbaar voor derden, alvast klaargezet in dat systeem. Deze gegevens worden opgehaald bij de schoolbesturen omdat zij deze personeelsgegevens sowieso al grotendeels aanleveren aan de overheid. Het klaarzetten van de gegevens is te vergelijken met de werkwijze van de Belastingdienst bij de aangifte loon/inkomstenbelasting: alle reeds bekende informatie wordt in het format gezet zodat de administratieve last voor de leraar tot het minimum wordt beperkt.
- Leraren zoeken vervolgens in het systeem, naar verwachting via hun DigiD, hun account op. Zij controleren hun personeelsgegevens. Mochten daar fouten of omissies in staan, dan nemen zij daarover contact op met hun schoolbestuur zodat de fout of omissie wordt gecorrigeerd.
- Leraren geven in hun account aan voor welk onderwijs zij voldoen aan de bekwaamheidseisen oftewel bevoegd zijn. Ook geven zij aan voor welk van deze bevoegdheid of bevoegdheden zij wensen op te gaan voor herregistratie. Bij veel leraren, bijvoorbeeld groepsleerkrachten in het primair onderwijs, zal sprake zijn van één bevoegdheid en één herregistratie. Het komt in het voortgezet onderwijs echter voor dat leraren over meer dan één bevoegdheid beschikken. De leraar geeft minstens één bevoegdheid aan waarvoor hij gaat herregistreren.
- Met het aangeven van de bevoegdheid en de keuze voor herregistratie registreert de leraar zich in het lerarenregister. Met de registratie-handeling wordt het portfolio geactiveerd waarbinnen de leraar zijn professionaliseringsactiviteiten kan bijhouden. Dit portfolio is van de leraar zelf en in beginsel niet voor derden raadpleegbaar.
- Met de registratie-handeling wordt voor derden – ouders, leerlingen, studenten – zichtbaar dat de leraar is geregistreerd, voor welke bevoegdheid hij dat heeft gedaan en voor welke herregistratie hij opgaat. In overleg met de beroepsgroep wordt bepaald op welke gronden leraren uit privacyoverwegingen bepaalde gegevens – bijvoorbeeld de naam van de school – kunnen laten afschermen.
- Het door de leraar gekozen herregistratietraject is gedurende vier jaar richtinggevend. Dat wil zeggen: als de leraar in deze periode in de school

¹⁹ Naar verwachting betreft het een datum gelegen in 2017; overigens zal sprake zijn van een overgangsperiode (zie hierna).

tijdelijk wordt ingezet voor onderwijs waarvoor hij nog niet aan de bekwaamheidseisen voldoet, komt zijn vermelding in het lerarenregister binnen die vier jaar niet te vervallen. Wel is in dergelijke gevallen een parallelle vermelding in het registervoorportaal (zie hierna) aan de orde.

- Het schoolbestuur faciliteert de professionaliseringsactiviteiten in ieder geval voor de bevoegdheid of bevoegdheden waarin de leraar les geeft.
- Aan het einde van de herregistratietermijn, dat is naar verwachting vier jaar, wordt op basis van de criteria opgesteld door de beroepsgroep bepaald of de leraar voldoende heeft gedaan aan bekwaamheidsonderhoud. Mocht dat niet zo zijn, dan wordt daar in het register aantekening van gemaakt.
- Voordat het zo ver is dat de aantekening wordt geplaatst, wordt de leraar maar ook het schoolbestuur geïnformeerd over dit voornemen. De leraar wordt daarbij in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze te geven. Ten aanzien van het besluit tot het plaatsen van de aantekening staat voor de leraar de mogelijkheid van bezwaar en beroep open.²⁰
- Na het plaatsen van de aantekening kan de leraar geen verantwoordelijkheid meer dragen zoals omschreven in de voorgestelde wetsartikelen die het beroep van leraar betreffen, totdat de leraar aan de criteria voldoet. Of en in hoeverre daar arbeidsrechtelijke gevolgen aan zijn verbonden is aan het overleg tussen sociale partners.

Leraren die niet werkzaam zijn in het po, vo of mbo maar bijvoorbeeld tijdelijk in een andere sector aan de slag zijn, kunnen zich ook inschrijven in het lerarenregister. Zij moeten daarbij wel een bewijs overleggen dat zij voldoen aan de betreffende bekwaamheidseisen, aangezien dit niet reeds door een schoolbestuur is gecheckt. Overigens is het voor leraren die bevoegd zijn maar niet werkzaam in het onderwijs niet verplicht om zich te registreren en te werken aan hun bekwaamheidsonderhoud. De beroepsgroep kan binnen de herregistratiecriteria wel voorstellen dat voor herintreders die meer dan één herregistratietermijn hun bekwaamheid niet hebben bijgehouden – hetgeen met dit wetsvoorstel volgens vrijwillige deelname wel steeds mogelijk is – specifieke eisen gaan gelden.

Zoals hiervoor gemeld wordt bij de invoering van het register van alle leraren die bij invoering van het lerarenregister werkzaam zijn in het publieke onderwijsbestel de persoons- en benoemingsgegevens in het systeem klaargezet. De Onderwijscoöperatie en OCW erkennen dat daarbij overgangsproblematiek aan de orde zal zijn, aangezien zich discrepanties zullen voordoen tussen benoemingsgegevens en bevoegdheid zoals bekend bij enerzijds leraren en anderzijds bij schoolbesturen. In de voorbereidingsperiode tot de invoering dient deze problematiek zorgvuldig in beeld te worden gebracht en dient een overgangsmaatregel te worden afgesproken die duidelijk begrensd is in de tijd.

Het registervoorportaal

Op basis van de onderwijswetten is het mogelijk leraren tijdelijk in te zetten voor onderwijs waarvoor zij (nog) niet aan de bekwaamheidseisen voldoen. Het gaat dan onder meer om zij-instromers en om vervanging bij ziekte of moeilijk vervulbare vacatures. Voor deze uitzonderingsmogelijkheden zijn in de onderwijswetten termijnen bepaald. Het kabinet wil met dit wetsvoorstel bereiken dat transparant wordt om welke

²⁰ Mutatis mutandis gelden dezelfde waarborgen voor die leraren (en hun schoolbesturen) die in het registervoorportaal zijn opgenomen omdat zij nog aan de bekwaamheidseisen moeten voldoen.

leraren het gaat. In het voorstel wordt dit deel van het systeem aangeduid als het registervoorportaal.

Voor de leraren die het betreft faciliteert het schoolbestuur het scholingstraject dat de leraar volgt om zijn bevoegdheid te halen.

In de praktijk werkt dit stapsgewijs als volgt:

- Net zoals dat voor leraren in het lerarenregister geldt, worden de personeelsgegevens van de leraren die het betreft opgehaald bij de schoolbesturen. Volgens dit 'belastingdienstmodel' wordt de reeds bekende informatie in het format gezet zodat de administratieve last voor de leraar tot het minimum wordt beperkt.
- Leraren zoeken vervolgens in het systeem, naar verwachting via hun DigiD, hun account op. Zij controleren hun personeelsgegevens. Mochten daar fouten of omissies in staan, dan nemen zij daarover contact op met hun schoolbestuur zodat één en ander wordt gecorrigeerd.
- Na de fase waarin de gegevens zijn gecheckt, wordt online zichtbaar bij welke schoolbesturen en scholen zij werkzaam zijn en op basis van welke wettelijke grond dat is toegestaan. Bijvoorbeeld omdat zij zij-instromer zijn of omdat zij enige tijd een langdurig zieke collega vervangen.
- In de praktijk volgen deze leraren scholing om alsnog binnen de daarvoor staande termijn hun bevoegdheid te halen; zij worden daartoe door het schoolbestuur in de gelegenheid gesteld. Op het moment dat zij voldoen aan de bekwaamheidseisen, worden hun gegevens overgezet naar het systeem van het lerarenregister en kunnen zij zich daarin registreren, hun nieuwe bevoegdheid melden en hun herregistratieactiviteiten starten.
- Lukt het niet om binnen de wettelijke termijn de bevoegdheid te halen, en er zijn geen andere uitzonderingsgronden aanwezig, dan wordt hun vermelding in het registervoorportaal beëindigd. Daarover krijgen de leraren en hun schoolbesturen tijdig bericht. De beëindiging van vermelding in het registervoorportaal valt logischerwijze samen met het niet meer aanwezig zijn van de relevante benoemingsvoorwaarden.

Zoals eerder gemeld kan het voorkomen dat een leraar in het lerarenregister is opgenomen en dat hij daarnaast een parallelle vermelding heeft in het registervoorportaal.

3.5 De criteria voor herregistratie

Wat wordt gezien als voldoende bekwaamheidsonderhoud? Hiervoor stelt de beroepsgroep leraren criteria op; met de criteria geven de leraren aan welke aspecten van het beroep bij voorkeur aandacht moeten krijgen.

De verwachting is dat de beroepsgroep bij het komen tot de voorstellen, verschil maakt tussen de drie onderwijssectoren po, vo en mbo. Het ligt immers voor de hand dat voor docenten in het mbo andersoortige criteria gelden dan voor groepsleerkrachten in het po en leraren in het vo. Deze verschillen zouden tot hun recht kunnen komen door het vormgeven van 'kamers' met beroepsbeoefenaren uit de drie sectoren. De voorstellen worden dan door deze kamers opgesteld. De beroepsgroep geeft zich bij het komen tot de criteria rekenschap van ontwikkelingen in het leraarsvak, van maatschappelijke ontwikkelingen en van wet- en regelgeving.

Vergelijkbaar met de manier waarop organisaties van professionals in de medische sector bij hun register zijn betrokken, wijst de minister een representatief geachte beroepsorganisatie van leraren aan. Via deze beroepsorganisatie stellen leraren een voorstel op voor de herregistratiecriteria en werkwijze bij validering van het professionaliseringsaanbod.

Van belang hierbij is dat het voorstel van de beroepsgroep op draagvlak kan rekenen bij schoolleiders en schoolbesturen. Draagvlak voor het voorstel van de beroepsgroep onder stakeholders bevordert de werking van het register in de onderwijspraktijk; het ontstaat mede op grond van het proces waarmee de criteria tot stand komen. Het is aan de beroepsgroep om bij het opstellen ervan de inbreng van de sectorraden tijdig te betrekken, zodat het voorstel ook kan rekenen op steun van de schoolbesturen en schoolleiders. De sectorraden gaan daarvoor na of de inhoud van het voorstel zich op redelijke wijze verhoudt tot de werkzaamheden in de schoolcontext. De Minister van OCW toetst het voorstel van de beroepsgroep mede op het punt of het de uitkomst vormt van een gedragen proces. De minister neemt het voorstel van de beroepsgroep vervolgens over in nadere regelgeving.

De Onderwijscoöperatie geldt op landelijk niveau als vertegenwoordiger van de beroepsgroep leraren. Met de Onderwijscoöperatie is dan ook nauw contact over het omzetten van het huidige, vrijwillige register naar het wettelijk verankerde register, en over de wijze waarop zij het proces organiseert van het totstandkomen van de herregistratiecriteria en de voorstellen rond het valideren van het aanbod. Het lerarenregister is van en voor leraren. Iedere individuele geregistreerde leraar moet directe invloed kunnen hebben op het beleid van de beroepsorganisatie ten aanzien van het lerarenregister. Daartoe is een ongetrapt, direct lidmaatschap van de deelnemersvergadering mogelijk. Gewaarborgd is dat dit directe lidmaatschap gelijkwaardige zeggenschap met zich meebrengt. Leraren kunnen niet verplicht worden lid te worden van de organisatie.

3.6 Gevolgen van niet (her-)registreren

Een registersystematiek waaraan geen of onvoldoende gevolgen zijn verbonden, gaat naar alle waarschijnlijkheid niet leiden tot het beoogde effect. Daarom wordt voorgesteld dat als een leraar niet meer aan de herregistratiecriteria voldoet, de leraar dan geen verantwoordelijkheid meer kan dragen zoals omschreven in de voorgestelde wetsartikelen die het beroep van leraar betreffen, totdat de leraar aan de criteria voldoet. Dit is een majeur gevolg, zowel voor de leraar zelf, als voor het schoolbestuur. Voor het bestuur of schoolleiding betekent het dat voor de lessen in kwestie een andere leraar ingezet of aangenomen moet worden. Over de eventuele rechtspositionele gevolgen voor de leraar die het betreft maken cao-partijen in het onderwijs nadere afspraken. De Stichting van het Onderwijs heeft dit beginsel geaccordeerd in het kader van het Nationaal Onderwijsakkoord (NOA).²¹

In verband met de mogelijke consequenties moet het plaatsen van de aantekening dat de leraar niet aan de herregistratiecriteria voldoet, met grote zorgvuldigheid worden omkleed. Dit betekent onder meer dat:

- in het lerarenregister zelf de leraar op de hoogte wordt gehouden over zijn voortgang ten aanzien van het voldoen aan de herregistratiecriteria;
- de leraar vanuit het lerarenregister tijdig bericht ontvangt, mocht hij risico lopen de herregistratiecriteria niet te halen;
- als uit het registerportfolio blijkt de leraar inderdaad niet voldoet aan de herregistratiecriteria, dat de leraar dan tijdig een voorgenomen besluit ontvangt tot het plaatsen van de aantekening, en hij de gelegenheid krijgt daarop zijn zienswijze te geven;

²¹ Brief Stichting van het Onderwijs aan OCW d.d. 14 oktober 2013 inzake bekrachtiging NOA.

- ten aanzien van het besluit tot het plaatsen van de aantekening voor de leraar de mogelijkheid van bezwaar en beroep open staat.²²

Ook het schoolbestuur wordt tijdig geïnformeerd over het voorgenomen besluit tot het plaatsen van de aantekening in het lerarenregister. Bovendien bestaat ook voor het bestuur de mogelijkheid bezwaar en beroep aan te tekenen tegen het besluit. In de nadere regeling en reglementering van het lerarenregister worden voorts hardheidsclausules ingebouwd, zodat als leraren gegronde redenen hebben voor het niet voldoen aan de criteria, zij in aanmerking komen voor bepaalde hersteltermijnen. Overigens moet worden opgemerkt dat als het om herregistratie gaat, er logischerwijze altijd een zekere periode over heen gaat alvorens leraren en besturen met eventuele gevolgen worden geconfronteerd. Uitgaande van een herregistratietermijn van vier jaar, ingaande in 2017, vallen de bedoelde besluiten voor het eerst in het jaar 2021.

3.7 Verantwoordelijkheden

Zoals het voorgaande duidelijk maakt, speelt de beroepsgroep leraren, het collectief van beroepsbeoefenaren, de centrale rol bij het lerarenregister. Het is de beroepsgroep die de herregistratiecriteria opstelt. Net als bij andere beroepsregisters zijn het immers de beroepsbeoefenaren zelf die het beste kunnen oordelen over de eisen die aan de beroepskwaliteit van leraren moeten worden gesteld. Het is daarmee de beroepsgroep zelf die inhoud geeft aan het register, want het voorstel voor de herregistratiecriteria en werkwijze bij validering wordt na ontvangst door de minister vastgesteld. Daarnaast stelt de beroepsgroep ook de professionele standaard op. De beroepsorganisatie is als aangewezen organisatie verantwoordelijk voor het betrekken van alle relevante stakeholders bij de ontwikkeling van de bovenstaande zaken. Zij organiseert de processen die nodig zijn voor het opstellen van de eisen en voor het realiseren van draagvlak ervoor.

Bij elke individuele leraar ligt de verantwoordelijkheid om zich te registreren en structureel te werken aan zijn eigen professionele ontwikkeling (al dan niet in gezamenlijkheid met collega's) in het kader van zijn beroepskwaliteit en vanuit zijn grote verantwoordelijkheid voor het geven van goed onderwijs aan al zijn leerlingen en studenten. Hij voert de regie over de keuze langs welke wegen hij aan de eisen van de beroepsgroep voldoet. Zijn registerportfolio vormt daarvan de neerslag. Binnen kaders van het onderwijskundig beleid van de school draagt de leraar verantwoordelijkheid over het pedagogisch-didactisch en vakinhoudelijke proces. Daarnaast heeft hij de bijzondere verantwoordelijkheid voor het beoordelen van de onderwijsprestaties van leerlingen. Via zijn handelen geeft de leraar zich rekenschap van de professionele standaard van zijn beroepsgroep.

Voor de leraren die in het registervoorportaal staan geldt dat zij nog niet hoeven te voldoen aan de eisen van de beroepsgroep. Zij werken immers eerst aan het behalen van de juiste papieren voor het onderwijs dat zij geven, volgens de eisen die hiervoor zijn vastgelegd in de verschillende sectorwetten.

Schoolbesturen zijn eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs, voor het functioneren van de school en voor het personeelsbeleid. Dat betekent dat de onderwijswerkgevers gaan over de keuze voor en het aanstellen van individuele leraren bij hun school of scholen en dat zij bepalen of en in hoeverre een individuele werknemer aan de eisen voor goed werknemerschap voldoet. De komst van het lerarenregister brengt daarin geen verandering. Schoolbesturen stellen voorts hun leraren in staat om aan de bekwaamheidseisen en eisen voor herregistratie te voldoen. Ook ligt de

²² Mutatis mutandis gelden dezelfde waarborgen voor die leraren (en hun schoolbesturen) die in het registervoorportaal zijn opgenomen omdat zij nog aan de bekwaamheidseisen moeten voldoen.

verantwoordelijkheid bij het schoolbestuur voor het maken van afspraken met de leraren over de manier waarop hun zeggenschap wordt georganiseerd binnen de school.

Vanuit de verantwoordelijkheid voor het stelsel en de onderwijskwaliteit in algemene zin borgt het kabinet benoembaarheids- en bekwaamheidseisen. Met dit wetsvoorstel versterkt het kabinet de professionele ontwikkeling van en door alle leraren. Om dit mogelijk te maken faciliteert de overheid de technische ontwikkeling van het lerarenregister en het registervoorportaal. De overheid legt daartoe ook de kwaliteitseisen die de beroepsgroep via het register aan het beroep stelt vast in regelgeving. Daarnaast draagt de overheid zorg voor verantwoord databasebeheer. Daarbij is het streven om vanuit het principe 'eenmalige gegevensverstrekking, meervoudig gebruik' de administratieve last voor zowel schoolbestuur als leraar minimaal te laten zijn. Voor de basisgegevens die nodig zijn wordt dan ook zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de reguliere gegevensleveringen door de besturen.

De inhoudelijke verantwoordelijkheid voor het registervoorportaal ligt, in tegenstelling tot het lerarenregister, bij de overheid omdat het hierbij gaat om het stelsel van vereisten uit de verschillende sectorwetten.

4. Uitvoering

In de uitvoering van het lerarenregister speelt de beroepsgroep een belangrijke rol. De beroepsgroep wordt gevraagd met een voorstel te komen rond de herregistratiecriteria en de werkwijze rond de validering van het aanbod aan professionaliseringsactiviteiten. Daarmee heeft zij in belangrijke mate het inhoudelijk eigenaarschap van het lerarenregister in handen.

Voor wat betreft de uitvoering en technisch beheer wordt met dit wetsvoorstel gekozen voor aansluiting op de bestaande situatie. Ten eerste door voor wat betreft de levering van de benodigde basisgegevens aan te sluiten bij de reeds bestaande levering van personeelsgegevens door de schoolbesturen aan DUO. Ten tweede door in aanvulling daarop voort te bouwen op de huidige uitvoeringspraktijk rond het vrijwillige lerarenregister. Dat laatste houdt in dat de beroepsgroep als inhoudelijk eigenaar kan worden beschouwd en dat het technisch beheer en uitvoering met ingang van 1 januari 2017 worden belegd, conform de Regeling Agentschappen, bij CIBG. CIBG vervult op dit moment reeds die uitvoerende en beheersmatige taak voor het vrijwillige register. Het CIBG is een agentschap van VWS en draagt tevens zorg voor de uitvoering van onder meer het BIG-register.

De voordelen van deze benadering zijn:

- De beroepsgroep levert input als het gaat om belangrijke parameters in het lerarenregister, onder meer door middel van het opstellen van de herregistratiecriteria en de werkwijze rond de validering van het professionaliseringsaanbod.
- Er wordt voortgebouwd op de uitvoeringstechnische expertise die in de afgelopen periode is opgebouwd door DUO en CIBG, zowel als het gaat om geautomatiseerde levering van personeelsgegevens als in het werken met beroepsregistraties in het algemeen (w.o. het BIG-register).
- Er ontstaat een eenduidig geheel van bezwaar- en beroepsmogelijkheden voor zowel leraren als schoolbesturen, overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht.
- Geborgd is dat wordt gehandeld overeenkomstig de Wet bescherming persoonsgegevens.
- Het voorstel is in lijn met het kabinetsbeleid ten aanzien van zbo's.²³

²³ *Kamerstukken II 2013/14, 25 268, nr. 83.*

Overigens wordt verkend of het raadzaam is te komen tot een rijksbrede beroepenregistratie-autoriteit. Waar relevant wordt bij de vormgeving van de uitvoeringsorganisatie van het lerarenregister op de uitkomsten van deze verkenning aangesloten.

5. Bescherming persoonsgegevens

Vanwege de verwerking en opname van persoonsgegevens van leraren en docenten in het lerarenregister en het registervoorportaal, is het van belang dat de Wet bescherming persoonsgegevens in acht wordt genomen. Daarnaast is in verband met privacybescherming een aantal andere bepalingen relevant. De Grondwet bepaalt in artikel 10, eerste lid, dat een ieder recht heeft op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen. Ook artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie gaat over het recht op bescherming van zijn persoonsgegevens dat een ieder heeft. De Europese richtlijn voor bescherming van natuurlijke personen ziet in het bijzonder op de verwerking van persoonsgegevens. Deze richtlijn is uitgewerkt in de Wet bescherming persoonsgegevens. Volgens artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) is tot slot geen inmenging in het privéleven van een persoon toegestaan van enig openbaar gezag, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, openbare veiligheid, of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Het bij wet regelen van het gebruik van het burgerservicenummer voor de registratie van gegevens wordt beschouwd als een inperking van het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Deze inperking kan worden gerechtvaardigd indien de maatregel noodzakelijk is in een democratische samenleving en een van de genoemde doelen wordt nagestreefd. Het laatstgenoemde doel staat in relatie tot het recht op kwalitatief goed onderwijs. Het onderwijs is een voorwerp van aanhoudende zorg van de regering op grond van artikel 23, eerste lid, van de Grondwet, en de kwaliteit ervan is middels verschillende minimumnormen geborgd in de sectorwetten. Een van deze minimumnormen betreft de bekwaamheidseisen die aan leraren gesteld worden. Door de inzet van het lerarenregister kan deze minimumnorm worden gehandhaafd.

Tevens is in dit verband relevant dat - zoals in paragraaf 2 van deze toelichting is geconstateerd - nog niet alle leraren aan de gestelde bekwaamheidseisen voldoen en dat het onderhoud van bekwaamheid meestal nog een ad hoc karakter draagt. Om het aantal onbevoegde leraren voor de klas terug te dringen en om er voor te zorgen dat leraren en docenten hun bekwaamheid in voldoende mate bijhouden - anders gezegd: het borgen van een ordentelijk systeem en van goede zeden - wordt het lerarenregister ingevoerd. Waarom het lerarenregister het instrument is om deze doelstellingen te realiseren, is uitgewerkt in paragraaf 2 van deze toelichting.

Het registervoorportaal ziet niet op bekwaamheidsonderhoud, maar het is wel een instrument waarmee inzichtelijk wordt welke leraren en docenten die (nog) niet aan de bekwaamheidseisen voldoen en of de in de wet gestelde termijnen aan de benoeming van deze leraren en docenten in acht worden genomen. Een leraar of docent die (nog) niet aan de bekwaamheidseisen voldoet die verbonden zijn aan een schoolsoort en/of vakgebied kan daarvoor gelet op de benoemingsvoorwaarden maar voor een beperkte periode worden ingezet. In paragraaf 3.1 is hier nader op ingegaan. Ook dit instrument ziet dus op de borging van een ordentelijk systeem en van goede zeden.

Uit artikel 8 van het EVRM volgt tevens dat indien de bescherming van persoonsgegevens wordt ingeperkt er een belangenafweging tussen belangen van

betrokkenen en de doeleinden van gegevensverwerking dient plaats te vinden. De Wet bescherming persoonsgegevens werkt deze verplichting verder uit en regelt dat betrokkenen in staat worden gesteld een zekere controle over het lot van hun persoonsgegevens uit te oefenen. Ten slotte geeft de motie van het lid Franken c.s. van 17 mei 2011 (*Kamerstukken I* 2010/2011, 31 051, nr. D) aan welke criteria een wetsvoorstel moet voldoen om een beperking van de persoonlijke levenssfeer te kunnen rechtvaardigen:

1. De noodzaak, effectiviteit en hanteerbaarheid van de maatregel;
2. De proportionaliteit: de inperking van de vrijheid mag niet groter zijn dan strikt noodzakelijk is;
3. De resultaten van een Privacy Impact Assessment, zodat vooraf is onderzocht welke risico's de maatregel met zich meebrengt;
4. De mogelijkheid van een effectief toezicht en controle op de uitvoering van de maatregel, te realiseren door onder meer audits door de onafhankelijke toezichthouder;
5. Beperking van de geldigheidsduur door een horizonbepaling of in ieder geval een evaluatiebepaling.

Tot slot dient volgens het subsidiariteitsbeginsel het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt niet op een andere, voor bij de verwerking van persoonsgegevens betrokkene minder nadelige, wijze te kunnen worden verwerkt.

Hieronder wordt ingegaan op de criteria die zijn genoemd in de motie, waarbij in het tweede punt tevens op het subsidiariteitsbeginsel wordt ingegaan.

Ad 1.

In paragraaf 2 van deze toelichting is reeds ingegaan op de noodzaak van de invoering van het lerarenregister. Samengevat is invoering van het lerarenregister in combinatie met de herregistratiecriteria noodzakelijk om ervoor te zorgen dat alle leraren en docenten zullen voldoen aan de bekwaamheidseisen en deze bekwaamheidseisen ook zullen onderhouden. Door middel van het lerarenregister wordt inzichtelijk of een leraar voldoet aan de benoembaarheidsvereisten die gesteld zijn aan het onderwijs dat hij geeft en of hij de daarmee verbonden bekwaamheidseisen ook onderhoudt. Omdat elke leraar of docent moet voldoen aan de bekwaamheidseisen van het onderwijs dat hij geeft en deze moet onderhouden, zal registratie ook op individueel niveau moeten plaatsvinden. Voor leraren in het registervoorportaal is er geen sprake van bekwaamheidsonderhoud. Echter, zonder het registervoorportaal is het niet inzichtelijk of de in paragraaf 3.6 beschreven gevolgen van niet geregistreerd staan op een leraar van toepassing zijn. Een leraar die bijvoorbeeld in verband met een lang openstaande vacature tijdelijk benoemd wordt om onderwijs te geven waarvoor hij nog niet aan de bekwaamheidseisen voldoet, kan ingezet worden voor een lesgevende taak, zonder in het lerarenregister te zijn opgenomen. Als deze leraar wordt opgenomen in het registervoorportaal is inzichtelijk geworden dat deze leraar (nog) niet aan de bekwaamheidseisen voldoet, maar wel tijdelijk inzetbaar is. Het registervoorportaal is dus van groot belang bij de effectieve toepassing van het lerarenregister.

Dat de inzet van het lerarenregister een daadwerkelijk effectief en hanteerbaar instrument zal zijn, blijkt uit de ervaring die reeds is opgedaan met andere beroepsregisters. Diverse gespecialiseerde professionals houden hun bekwaamheid door middel van een beroepsregister. In paragraaf 3.2 van deze toelichting is hier nader op ingegaan, en dan in het bijzonder op de werking van het beroepsregister voor leraren en docenten.

Hoewel de inzet van het lerarenregister (en het daarbij behorende registervoorportaal) effectief zal zijn, moet in het kader van het subsidiariteitsvraagstuk onderbouwd worden dat het bereiken van de doelen niet op andere, voor betrokkene minder nadelige wijze kan, waarbij de inperking van het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

door het gebruik van het persoonsgebonden nummer minder groot zal zijn. Voor de beantwoording van deze vraag is de voorgeschiedenis van het lerarenregister van belang. Al in de toelichting bij de Wet op de beroepen in het onderwijs (*Kamerstukken II* 2001/02, 28 088, nr. 3) wordt over de invoering van het lerarenregister gesproken. Het betreft in die tijd nog een vrijwillig lerarenregister omdat men van mening is dat het onderwijsveld eerst zelf het initiatief moet nemen om het lerarenregister in te stellen en daarmee informatie over de bekwaamheid en onderhoud ervan inzichtelijk te maken. Na een lange aanloop is uiteindelijk in 2012 het vrijwillig lerarenregister van start gegaan; de deelname blijft echter achter bij de verwachtingen. Met de Wet op de beroepen in het onderwijs is bevoegde gezagsorganen overigens wel de verplichting opgelegd om een bekwaamheidsdossier ten aanzien van elke leraar of docent bij te houden. Hoewel de combinatie van een vrijwillig lerarenregister met het verplicht bijhouden van een bekwaamheidsdossier in het kader van privacybescherming een minder vergaand instrument is, is gebleken dat het gewenste doel van bekwaamheidsonderhoud ermee niet voldoende bereikt wordt (zie paragraaf 2.1). Er is dan ook geen minder vergaand alternatief instrument om dezelfde doelen te bereiken dan het voorgestelde lerarenregister in combinatie met het registervoorportaal.

Ad. 2

Met de inzet van het lerarenregister mag de inperking van de privacy niet verder gaan dan strikt noodzakelijk (proportionaliteitsvereiste). Door het lerarenregister en het registervoorportaal alleen verplicht te stellen voor leraren die daadwerkelijk benoemd zijn en onderwijs geven aan een school of instelling als bedoeld in de sectorwetten, is de groep leraren voor wie registratie verplicht is zoveel mogelijk afgebakend. Alleen leraren die benoemd of tewerkgesteld zijn zonder benoeming dienen te worden opgenomen in het lerarenregister of het registervoorportaal. Daarmee wordt voorkomen dat er leraren die geen onderwijs als bedoeld in de genoemde sectorwetten geven, ongewenst in het lerarenregister of het registervoorportaal worden opgenomen. Voorts zal het verstrekken van informatie uit het register aan derden tot het uiterste minimum worden beperkt.

De proportionaliteitsafweging vereist ook dat verwerking van elk opgevraagd gegeven gerechtvaardigd moet kunnen worden. Het gaat in het wetvoorstel om de volgende gegevens:

Burgerservicenummer: Het gebruik van het burgerservicenummer verdient afzonderlijke aandacht in verband met de doorwerking van het legaliteitsbeginsel in de Wet bescherming persoonsgegevens. Het gebruik van een persoonsidentificerend nummer dient bij de wet te zijn bepaald (artikel 24 van de Wbp). De wettelijke grondslag voor het gebruik van het burgerservicenummer in verband met het lerarenregister door schoolbesturen wordt met het onderhavige wetsvoorstel gelegd, in casu door middel van de voorgestelde artikelen 32d, eerste lid, onderdeel a, sub 1 van de WPO; artikel 32d, eerste lid, onderdeel a, sub 1, van de WEC; artikel 37c, eerste lid, onderdeel a, sub 1, van de WVO en artikel 4.2.3c, eerste lid, onderdeel a, sub 1, van de WEB.

De wettelijke grondslag voor het gebruik van het burgerservicenummer door de Minister in het kader van het lerarenregister is gelegen in de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer (hierna: Wabb). Op grond van artikel 10 van de Wabb kunnen overheidsorganen bij het verwerken van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van hun taak gebruik maken van het burgerservicenummer. Omdat het beheer van het lerarenregister een overheidstaak wordt, kan bij de verwerking van de gegevens het burgerservicenummer gebruikt worden, mits de noodzaak van het gebruik van dit nummer aangetoond is. Onze Minister zal bij de beheerstaak van het lerarenregister moeten bepalen of een leraar of docent voldoet aan de herregistratiecriteria. Om deze persoon van juiste informatie te kunnen voorzien (informatie over de status in het lerarenregister of het nemen van besluiten die betrekking hebben op de betreffende leraar of docent), is het gebruik van het burgerservicenummer noodzakelijk.

Voornaam, geslachtsnaam, geslacht, geboortedatum en adres: zoals hiervoor betoogd is zijn met het register beslissingen aan de orde over de inzetbaarheid van personen in de school. Het is daarom noodzakelijk dat deze worden verbonden aan de juiste individuen. De combinatie van het gebruik van het burgerservicenummer met de hier genoemde gegevens geeft zekerheid over de identiteit van de betreffende persoon. Over de (voorgenomen) beslissingen dient voorts correspondentie met de betreffende persoon plaats te vinden. Die correspondentie gebeurt zoveel als mogelijk is digitaal; echter, waar nodig moet teruggevallen kunnen worden op gewone postadressen. Voor wat betreft deze gegevens wordt waar relevant aangesloten bij de Basisregistratie Personen (BRP).

Aanvangsdatum van benoeming / tewerkstelling: dit gegeven is nodig om te bepalen hoe lang een leraar of docent is ingezet voor onderwijs en wanneer de periode van de tijdelijke benoeming van een leraar of docent in het registervoorportaal eindigt.

Benoemingsgrondslag: gegevens betreffende de benoeming zijn nodig om vast te stellen hoe de leraar in het registratiesysteem moet worden opgenomen, anders gezegd: welke bekwaamheidseisen dan wel herregistratiecriteria op deze leraar van toepassing zijn. Van de schoolbesturen wordt gevraagd deze informatie waarheidsgetrouw te verstrekken door aan te geven welke benoemingsgrondslag op de leraar van toepassing is.

BRIN-(vestigings)nummer: dit gegeven is nodig om te bepalen op welke school de leraar werkzaam is, zodat over het al dan niet geregistreerd zijn van de leraar correspondentie en indien nodig overleg kan plaatsvinden met het juiste schoolbestuur. De relatie met het BRIN(vestigings-)nummer is tevens gewenst met het oog op beleidsinformatie (OCW) en informatie ten behoeve van toezicht (Inspectie).

Het onderwijs en activiteiten voor herregistratie: de registratie van activiteiten die de leraar verricht voor bekwaamheidsonderhoud is noodzakelijk om te kunnen bepalen of de leraar voldoet aan de gestelde herregistratiecriteria van het onderwijs waarvoor de leraar is geregistreerd. Aan de hand van deze gegevens kan worden bepaald of vier jaar na (her-)registratie al dan niet een aantekening wordt geplaatst bij het geregistreerde onderwijs.

In het registervoorportaal worden de activiteiten voor herregistratie niet geregistreerd. Voor het gebruik van het BRIN-(vestigingsnummer), het burgerservicenummer en persoonsgegevens als voornaam, geslachtsnaam, geslacht, geboortedatum en adres geldt dezelfde rechtvaardiging als voor het gebruik ervan bij het lerarenregister. De aanvangsdatum van benoeming of tewerkstelling zonder benoeming is van belang om te kunnen bepalen wanneer de termijn die voor een tijdelijke benoeming in de wet is opgenomen, afloopt. Om na te gaan wat de duur van deze termijn is, is het van belang het type aanstellingsgrond te registreren in het registervoorportaal.

Ad. 3 en 4

Gezien de aard van dit voorstel is in de fase van ontwikkeling van dit wetsvoorstel een Privacy Impact Assessment (PIA) uitgevoerd. Met behulp hiervan is de noodzaak van gegevensverwerking bekeken en zijn op gestructureerde wijze de implicaties van het wetsvoorstel daar waar het gegevensbescherming betreft in kaart gebracht. Hierbij is in het bijzonder aandacht besteed aan de beginselen van gegevensminimalisering en doelbinding, het vereiste van een goede beveiliging en de rechten van de betrokkenen. Mede op grond van de PIA is uitgangspunt dat de verwerkingen van persoonsgegevens in het registersysteem op behoorlijke en zorgvuldige wijze zal plaatsvinden. Artikel 13 van de Wbp schrijft voor dat de verantwoordelijke passende technische en organisatorische maatregelen ten uitvoer moet leggen om persoonsgegevens te beveiligen tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking. Deze

maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau garanderen gelet op de risico's die de verwerking en aard van de te beschermen gegevens met zich meebrengen. Het gaat om het risico dat persoonsgevoelige informatie tot op de persoon herleidbaar te traceren is, zowel door een functionaris die daar geen recht toe heeft, als een buitenstaander. OCW volgt de overheidsrichtlijnen met betrekking tot gegevensbeveiliging, zoals vastgelegd in het Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst. DUO en CIBG, die een rol zullen spelen in het verzamelen en beheren van de gegevens, zijn tevens gehouden aan de beveiligingsrichtlijnen van de overheid. Het toezicht op het naleven van de in dit verband relevante wet- en regelgeving gebeurt door de Functionaris Gegevensbescherming (FG). Deze functionaris heeft binnen OCW, DUO en CIBG een onafhankelijke positie en werkt volgens de richtlijnen die het College Bescherming Persoonsgegevens stelt aan deze functie. Een FG kan zelf ook getoetst worden door het College. Bij de voorbereiding van dit wetstraject is de FG betrokken geweest. Het wettelijk kader in met de relevante beginselen wordt de komende periode uitgewerkt in nadere regelgeving: de herregistratiecriteria, de gegevenslevering en -verstrekking, de nadere inrichting van het lerarenregister en de autorisatie tot toegang en het toezicht op de data. In het kader van het opstellen van deze regelgeving zal een tweede PIA worden uitgevoerd en zal over de relevante aspecten het College Bescherming Persoonsgegevens wederom om advies worden gevraagd.

Ad. 5

Het wetsvoorstel is voorzien van een evaluatiebepaling. Binnen zes jaar na inwerkingtreding van de wet zendt de minister aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

Advies College Bescherming Persoonsgegevens

In februari 2015 is advies aangevraagd bij het College Bescherming Persoonsgegevens. Het advies is medio maart 2015 ontvangen. In haar beoordeling van het wetsvoorstel stelt het CBP dat de inhoud van het wetsvoorstel in de conceptversie van de memorie van toelichting toereikend is onderbouwd: aan de noodzaak van de invoering van het lerarenregister en het registervoorportaal is aandacht besteed, waarbij is ingegaan op de proportionaliteit en subsidiariteit. In de memorie van toelichting wordt voorts aangekondigd dat nadere regelgeving, voor zover relevant, wederom aan het CBP wordt voorgelegd. Het advies van het CBP luidt dan ook dat het wetsvoorstel het College geen aanleiding geeft tot het maken van inhoudelijke opmerkingen.

6. Implementatie

In opmaat naar 2017 is een aantal zaken relevant die raken aan de implementatie van dit voorstel. Het betreft daarbij onder meer:

- de uitwerking van de nadere regelgeving; het betreft daarbij onder meer de regeling van (de totstandkoming van) herregistratiecriteria en werkwijze rond validering, gegevensverstrekking en gegevenslevering;
- het komen tot een implementatieplan, mede omvattende communicatie, informatieverstrekking, pilots en simulaties;
- en het komen tot sectorale plannen van aanpak als het gaat om onbevoegdheid. Deze aanpak maakt ook duidelijk dat onbegrensde inzet van onbevoegden niet toelaatbaar is.

Over deze punten zijn eerder in het traject met de beroepsgroep afspraken gemaakt. De uitwerking van de regelgeving, het implementatieplan en de sectorale plannen van aanpak onbevoegdheid in het vo en mbo worden in lijn met die afspraken opgepakt; de intentie is daar ook de sectorraden intensief bij te betrekken.

Voorts zijn er punten die een meer technisch karakter dragen, waaronder:

- de transitie van het vrijwillige naar het verplichte lerarenregister,
- het ontwerp en de bouw van het nieuwe register en het registervoorportaal,

- en het inregelen van de samenwerking rond de gegevenslevering voor de initiële vulling van het register, tussen schoolbesturen, DUO en CIBG.
- Deze elementen worden ambtelijk opgepakt.

Over de voortgang van (de voorbereidingen op) de implementatie zal de Kamer periodiek worden geïnformeerd.

7. Administratieve lasten

Bij de voorbereiding van dit voorstel is nagegaan of sprake is van administratieve lasten. OCW heeft de gevolgen van het verplichte lerarenregister in kaart gebracht met behulp van het standaardkostenmodel (SKM) voor de administratieve lasten.

De wijziging in de structurele administratieve lasten voor schoolbesturen en leraren na implementatie van het voorstel worden geraamd op per saldo € 1,7 miljoen. Het saldo is gebaseerd op de volgende wijzigingen in informatieverplichtingen

Huidige situatie

- Op dit moment rust op schoolbesturen de verplichting voor elke leraar en docent een bekwaamheidsdossier bij te houden; de kosten daarvan voor de gezamenlijke schoolbesturen worden op jaarbasis ingeschat op € 10,7 miljoen.
- Voor leraren die tijdelijk (nog) niet aan de bekwaamheidseisen voldoen, worden zij voorts geacht een geordende set gegevens bij te houden; de kosten hiervan voor schoolbesturen worden op jaarbasis ingeschat op € 0,7 miljoen.
- Leraren zijn op dit moment niet verplicht hun bij- en nascholingsactiviteiten bij te houden.

Situatie per 2017

- Schoolbesturen kunnen door middel van de registersystematiek de verplichting tot het bijhouden van het bekwaamheidsdossier en de betreffende geordende set aan gegevens nakomen; deze kosten komen daarmee te vervallen. De bepaling tot het bijhouden van de bekwaamheidsdossiers voor leraren komt in het wettelijk kader te vervallen.
- In plaats daarvan leveren zij de gegevens aan van de leraren die bij het bestuur werkzaam zijn, zodat leraren die niet zelf hoeven in te voeren; dit aanleveren van de basisgegevens gebeurt in aansluiting op de reeds bestaande werkwijzen, zodanig dat de extra administratieve last zo veel wordt beperkt.²⁴ Met de aanvullende levering zal voor de schoolbesturen een kostenpost op jaarbasis van naar verwachting € 6 miljoen zijn gemoeid.
- Leraren gaan in het systeem hun registerportfolio bijhouden; voor alle leraren gezamenlijk zal dit in tijd uitgedrukt neerkomen op €7 miljoen.²⁵

Door aan te sluiten bij reeds bestaande werkwijzen rond de levering van personele gegevens, wordt de administratieve last voor leraren, scholen en instellingen zoveel als mogelijk beperkt. Voor leraren wordt het bijhouden van het portfolio met professionaliseringsactiviteiten technisch gezien zo eenvoudig mogelijk gemaakt, zodat ook hun tijdsinvestering tot het minimum wordt beperkt.

De regeling is intern voorgelegd voor toetsing op administratieve lasten.

²⁴ Het betreft de aanlevering van personeelsgegevens aan DUO op basis van de Regeling structurele gegevenslevering WPO/WEC, het Besluit informatievoorziening WVO en het Uitvoeringsbesluit WEB.

²⁵ Dit volume is gebaseerd op de aanname dat een leraar op jaarbasis circa 45 minuten nodig heeft om zijn professionaliseringsactiviteiten op te voeren in zijn portfolio.

8. Handhaving

Met dit wetsvoorstel wordt een omschrijving van het beroep van leraar in de wet opgenomen, wordt het beginsel van professionele ruimte verankerd en krijgt het lerarenregister en het registervoorportaal een wettelijke grondslag. Het geheel van het voorstel maakt straks inzichtelijk hoe het staat met de bekwaamheid van en het bekwaamheidsonderhoud door leraren. De rol van de Inspectie van het Onderwijs als het gaat om het kwaliteits- en handhavingstoezicht blijft met dit wetsvoorstel als zodanig ongewijzigd.

Door de komst van het lerarenregister en het registervoorportaal krijgt de Inspectie echter wel meer inzicht in de bekwaamheid van en het bekwaamheidsonderhoud door leraren. Dit maakt het mogelijk om in de toezichtskaders een op dit punt relevante indicator op te nemen, zodanig dat besturen en leraren ook langs die lijn worden gestimuleerd werk te maken van verbetering van beroepskwaliteit.

9. Kosten

In de periode 2015 – 2018 zal sprake zijn van een overgangs- en invoeringstraject waarbinnen naar verwachting de volgende componenten te onderscheiden zijn:

- de transitie van het vrijwillige naar het verplichte register; daarvoor is het zaak te komen tot en uitvoeren van een implementatieplan samen met de Onderwijscoöperatie en sectorraden;
- het komen tot gegevenslevering van schoolbesturen aan DUO/OCW ten behoeve van het opnemen van de gegevens van leraren en docenten in het systeem;
- het komen tot bouw en uitvoering van het nieuwe systeem door CIBG.

Uitgaande van deze hoofdlijnen is onderstaand overzicht van de te verwachten kosten opgesteld.

Kosten per onderwerp (bedragen x € 1.000)	2015	2016	2017	2018 e.v.
<i>Ontwikkeling van het systeem</i> - ict ontwikkelkosten	1.140	1.520	760	-
<i>Beheer van het systeem</i> - technisch beheer, front- en backoffice - overige, w.o. bezwaar/beroep, validatie aanbod	850 -	1.500 -	5.940 n.t.b.	3.900 n.t.b.
<i>Implementatie register (Onderwijscoöperatie)</i> - registerorganisatie, ontwikkeling criteria/validatie, communicatie, pilots, overige	2000	3000	3.000	1.500
<i>Overige programmaonderdelen</i> - coördinatie en borging - kwaliteit en onderzoek	1.350 100	1.225 50	515 50	- -
<i>Onvoorzien</i> - 15% van voorziene kosten	820	1095	1540	
Totaal, exclusief n.t.b.	6.260	8.390	11.805	5.400

Het overzicht is opgesteld op basis van de premisse dat in de jaren 2015 en 2016 een toenemend aantal leraren zich alvast registreert in het vrijwillig register, namelijk 40% respectievelijk 70%. In 2017 vindt vervolgens overstap plaats op het wettelijk verankerd registratiesysteem (100%).

De structurele kosten voor uitvoering zijn gebaseerd op een schatting, de exacte hoogte van de structurele kosten moeten de komende tijd met de nadere uitwerking van het register duidelijk worden en zullen in de rijksbegroting worden verwerkt. Daarnaast moeten enkele posten, die ook de werkzaamheden van het beheer betreffen, nog nader worden bepaald (nader te bepalen, n.t.b.). Dit hangt met name samen met het feit dat de nadere regelgeving rond gegevenslevering en -beheer in de loop van 2015 wordt ontworpen. Naarmate daarin meer duidelijkheid ontstaat, kunnen bepaalde kostencomponenten duidelijker worden ingeschat. De verwachting is dat deze begrotingsposten eind 2015 nader kunnen worden ingevuld. Het beheer van het lerarenregister is momenteel belegd bij CIBG. Mogelijk wordt het beheer in de toekomst (deels) bij DUO belegd. De dekking van de hiermee gemoeide apparaatskosten wordt bezien in het licht van de in het besluitvormingsmemorandum 2015 opgenomen maatregelen rond apparaatsuitgaven.

De bedragen die zijn begroot voor de implementatiewerkzaamheden van de Onderwijscoöperatie zijn grotendeels aanvullend op het huidige bestuursakkoord OCW – Onderwijscoöperatie en gebaseerd op daaraan verbonden activiteitenplannen. Er is een nieuw bestuursakkoord voorzien.

10. Uitvoeringstoets

In het najaar van 2014 is aan DUO en CIBG een uitvoeringstoets gevraagd. CIBG heeft daarbij gekeken naar de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel. In het algemeen acht CIBG het wetsvoorstel uitvoerbaar, zij het dat zij aangeeft dat het voorstel ten behoeve van de uitvoering op een aantal punten eenduidiger en beter beheersbaar kan worden gemaakt. Deze punten betreffen onder meer de initiële vulling van het register en de voorwaarden die ten grondslag liggen aan het registervoorportaal. Met CIBG heeft in februari 2015 overleg plaatsgevonden over de opmerkingen. DUO geeft in haar reactie aan dat zij een eerste analyse heeft verricht naar de beoogde route van gegevenslevering. DUO acht deze in beginsel uitvoerbaar, maar merkt op dat op een aantal punten nadere uitwerking nodig is om de uitvoeringsgevolgen in de hele keten te beoordelen. Overigens heeft DUO evenals CIBG diverse aandachtspunten aangegeven, die in februari 2015 tussen OCW en DUO zijn besproken.

Naar aanleiding van de technische punten die uit beide uitvoeringstoetsen naar voren zijn gekomen, is het wetsvoorstel aangepast. Zoals ook elders in deze toelichting is aangegeven, zal in 2015 worden gewerkt aan nadere regelgeving betreffende de herregistratiecriteria, de werkwijze rond validering van het aanbod, de nadere inrichting van het lerarenregister, de gegevenslevering en -verstrekking en de autorisatie van de toegang tot de data. Over dit geheel aan nadere regelgeving zal DUO en CIBG - naar verwachting eind 2015 - wederom om een uitvoeringstoets worden gevraagd.

11. Evaluatiebepaling

De wet op het lerarenregister wordt binnen zes jaar na invoering geëvalueerd. Voor deze termijn is gekozen omdat de termijn van herregistratie op vier jaar wordt gesteld. Vervolgens vindt uiterlijk binnen twee jaar na deze eerste herregistratietermijn evaluatie plaats.

12. Advies van de Onderwijsraad

Eind april 2015 heeft de Onderwijsraad advies uitgebracht over het wetsvoorstel.

De Onderwijsraad geeft in het advies aan dat hij voorstander is van het versterken van de positie van leraren, het bevorderen van hun kwaliteit en een (her)waardering van (de status van) het vak van leraar. De raad beschouwt het lerarenregister daartoe als een middel en acht het daarom van grote waarde. De raad heeft dan ook meermaals gepleit voor het instellen van een lerarenregister om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van het beroep van leraar hoog is en blijft. Het heeft volgens de raad de voorkeur dat een lerarenregister onder verantwoordelijkheid van de betrokken instellingen of beroepsgroepen tot stand komt, maar als dat niet lukt acht hij het instellen van een publiekrechtelijk lerarenregister onder auspiciën van de minister aangewezen. Nu het aantal aanmeldingen voor het vrijwillig register achter blijft, vindt de raad het terecht dat de overheid haar verantwoordelijkheid neemt om een publiekrechtelijk lerarenregister in te stellen en verplicht te stellen dat leraren daarin geregistreerd staan.

De Onderwijsraad onderschrijft met het advies de doelstellingen van het wetsvoorstel en de invoering van het lerarenregister. Wel merkt de raad daarbij op dat het voor het welslagen van groot belang is dat de beroepsgroep sterk en zichtbaar betrokken is bij de verdere totstandkoming van het lerarenregister en dat het op zorgvuldige wijze wordt ingevoerd. In dat licht formuleert de raad een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen zijn besproken met de beroepsgroep en hebben geleid tot belangrijke wijzigingen in het wetsvoorstel.

Verduidelijk het eigenaarschap en de verantwoordelijkheden

De raad vindt het net als het kabinet van cruciaal belang dat de opzet en invoering van het lerarenregister het eigenaarschap van leraren faciliteert en dat de beroepsgroep medevormgever van het register is. De raad merkt op dat het eigenaarschap van leraren voor het lerarenregister versterkt moet worden en adviseert de verantwoordelijkheid en zeggenschap van de verschillende betrokkenen te verduidelijken.

Over het punt van eigenaarschap is naar aanleiding van het advies van de raad nauw overleg gevoerd met de beroepsgroep. Daaruit zijn enkele aanpassingen in het wetsvoorstel voortgekomen, die inhouden dat wordt benadrukt dat het de leraar is die zich registreert. Terecht merkt immers de raad ook op dat het primaat bij registratie van leraren bij de beroepsgroep zelf moet liggen. Om dit proces van registratie te vergemakkelijken worden zoveel mogelijk beschikbare gegevens (op basis van de gegevensleveringen door schoolbesturen aan DUO) vooraf ingevuld. Het systeem wordt op deze manier ingericht naar analogie van het Belastingdienstmodel; elk individu is zelf verantwoordelijk voor het doen van aangifte, maar wordt daarbij zoveel mogelijk ondersteund door vooraf ingevulde gegevens.

Voorts is met de beroepsgroep gesproken over de verdeling van verantwoordelijkheden. Uitkomst daarvan is dat deze is verduidelijkt in paragraaf 3.7 van de toelichting.

Heroverweeg enkele keuzen

De raad plaatst voorts enkele vraagtekens bij punten, te weten (1) dat uit de aard van de benoeming de opname in respectievelijk het lerarenregister dan wel registervoorportaal voortvloeit en (2) dat er verschil is in behandeling van diverse categorieën leraren.

Voor wat betreft het eerste punt: de raad pleit voor een lerarenregister waarbij de toegang wordt bepaald door het behalen van het relevante getuigschrift. Het wetsvoorstel is op dit punt in overleg met de beroepsgroep aangepast. Nog steeds gaat het wetsvoorstel er van uit dat bevoegde leraren in het lerarenregister staan. Daar is nu explicieter bij bepaald dat ook leraren zonder benoeming bij een schoolbestuur zich

kunnen registreren en kunnen werken aan hun bekwaamheidsonderhoud. Voorts is nu bepaald dat leraren met hun registratie zelf aangeven voor welk(e) vakgebied(en) zij bevoegd zijn en welke keuze zij maken als het gaat om herregistratie. Uit het register komt zo meer het geheel van keuzen van leraren zelf naar voren.

Voor wat betreft het tweede punt: zoals eerder in deze toelichting aangegeven zijn er inderdaad verschillende categorieën leraren waarvoor op inhoudelijke gronden verschil wordt gemaakt. De eerste categorie leraren voldoet aan de bekwaamheidseisen, staat in het lerarenregister en werkt aan het behalen van de herregistratiecriteria. De tweede en derde categorie (zij-instromers en tijdelijke vervangers) werken aan het behalen van de relevante initiële bevoegdheid.

Voorkom de suggestie van erkenning van onbevoegde leraren

De raad geeft aan geen voorstander te zijn van het registreren van onbevoegden. Dit suggereert erkenning voor degenen die nog niet zijn geregistreerd. Specifieke situaties omtrent niet-bevoegde leraren, instructeurs en andere functies zouden buiten het kader van het register moeten worden geregeld.

Het registervoorportaal heeft het karakter van een voorafgaand traject. Het lerarenregister is er voor bevoegde leraren die werken aan de ontwikkeling van hun professie. Met reden biedt de onderwijswetgeving echter ruimte om mensen tijdelijk vanuit de registercriteria gezien onbevoegd les te laten geven. In het Nationaal Onderwijsakkoord is deze tijdelijkheid onderstreept en is afgesproken dat elke onderwijsgevende aan de juiste bekwaamheidseisen voldoet.

Het registervoorportaal brengt tevens in beeld op grond waarvan een leraar nog niet de juiste papieren heeft voor het onderwijs dat hij geeft (gaat het bijvoorbeeld om vervanging of om zij-instroom), binnen de wettelijke voorwaarden die daarvoor gelden. Op het moment dat hij aan de juiste bekwaamheidseisen voldoet, kan deze leraar zich vervolgens registreren in het lerarenregister. Dit biedt een wenkend perspectief voor leraren om hun bevoegdheid te halen en toe te werken naar registratie in het lerarenregister.

Neem het lerarenregister op in een aparte wet

Het kabinet onderschrijft het streven van deze aanbeveling om het beroep van leraar sterk te positioneren. Het voornemen is dan ook om hier invulling aan te geven, zij het langs een iets andere weg dan de raad voorstelt. Deze wijze van invulling kan bogen op de instemming van de beroepsgroep.

De Onderwijsraad stelt een andere plaats van regeling van het lerarenregister voor dan is voorgesteld in het wetsvoorstel, om de volgende redenen:

1. Strikt genomen brengt het voorstel om het lerarenregister in de vier sectorwetten op te nemen met zich mee dat er vier afzonderlijke lerarenregisters zijn, voor elke sector één.
2. Het lerarenregister wordt in de sectorwetten opgenomen, waarvan de bepalingen voornamelijk gericht zijn op degene die het onderwijs aanbiedt - het bevoegd gezag - en die vormgegeven zijn als regels en bekostigingsvoorwaarden. Omdat de regeling verschillende actoren adresseert (bevoegd gezag, leraar, minister), acht de raad dit niet de meest voor de hand liggende plek.
3. In wijze van regeling verschilt het voorstel van andere beroepsregisters (BIG-register en het Landelijk Advocaten Tableau).

De raad adviseert daarom om het lerarenregister in een aparte wet te regelen die zich specifiek zal richten op het beroep van leraar en de beroepsgroep zelf. In dit wetsvoorstel is in overleg met de beroepsgroep niet voor deze door de raad voorgestelde wijze van regelen gekozen.

Het volgende wordt hierover opgemerkt:

Ad. 1. De gelijke wijze van regelen in de sectorwetten van een lerarenregister met gelijke doelen, duidt erop dat het hier gaat om één lerarenregister. Indien beoogd zou zijn meerdere lerarenregisters te regelen, dan zou dat ook in de juridische omschrijving van het lerarenregister terug moeten komen. Dat is in de verschillende sectorwetten niet gebeurd. Ook niet in de WEB, waar sprake is van docenten in plaats van leraren.

Ad. 2. Het lerarenregister is opgenomen in de sectorwetten omdat het register verplichtingen voor het bevoegd gezag met zich meebrengt, die als bekostigingsvoorwaarden worden vormgegeven. In de huidige sectorwetten worden ook andere actoren dan het bevoegd gezag, zoals de Minister van OCW, geadresseerd. Deze andere actoren bieden het onderwijs niet aan, maar wel wordt hiermee duidelijk welke verantwoordelijkheid de betreffende actoren toebedeeld wordt en welke verantwoordelijkheid het bevoegd gezag heeft ten opzichte van deze actoren.

Ad. 3. Verschil in wijze van regelen met andere beroepsregisters is, is dat de OCW-regelgeving met name in sectorwetten gevat is (in het bijzonder als het bevoegd gezag een verantwoordelijkheid toebedeeld krijgt). Daarom is ook hier aansluiting gezocht bij de sectorwetten, en niet in een specifieke wet zoals bij overige beroepsregisters.

De aanbeveling van de raad roept, meer in het algemeen, de vraag op wat de meest passende wijze is om sectoroverstijgende thema's, zoals het lerarenregister, te beleggen en uit te werken in de onderwijswetgeving. De thema's in het onderwijsbeleid en dus ook in de onderwijswetgeving hebben regelmatig een bovensectoraal karakter. Ze gaan verschillende of zelfs alle onderwijssectoren aan. Het lerarenregister, de referentieniveaus taal en rekenen, innovatieve experimenteerruimte, de introductie en uitbreiding van de aanwijzingsbevoegdheid en de versterking bestuurskracht op een aantal thema's zijn recente voorbeelden hiervan. Het gaat om een structurele trend in het onderwijsbeleid en de onderwijswetgeving.

Bovensectorale thema's werden tot nu toe op verschillende manieren belegd en uitgewerkt in de onderwijswetgeving. In een aantal gevallen is een aparte wet tot stand gebracht, waardoor inmiddels een uitgebreide verzameling aan bovensectorale onderwijswetten bestaat.²⁶ In andere gevallen leidt het bovensectorale thema tot aanpassing van de diverse sectorale onderwijswetten (WPO, WEC, WVO, WEB en WHW): deze worden aangevuld met identieke of vergelijkbare bepalingen, die vervolgens soms uit elkaar groeien. Soms, zoals bij het basisregister onderwijs (BRON), gaat het om een combinatie van sectorwetten en een bovensectorale wet.²⁷ Er is onvoldoende sprake van een consistente aanpak van de wijze waarop waarop bovensectorale thema's in de wetgeving worden neergelegd.

Het wetgevingsstelsel voor het onderwijs wordt door deze versnippering steeds complexer en minder toegankelijk. Het is wenselijk om voor de toekomst een andere aanpak te kiezen. De onderwijswetgeving wordt overzichtelijker en hanteerbaarder wanneer de bovensectorale thema's zoveel mogelijk worden gebundeld in één wettelijk kader. Regels die voor meer dan één onderwijssector bedoeld zijn, worden centraal en overzichtelijk in één wet geregeld. Schoolbesturen met scholen in verschillende sectoren, hoeven zich voor het betrokken onderwerp niet meer te verdiepen in diverse sectorale regelingen. Een algemene wet ondersteunt ook beter een onderwijsbeleid dat is gericht op goede aansluitingen tussen de sectoren en goede doorlopende leerlijnen.

²⁶ De Wet op het onderwijstoezicht, de Leerplichtwet, de Wet medezeggenschap op scholen, de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen, de Experimentenwet onderwijs, de Wet College voor toetsen en examens en de Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten 2013.

²⁷ Het BRON is deels in de sectorwetten en deels in de Wet op het onderwijstoezicht geregeld.

Een ander voordeel van bundeling is dat de regelingen voor de verschillende beleidsdomeinen niet meer onnodig uit elkaar kunnen gaan lopen, eenvoudigweg omdat het nu eenduidig op één plaats geregeld is en niet meer in verschillende wetten. Een algemene wet draagt ook bij aan de duurzaamheid van de onderwijswetgeving en aan vermindering van de regeldruk die leraren, schoolleiders en schoolbestuurders ervaren. De regering wil daarom binnen afzienbare termijn komen tot een algemene wet voor bovensectorale onderwijsthema's, die naast de sectorwetten komt te staan. Stapsgewijs zullen bovensectorale thema's ondergebracht worden in deze algemene wet onderwijs. Het is het voornemen dat de stroomlijning van de registers van onderwijsdeelnemers²⁸ de eerste tranche van de nieuwe bovensectorale wet zal zijn.

Gelet hierop wordt er niet voor gekozen om een aparte wet voor het lerarenregister tot stand te brengen. Zo'n afzonderlijke wet zou voor een verdere versnippering van de onderwijswetgeving zorgen. Het lerarenregister is een thema dat past in de algemene wet voor sectoroverstijgende onderwijsthema's. Het voornemen is daarom om het lerarenregister op te nemen in de algemene onderwijswet, en tot dat moment het lerarenregister in de sectorwetten op te nemen.

Stimuleer de totstandkoming van de professionele standaard

De raad adviseert om op korte termijn tot overeenstemming te komen omtrent de beroepsstandaarden, zodat deze zijn geformuleerd voordat tot inrichting en invoering van het verplichte lerarenregister overgegaan wordt.

Het kabinet deelt de visie van de raad dat de totstandkoming van een expliciete professionele standaard belangrijk is. Dit draagt immers bij aan de kwaliteitsdiscussie over het beroep van leraar en zorgt ervoor dat leraren zich kunnen identificeren met beroepseigen normen. Voor het functioneren van het register zijn expliciete professionele standaarden niet noodzakelijk (impliciet bestaan er overigens reeds normen). Het belangrijkste is dat het primaat voor de ontwikkeling van de professionele standaard bij de beroepsgroep ligt. Het zijn de beroepsbeoefenaren die het geheel aan normen rond goed leraarschap expliciteren. Om dit zorgvuldig te doen zal tijd nodig zijn. Bovendien is een professionele standaard een dynamisch instrument, dat bijvoorbeeld onderhevig is aan vernieuwde wetenschappelijke inzichten. Waar nodig en wenselijk zal het kabinet de ontwikkeling van standaarden stimuleren, aangezien herkenbare en erkende professionele standaarden bijdragen aan de versterking van de beroepsgroep.

Formuleer kaders voor de validering in de wet

De raad adviseert de randvoorwaarden voor validering van professionaliseringsactiviteiten in de wet zelf op te nemen, zodat duidelijk is binnen welke kaders de lagere regelgeving daaromtrent zich dient te bewegen.

Het lerarenregister zoals beoogd wordt inhoudelijk gedragen door de beroepsgroep. Het is de beroepsgroep die met dit wetsvoorstel in de gelegenheid wordt gesteld de herregistratiecriteria én de werkwijze rond de validering van het professionaliseringsaanbod op te stellen. Daarbij neemt zij bepaalde wettelijke kaders in acht, zoals het uitgangspunt dat criteria en werkwijze zich dienen te verhouden tot de relevante bekwaamheidseisen. Over mogelijk nadere randvoorwaarden wordt in de tweede helft van 2015 overleg gevoerd met de beroepsgroep, op basis waarvan deze een plaats kunnen krijgen in de nog op te stellen Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) betreffende de nadere inrichting van het lerarenregister en registervoorportaal. Aansluitend op die randvoorwaarden is het vervolgens aan de beroepsgroep met een voorstel te komen; dit voorstel wordt vervolgens door de minister vastgesteld en neergeslagen in één of meerdere ministeriële regelingen.

²⁸ Het wetsvoorstel stroomlijning registers is aangekondigd bij de voortgangsrapportage Aanpak Regeldruk Onderwijs 2013-2014 (bijlage bij Kamerstukken II, 2014/2015, 29 515 nr. 357).

Voor deze vormgeving – de wet als basis, kaders in een AMvB en het voorstel in een regeling – wordt gekozen aangezien het van belang is dat herregistratie- en valideringscriteria ook meebewegen met ontwikkelingen in het onderwijs. Verankering van de nadere invulling in de wet zelf zou die flexibiliteit kunnen beperken.

Beleg de consequenties evenwichtig

De raad adviseert de consequenties van niet nakoming van (her)registratie evenwichtig te beleggen.

Als een leraar na vier jaar onverhoopt niet voldoet aan de herregistratiecriteria, dan zijn daar voor zowel de leraar zelf als diens werkomgeving gevolgen aan verbonden. Hiervoor is gekozen omdat is gebleken dat vrijwillige vormen van beroepsregistratie – ook in andere sectoren – uiteindelijk niet zo effectief zijn. Voor de leraar zelf betekent het dat hij zijn beroep, lesgeven, niet mag uitoefenen totdat hij weer aan de criteria voldoet. Voor het schoolbestuur betekent het dat het moet bezien hoe het onderwijs kan worden ingevuld. Daarbij ligt het in de rede dat het schoolbestuur over één en ander overleg pleegt met de leraar in kwestie.

Deze situatie ontstaat echter niet daags-over. Het schoolbestuur ontvangt een tijdig signaleringsbericht wanneer de leraar zijn herregistratie niet dreigt te halen. Gedurende de herregistratietermijn spreken leraar en werkgever idealiter ook met elkaar over de voortgang, bijvoorbeeld in de reguliere functioneringsgesprekken. Daarbij kunnen ook gegevens over de professionaliseringsactiviteiten worden uitgewisseld. Het is echter passend bij het beginsel dat de professionalisering in het kader van het register aan de beroepsgroep en de leraar zelf is, dat het schoolbestuur niet op voorhand 'meekijkt' met de activiteiten die de leraar kiest. Net als de raad is ook het kabinet wel van mening dat er bij de uitvoering van het register goed overleg plaatsvindt tussen beroepsgroep en werkgevers, bijvoorbeeld om tot een goede aansluiting van schoolvisie en –beleid en de ambitie van het lerarenregister te komen.

Of tot slot aan het niet-herregistreren arbeidsrechtelijke gevolgen zijn verbonden, daarover spreekt dit wetsvoorstel zich niet uit aangezien dat aan sociale partners is. Dat is tevens zo afgesproken in het kader van het Nationaal Onderwijsakkoord.

Besteed ruim aandacht aan uitvoeringsaspecten en mogelijke overgangsproblematiek

De raad acht het van belang dat de randvoorwaarden duidelijk worden geregeld en meer aandacht wordt gegeven aan de uitvoeringsaspecten en mogelijke overgangsproblematiek. Daarbij worden onder meer genoemd: procedurele aspecten, zorgvuldigheidseisen en hardheidsclausules alsook de zorgvuldige verwerking en verstrekking van (persoons-)gegevens.

Het kabinet deelt de visie van de raad dat er zorgvuldig moet worden gekeken naar uitvoeringsaspecten mogelijke overgangsproblematiek. Deze aandachtspunten worden betrokken bij de nadere uitwerking van het wetsvoorstel in de regelgeving rond de nadere inrichting van het register, de gegevenslevering en autorisatie van gegevensverwerking. Hierover wordt nauw overleg gevoerd met de beroepsorganisatie. Onderwerp van gesprek zijn onder meer de aspecten waar de raad terecht aandacht voor vraagt, zoals opname van een hardheidsclausule, weergave van de bevoegdheid van een leraar en het ondervangen van probleemsituaties bij de invoering van het lerarenregister. Dit laatste zal ook met de sectorraden worden besproken.

Ten slotte verzoekt de raad nader advies uit te kunnen brengen over de voorontwerpen van de AMvB's die op basis van het wetsvoorstel worden uitgewerkt, met name de nadere regelgeving die ziet op de herregistratiecriteria en de werkwijze rond de validering van het professionaliseringsaanbod. Aan dit verzoek wordt tegemoet gekomen.

13. Caribisch Nederland

Zoals uiteengezet in de beleidsreactie op het Inspectierapport *Onderwijsverbetering in Caribisch Nederland* worden door de scholen op de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba flinke stappen gezet als het gaat om verbetering van de kwaliteit.²⁹ Ook voor de eilanden geldt dat onderwijskwaliteit in belangrijke mate wordt beïnvloed door de bekwaamheid van de leraren. Om die reden wordt onder meer fors geïnvesteerd in scholingsmogelijkheden voor deze leraren. Tegelijkertijd is duidelijk dat de scholen er nog niet zijn; het uitgangspunt is dan ook nog steeds dat de basiskwaliteit op deze scholen in 2016 of zo kort mogelijk daarna op orde moet zijn.

Omdat de slag naar basiskwaliteit ook de komende tijd nog het nodige van de scholen gaat vergen, is ervoor gekozen in het onderhavige wetsvoorstel de onderwijswetten voor Caribisch Nederland niet mee te nemen. De Inspectie wordt gevraagd om in 2016 opnieuw een overkoepelende rapportage te maken, waarbij tevens wordt ingegaan op de vraag op welke termijn invoering van een wettelijk lerarenregister voor het onderwijs op de BES-eilanden gepast kan zijn.

14. Internetconsultatie

Het concept-wetsvoorstel is op 26 januari 2015 opengesteld in een internetconsultatie; de consultatie is op 26 februari 2015 gesloten.

In totaal zijn 721 reacties ontvangen, waaronder zeven reacties van organisaties, te weten: de PO Raad, VO Raad en MBO Raad, de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS), de Federatie van Onderwijsvakorganisaties (FvOv), de Beroepsvereniging MBO (BV MBO) en Leraren in Actie (LIA). De binnengekomen reacties laten zich op hoofdlijn als volgt samenvatten.

De helft van de reacties is positief. Eénderde van alle reacties juicht de komst van het register toe en ziet in de omschrijving van het beroep en verankering van de professionele ruimte een stimulans tot verbetering van onderwijskwaliteit en van de positie van de leraar in de school en daarbuiten. Deze respondenten geven aan dat zij door de komst van het lerarenregister gestimuleerd worden gericht te werken aan bekwaamheidsonderhoud en dat met het wetsvoorstel belangrijke voorwaarden worden vervuld tot meer erkenning. Nog eens 20% van de reacties is in aansluiting daarop gemengd, genuanceerd van karakter. Deze leraren geven vaak aan de uitgangspunten van het wetsvoorstel te delen, maar zien ook risico's en/of geven aan dat het aan de omstandigheden en voorwaarden ligt of het uiteindelijke doel – betere beroepskwaliteit en daarmee beter onderwijs – echt gerealiseerd wordt. De kwaliteit van het nascholingsaanbod en de keuzevrijheid van de leraar ten aanzien van de scholingsactiviteiten zijn voorwaarden die hierbij vaak worden genoemd.

Circa 40% van de reacties is negatief van aard: men ziet het lerarenregister als 'weer een instrument' dat afleidt van waar het uiteindelijk om gaat, namelijk het lesgeven in de klas. Als de reactie inhoudelijk wordt onderbouwd gebeurt dat veelal door het register in één adem te noemen met onderwerpen als: hoge werkdruk, een overdaad aan controle en gebrek aan vertrouwen in de leraar. Binnen deze groep vallen ook de respondenten die inhoudelijk niet ingaan op het voorliggende wetsvoorstel, maar die de internetconsultatie aangrijpen om hun algemene onvrede over bepaalde aspecten van het onderwijs te uiten.

Nog eens 10% van de reacties (71 in totaal) is gelijklopend van aard en is het gevolg van een oproep tot deelname aan de consultatie op basis van de concrete reactie tekst

²⁹ *Kamerstukken II 2013/14, 31 568, nr. 137 & bijlage.*

van Leraren in actie (LIA). LIA staat kritisch tegenover het lerarenregister in verband met de te hoge werkdruk en vraagt aandacht voor de noodzaak om de zeggenschap van de leraar in de wet te omschrijven en voor het daadwerkelijk terugdringen van onbevoegd lesgeven. LIA geeft aan dat in het lerarenregister alleen bevoegde leraren moeten staan.

De andere lerarenorganisaties zijn positief over het register, de omschrijving van het beroep van leraar en over het verankeren van de professionele ruimte. Zij refereren ook aan het mogelijk maken van registratie door onderwijsondersteuners. Eerder in deze toelichting is gewezen op de afspraken in het Nationaal Onderwijsakkoord over het opstellen van bekwaamheidseisen voor instructeurs en aansluitend het registreren van instructeurs.

De werkgeversorganisaties geven aan het register als stimulans voor het bekwaamheidsonderhoud door leraren te zien. Tegelijkertijd zijn zij kritisch en vragen aandacht voor hun positie in het stelsel, voor het behoud van inrichtingsvrijheid van onderwijsbesturen, voor de positie van zij-instromers, voor de aansluiting van dit wetsvoorstel op bestaande regelingen en ontwikkelingen en voor zaken zoals administratieve lasten.

Eén van de vragen in de consultatie betrof specifiek de positie van zij-instromers in het mbo, namelijk: met welke aanduiding moeten zij worden geregistreerd? Van de 721 reacties zijn er 119 herleidbaar tot docenten en leidinggevenden uit het mbo (16%). Verhoudingsgewijs veel van deze reacties, namelijk ruim 60%, is positief van aard. Men onderschrijft de komst van het lerarenregister en ziet er een goede stimulans van uitgaan op onderwijskwaliteit en op de positie van de docent in de instelling. De vraag over zij-instromers in het mbo wordt door deze respondenten genuanceerd beantwoord. Men geeft daarbij aandacht aan zowel het belang éérst de bevoegdheid te halen voordat men in het lerarenregister wordt opgenomen, maar zeer zeker ook aan het belang van het bieden van een wervend perspectief voor zij-instromers. In diverse reacties wordt daarbij de term 'voorportaal' gebezigd. Mede op grond van deze reacties is in het wetsvoorstel gekozen voor de term 'registervoorportaal' voor die docenten en leraren die op grond van de huidige voorschriften wel benoembaar zijn maar nog niet beschikken over het benodigde bewijs van bekwaamheid. Daarnaast wordt specifiek voor het mbo in verschillende reacties aandacht gevraagd voor het bestaande sectorale professioneel statuut. Er is daarom gekozen om met de wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs en in de memorie van toelichting expliciet aan te sluiten op het in die sector overeengekomen professioneel statuut.

Tot slot zijn in enkele reacties ook vragen gesteld over zaken zoals de totstandkoming en de aard van de herregistratiecriteria en de verhouding tussen elementen uit dit wetsvoorstel en de cao's. Deze zaken worden meegenomen in de uitwerking van de nadere regelgeving en in het vervolgtraject met onder meer de Onderwijscoöperatie en de sectorraden voor de implementatie van het wetsvoorstel.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A, artikel II, onderdeel A, artikel III, onderdeel A, artikel IV, onderdeel A

In deze bepalingen worden begripsbepalingen ingevoegd in verband met de invoering van het lerarenregister en het registervoorportaal. Hoewel in de sectorwetten een definitiebepaling van het persoonsgebonden nummer is opgenomen, wordt ook het burgerservicenummer gedefinieerd omdat alleen dit persoonsgebonden nummer op leraren en docenten van toepassing is. Het onderwijsnummer kan alleen uitgegeven worden voor leerlingen en onderwijsdeelnemers. De basisgegevens verwijzen naar de gegevens die uit de basisregistratie personen gehaald kunnen worden en onder andere dienen ter controle van de identiteit van de betreffende persoon. Paragraaf 5 van het algemene deel van deze toelichting gaat hier verder op in.

Artikel I, onderdelen B en D, artikel II, onderdelen B en D, artikel III, onderdelen C en G en artikel IV, onderdeel C

Met de voorgestelde wijziging van artikel 3 van de WPO en artikel 3 van de WEC worden de registratie in het lerarenregister en het registervoorportaal, inclusief het al dan niet kunnen dragen van de omschreven verantwoordelijkheden die zijn vastgesteld voor het beroep van leraar, voorwaarden aan het schoolonderwijs binnen het primair onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs. Door de plaats van deze bepaling in de wet is de verplichting om als leraar of docent in het lerarenregister en het registervoorportaal te zijn opgenomen, tevens een verplichting waaraan een niet uit openbare kas bekostigde school moet voldoen (zie ook artikel 1a1, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Leerplichtwet 1969).

De WVO kent een andere systematiek dan de WPO om bepalingen uit de wet van toepassing te laten zijn op het niet uit openbare kas bekostigd onderwijs.. Door naar de bepalingen over het lerarenregister te verwijzen in artikel 55 van de WVO worden deze bepalingen van overeenkomstige toepassing verklaard op het erkende, niet uit openbare kas bekostigde onderwijs.

In de WEB hoeven docenten in het niet uit openbare kas bekostigde onderwijs niet te zijn opgenomen in het lerarenregister omdat de benoemingsvoorwaarden en de bekwaamheidseisen overeenkomstig artikel 1.4.1 van de WEB ook niet op deze groep leraren van toepassing zijn.

Het leveren van de basisgegevens van een leraar of docent ten behoeve van opname in het lerarenregister of het registervoorportaal is geen benoemingsvoorwaarde, maar is een opdracht aan het bevoegd gezag na benoeming of tewerkstelling zonder benoeming van de betreffende leraar of docent. In praktijk zal het bevoegd gezag direct volgend op de benoeming of tewerkstelling, onverwijld de gegevens van de leraar of docent aanleveren ten behoeve van opname door Onze Minister in het lerarenregister of het registervoorportaal. Het bevoegd gezag levert deze gegevens aan uiterlijk op de eerst mogelijke leveringsdatum direct volgend op de benoeming of tewerkstelling zonder benoeming. Plaatsing in het lerarenregister door Onze Minister zal overigens pas plaatsvinden nadat de leraar of docent de aanvullende gegevens heeft verstrekt.

Tot slot zijn er een tweetal technische aanpassingen in de WPO en de WEC voorgesteld. Ten eerste worden artikel 3, tweede lid, van de WPO en artikel 3, tweede lid, van de WEC opnieuw geformuleerd omdat leraren met een getuigschrift in het lerarenregister worden opgenomen en leraren die onderwijs volgen ter verkrijgen van dat getuigschrift worden opgenomen in het registervoorportaal. Ten tweede worden artikel 32, vijfde lid,

van de WPO en artikel 32, vijfde lid, van de WEC opnieuw geformuleerd omdat uit huidige formulering onbedoeld kan worden afgeleid dat leraren in opleiding niet worden benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming.

Artikel I, onderdeel C, artikel II, onderdeel C, artikel III, onderdeel B en artikel IV onderdeel B

De voorschriften rond opname in het lerarenregister en in het registervoorportaal vergen duidelijkheid over de doelgroep die het betreft. Opname in het lerarenregister en registervoorportaal hangt met andere woorden samen met de omschrijving van het beroep van leraar, en daarmee met de erkenning van het beginsel dat de leraar zeggenschap toekomt over zijn professioneel handelen, oftewel zijn professionele ruimte. Onderhavige bepalingen zien op het wettelijk verankeren van deze elementen. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar hetgeen hierover is opgenomen in paragraaf 3.1 van het algemeen deel van deze toelichting.

Artikel I, onderdeel E, artikel II, onderdeel E, artikel III, onderdeel D en artikel IV, onderdeel D

In artikel 32b van de WPO is de verplichting voor het bevoegd gezag van een school opgenomen om ten aanzien van elk personeelslid waarvoor bekwaamheidseisen zijn vastgesteld op grond van artikel 32a van de WPO te beschikken over geordende gegevens met betrekking tot de bekwaamheid en het onderhouden van de bekwaamheid. Omdat met dit wetsvoorstel deze gegevens worden opgenomen in het lerarenregister, is het niet langer nodig deze verplichting ten aanzien van leraren in stand te houden. De verplichting ten aanzien van het overige personeel waarvoor bekwaamheidseisen zijn vastgesteld, blijft overigens wel in stand.

Deze toelichting op artikel 32b van de WPO is ook van toepassing op de wijzigingsbepalingen van artikel 32b, van de WEC ten aanzien van artikel 32a van de WEC, artikel 37a van de WVO ten aanzien van artikel 36 van de WVO en artikel 4.2.3a van de WEB ten aanzien van artikel 4.2.3 van de WEB.

Artikel I, onderdeel F, Artikel II, onderdeel F, artikel III, onderdeel E en artikel IV, onderdeel E

In de verschillende sectorwetten (WPO, WEC en WVO) worden in de afdelingen die gaan over het stellen van bekostigingsvoorwaarden voor het bijzonder onderwijs en het stellen van regels voor het openbaar onderwijs steeds twee paragrafen ingevoegd waarin het lerarenregister en het registervoorportaal wordt geregeld. In de WEB worden de bepalingen over het lerarenregister en het registervoorportaal bekostigingsvoorwaarden door de plaats die de twee voorgestelde titels in de WEB hebben gekregen. Hiermee wordt afgeweken van de systematiek om registers in de Wet op het onderwijstoezicht op te nemen. Gedachte achter deze keuze is dat het lerarenregister primair wordt ingevoerd ten behoeve van het bekwaamheidsonderhoud van leraren. Hoewel de Inspectie van het Onderwijs erop kan toezien dat het bekwaamheidsonderhoud overeenkomstig de voorgestelde bepalingen wordt nageleefd, is het lerarenregister ten eerste een instrument waarbij de beroepsgroep nauw betrokken is. Dat blijkt ook uit de omschrijving van het lerarenregister, bijvoorbeeld in artikel 38b van de WPO en de doelen die gesteld zijn in artikel 38d van de WPO.

In paragraaf 12 van het algemene deel van de toelichting is verder ingegaan op de keuze om het lerarenregister in dit wetsvoorstel op te nemen in de sectorwetten.

Herregistratiecriteria, algemeen

In het voorgestelde artikel 38c van de WPO, artikel 38c van de WEC, artikel 41b van de WVO en artikel 4.4.2 van de WEB zijn bepalingen opgenomen over de

herregistratiecriteria. Een beroepsorganisatie die de Minister van OCW vanuit het oogpunt van beroepskwaliteit representatief acht voor de beroepsgroep leraren of docenten wordt in de gelegenheid gesteld om de herregistratiecriteria in te richten en een voorstel te doen om activiteiten voor herregistratie te valideren. De herregistratiecriteria zijn gericht op het onderhoud van de bekwaamheidseisen. Dat wil zeggen dat er niet alleen criteria zijn die inhoudelijke eisen stellen aan bekwaamheidsonderhoud, maar ook criteria over de wijze waarop bekwaamheidsonderhoud wordt vormgegeven. Dat kan dan bijvoorbeeld gaan over het type activiteiten dat een leraar of docent moet verrichten. Verder zijn er procedurele criteria waarmee de Minister van OCW kan beoordelen of een leraar of docent aan de herregistratiecriteria voldoet. Deze procedurele criteria zijn met name van belang voor het geval een leraar of docent aan het einde van de periode niet voldoet aan de (inhoudelijke) gestelde criteria. Niet voldoen aan de herregistratiecriteria kan betekenen dat er een aantekening bij de vermelding van de leraar of docent geplaatst wordt, totdat de leraar of docent weer aan de betreffende criteria voldoet. Maar deze procedurele criteria kunnen ook tot een andere uitkomst leiden in het geval van bijzondere omstandigheden. Zo is denkbaar dat bij zwangerschap of (langdurige) ziekte afgeweken wordt van de criteria die in beginsel aan leraren of docenten gesteld worden, zodat de betreffende leraar of docent alsnog aan de vereisten voldoet om opnieuw geregistreerd te worden. Met de procedurele criteria kan dan een hardheidsclausule op de gestelde herregistratiecriteria worden gevormd.

De bepaling is ingericht naar analogie van de bepaling omtrent het opstellen van bekwaamheidseisen. Zo wordt een representatieve organisatie gevraagd voor het opstellen van de herregistratiecriteria en regels ter validering van activiteiten voor herregistratie. Ook wijkt de bepaling op een aantal punten af. De termijn om opnieuw een voorstel te doen voor de herregistratiecriteria en validering van de activiteiten voor herregistratie wordt eenmaal in de vier jaar gedaan.

Verder stelt de bepaling andere eisen aan het voorstel als het gaat om het betrekken van een vertegenwoordiging van de bevoegde gezagsorganen. Van belang hierbij is dat het voorstel van de beroepsgroep op draagvlak kan rekenen bij schoolleiders en schoolbesturen. Draagvlak voor het voorstel van de beroepsgroep onder stakeholders bevordert de werking van het register in de onderwijspraktijk. Het ontstaat mede op grond van het proces waarmee de criteria tot stand komen. Het is aan de beroepsgroep om bij het opstellen ervan de inbreng van de sectorraden tijdig te betrekken, zodat het voorstel ook kan rekenen op steun van de schoolbesturen en schoolleiders. De sectorraden gaan daarvoor na of de inhoud van het voorstel zich op redelijke wijze verhoudt tot de werkzaamheden in de schoolcontext. De Minister van OCW toetst het voorstel van de beroepsgroep mede op het punt of het de uitkomst vormt van een gedragen proces. De Minister van OCW neemt het voorstel van de beroepsgroep vervolgens over in nadere regelgeving.

Op grond van het eerste lid wordt het voorstel voor herregistratiecriteria omgezet in een algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling. Deze herregistratiecriteria zijn dan van toepassing op leraren of docenten die op grond van genoemde benoemingsgrondslagen kunnen worden benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming. Niet van belang is of een leraar of docent ook daadwerkelijk is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming. Hij kan bijvoorbeeld ook opgaan voor herregistratie in onderwijs waarvoor hij aan de bekwaamheidseisen voldoet, maar hiervoor niet benoemd is. Het tweede lid regelt de omzetting van het voorstel met regels ter validering van het activiteitenaanbod in een algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling.

Het vijfde lid van de betreffende artikelen over herregistratiecriteria gaan in op de toepassing van de herregistratiecriteria en de activiteiten voor herregistratie. Zo heeft het bevoegd gezag op grond van het vijfde lid de verplichting de leraar in staat te stellen om aan de herregistratiecriteria te voldoen van het onderwijs waarvoor hij is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming. Hiermee wordt voorkomen dat het bevoegd gezag het voor een leraar lastig of onmogelijk maakt om te herregistreren. Anderzijds geldt deze verplichting voor het bevoegd gezag alleen zolang de leraar zijn verantwoordelijkheid neemt om ervoor te zorgen dat hij geregistreerd blijft. Het bevoegd gezag kan er niet op worden aangesproken indien een leraar of docent niet wil meewerken aan activiteiten voor herregistratie waar hij zeggenschap over heeft gehad. De leraar heeft deze zeggenschap over activiteiten voor herregistratie om te voorkomen dat leraren deze activiteiten door het bevoegd gezag zonder inspraak opgedragen krijgt.

Herregistratiecriteria, sectorspecifiek

In artikel 38c van de WPO worden regels gegeven ten behoeve van de herregistratie van leraren primair onderwijs in het lerarenregister. De Minister van OCW stelt herregistratiecriteria vast voor leraren die beschikken over een getuigschrift waaruit blijkt dat zij voldoen aan de bekwaamheidseisen die zijn gesteld aan leraren in het primair onderwijs (pabo-diploma) of voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen onderwijsactiviteiten, aan de bekwaamheidseisen die zijn gesteld aan leraren in het vo (artikel 3, eerste lid, onder b, van de WPO). Deze criteria gelden ook voor leraren die een erkenning van hun beroepskwalificatie uit een van de lidstaten van de Europese Unie hebben, of die van de minister op grond van het derde lid een bevoegdheid hebben gekregen om schoolonderwijs te geven. Als een leraar beschikt over een getuigschrift van de lerarenopleiding voor het vak lichamelijke opvoeding of een pabo-diploma in combinatie met een bij ministeriële regeling aangewezen getuigschrift voor zintuiglijke en lichamelijk opvoeding, zijn de herregistratiecriteria ook op deze leraar van toepassing.

Wat betreft het speciaal onderwijs gaat het om leraren die aan de daarvoor vastgestelde bekwaamheidseisen of de bekwaamheidseisen voor het vo voldoen, zoals dat blijkt uit een getuigschrift van hoger onderwijs, van een getuigschrift van pedagogisch-didactische scholing op grond van artikel 4.2.4, eerste lid, aanhef en onder b, van de WEB, die een erkenning van hun beroepskwalificatie uit een van de lidstaten van de Europese Unie hebben of een ander erkend buitenlands getuigschrift of diploma hebben, een bij ministeriële regeling aangewezen getuigschrift gericht op lichamelijke opvoeding en die een ontheffing van de minister hebben of een verklaring van de minister dat de leraar aan de gestelde bekwaamheidseisen voldoet.

Wat betreft het vo gaat het om leraren die aan de betreffende bekwaamheidseisen voldoen, zoals dat blijkt uit een getuigschrift van hoger onderwijs (waaronder een bachelor opleiding met een onderwijsminor voor een vak van de mavo of in de eerste drie leerjaren van het havo of van het vwo), van een getuigschrift van pedagogisch-didactische scholing op grond van artikel 4.2.4, eerste lid, aanhef en onder b, van de WEB en 7a.4. van de WHW, die een erkenning van hun beroepskwalificatie uit een van de lidstaten van de Europese Unie hebben of een ander erkend buitenlands getuigschrift of diploma hebben, en die een ontheffing van de minister hebben of een verklaring van de minister dat de leraar aan de gestelde bekwaamheidseisen voldoet.

Wat betreft het middelbaar beroepsonderwijs gaat het om docenten die aan de betreffende bekwaamheidseisen voldoen, zoals dat blijkt uit een getuigschrift voor degenen die een lerarenopleiding gericht op het vo of een universitaire lerarenopleiding hebben, die een erkenning van hun beroepskwalificatie uit een van de lidstaten van de

Europese Unie hebben of een ander erkend buitenlands getuigschrift of diploma hebben. De herregistratiecriteria zijn ook van toepassing op docenten die voor het betreffende onderwijs in het bezit zijn van een getuigschrift van pedagogisch-didactische scholing op grond van artikel 4.2.4, eerste lid, aanhef en onder b, van de WEB en 7a.4. van de WHW.

Lerarenregister

Artikel 38b, eerste lid, van de WPO, artikel 38b, eerste lid, van de WEC, artikel 41a, van de WVO en artikel 4.4.1 van de WEB introduceert het lerarenregister en beschrijft op hoofdlijnen wat het lerarenregister is. Het is een register met daarin leraren voor wie herregistratiecriteria zijn vastgesteld. Wie dat zijn volgt uit het eerste lid van het daaropvolgende artikel over herregistratiecriteria: leraren of docenten die voldoen aan de vereisten die onder het kopje 'Herregistratiecriteria, sectorspecifiek' beschreven zijn, ongeacht de vraag of deze leraren of docenten ook daadwerkelijk benoemd zijn of tewerkgesteld zonder benoeming. Tot slot wordt aangegeven welke gegevens over deze leraren en docenten zijn opgenomen.

In artikel 38d van de WPO, artikel 38d van de WEC, artikel 41c van de WVO en artikel 4.4.3 van de WEB zijn bepalingen opgenomen die ingaan op de doelstellingen van het lerarenregister. Het opnemen van deze doelen in de wet is met name van belang voor de verwerking van persoonsgegevens. Persoonsgegevens mogen alleen in het kader van deze doelen verwerkt worden. De primaire doelen van het lerarenregister staan zijn omschreven in het eerste lid. Als het gaat om het primaire doel en de functie van het lerarenregister, onderscheidt het zich van het primaire doel van het registervoorportaal doordat het lerarenregister van belang is voor het aantonen in welk onderwijs een leraar of docent zijn bekwaamheid aan de hand van herregistratiecriteria onderhoudt. De twee secundaire doelen van het lerarenregister, genoemd in het tweede lid, komen overeen met de secundaire doelstellingen van het registervoorportaal. De gegevens uit het lerarenregister maken het voor de minister inzichtelijk hoeveel leraren of docenten op welke grond zijn benoemd of tewerkgesteld. Ook wordt inzichtelijk hoe het bekwaamheidsonderhoud van leraren in het algemeen verloopt. Deze geaggregeerde gegevens zijn van belang bij het maken van toekomstig beleid over benoembaarheid en bekwaamheidsonderhoud bij leraren en docenten. Het lerarenregister kan door de Inspectie van het Onderwijs worden gebruikt voor de uitoefening van haar publieke taak, waaronder erop toe zien dat de bepalingen uit de sectorwetten over benoembaarheid en bekwaamheidsonderhoud van leraren op correcte wijze worden nageleefd en dat er geen leraren onderwijs geven die niet of niet meer in het lerarenregister zijn vermeld.

Het beheer van het lerarenregister is op grond van artikel 38b, tweede lid, van de WPO onder de Minister van OCW gebracht. De verantwoordelijkheid over de verwerking van persoonsgegevens berust op grond van artikel 38e van de WPO bij de Minister van OCW. De Minister van OCW benoemt op grond van artikel 38f van de WPO een functionaris voor de gegevensbescherming. Op grond van artikel 38g van de WPO worden regels gesteld over wie bij de verantwoordelijke van de registers toegang heeft tot welke gegevens. In artikel 62 van de Wet bescherming persoonsgegevens is geregeld dat de verantwoordelijke over het register (de minister) een eigen functionaris voor de gegevensbescherming kan benoemen. Deze functionaris is een interne toezichthouder op de gegevensbescherming conform de Wet bescherming persoonsgegevens en deze wet. De verplichte melding van gegevenswerking op grond van hoofdstuk 4 van de Wet bescherming persoonsgegevens hoeft dan niet meer gedaan te worden bij het College bescherming persoonsgegevens, maar kan worden gedaan bij deze functionaris. De bescherming van persoonsgegevens is verder toegelicht in paragraaf 5 van het

algemene deel van de toelichting. Deze toelichting op artikel 38e tot en met 38g van de WPO is ook van toepassing op de bepalingen over artikel 38e tot en met 38g van de WEC, artikel 41d tot en met 41f van de WVO en artikel 4.4.4 tot en met 4.4.6 van de WEB.

Artikel 38h van de WPO, regelt de inhoud van het lerarenregister. Het artikel regelt welke gegevens in het lerarenregister kunnen worden opgenomen. Bij algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling kunnen de genoemde gegevens nader worden gespecificeerd. Deze gegevens zijn tevens in paragraaf 5 van het algemene deel van de toelichting toegelicht.

De artikelen die hierop volgen zijn een juridische uitwerking van de werking van het lerarenregister in de praktijk zoals deze in paragraaf 3.4 van het algemene deel van de toelichting is weergegeven. Hieronder volgt de toelichting bij deze juridische uitwerking, maar waar nodig zal voor de duidelijkheid worden verwezen naar de stapsgewijze uitwerking uit paragraaf 3.4. Omdat de bepalingen van artikelen 38h tot en met 38k van de WPO hetzelfde regelen als artikel 38h tot en met 38k van de WEC, artikel 41g tot en met 41j van de WVO en artikel 4.4.7 tot en met 4.4.10 van de WEB is dit deel van de toelichting ook op deze artikelen van toepassing.

Artikel 38i, eerste lid, van de WPO ziet op de levering van de basisgegevens van een leraar of docent door het bevoegd gezag van een school of instelling. In het stapsgewijze schema van paragraaf 3.4 betekent dit dat de gegevens worden klaargezet in het systeem. Het bevoegd gezag is er bovendien verantwoordelijk voor dat de basisgegevens ten behoeve van het lerarenregister op orde blijven en dat eventuele wijzigingen tijdig worden doorgegeven.

Vervolgens verstrekt de leraar of docent op grond van artikel 38i, tweede lid, van de WPO (en overeenkomstig stappen twee tot en met vier van het stappenschema) de gegevens van het onderwijs waarvoor hij kan opgaan voor herregistratie (waarvoor hij in het lerarenregister kan worden opgenomen op grond van artikel 38c, eerste lid, van de WPO). Dit kunnen ook gegevens zijn van onderwijs waarvoor de leraar of docent niet is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming. Het gaat dan om een leraar die door het bevoegd gezag benoemd is voor het vak natuurkunde, maar heeft ook een getuigschrift om het vak wiskunde te kunnen geven. Deze leraar of docent kan dat dan vermelden in het lerarenregister. Vervolgens geeft hij aan voor welk van het opgegeven onderwijs hij zal opgaan voor herregistratie. De leraar of docent is verantwoordelijk voor het verrichten van activiteiten voor herregistratie, en dient de verrichte activiteiten ook te registreren in het lerarenregister.

Indien de leraar of docent van oordeel is dat de basisgegevens moeten worden aangepast, dan verzoekt hij het bevoegd gezag van de school of instelling deze gegevens aan te passen. Indien er onenigheid bestaat over bijvoorbeeld de benoemingsgrondslag waar de leraar of docent voor is geregistreerd, dan zullen leraar of docent en het bevoegd gezag hiervoor een oplossing moeten vinden. De leraar of docent kan overigens wel in het lerarenregister worden opgenomen, ook na opneming in het register kunnen de gegevens nog worden aangepast door de leraar of docent en het bevoegd gezag.

Daarnaast bestaat op grond van artikel 38i, derde lid, de mogelijkheid om in het lerarenregister te worden opgenomen, zonder te zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming. Ook deze leraren en docenten kunnen voor het onderwijs dat zij hierin opgeven opgaan voor herregistratie. Uiteraard is er dan geen bevoegd gezag die verantwoordelijkheid draagt voor het leveren van de basisgegevens, maar levert de leraar of docent deze basisgegevens zelf.

De gegevens die op grond van artikel 38i van de WPO worden aangeleverd door de bevoegde gezagsorganen en door leraren en docenten, worden opgenomen in het lerarenregister. De opname van basisgegevens in het lerarenregister wordt overeenkomstig artikel 38k van de WPO door de Minister van OCW gedaan. Gegevens uit de basisadministratie personen worden automatisch aangeleverd aan het register, nu deze gekoppeld zijn aan het burgerservicenummer (artikel 38j van de WPO). Deze basisgegevens hoeven dan ook niet te worden opgenomen indien deze gegevens al verkregen zijn uit de basisregistratie personen. De basisgegevens dienen wel te worden geleverd op grond van artikel 38i, zodat bij opname in het register de identiteit van de leraar of docent geverifieerd kan worden. Na opname in het lerarenregister wordt de leraar of docent zichtbaar in het lerarenregister (zie ook stap van het stappenschema).

Artikel 38l van de WPO, respectievelijk artikel 38l, van de WEC, artikel 41k, van de WVO en artikel 4.4.11 van de WEB regelen een registratieperiode van vier jaar. Aan het einde van deze periode blijkt uit het lerarenregister of een leraar of docent voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs dat hij heeft opgegeven voor herregistratie. Indien aan het einde van deze periode blijkt dat de leraar of docent aan de betreffende herregistratiecriteria voldoet, verandert er niets aan de status van deze leraar in het lerarenregister.

Blijkt de leraar of docent aan het einde van de periode van vier jaar niet te voldoen aan de herregistratiecriteria die aan hem gesteld zijn, dan neemt de Minister van OCW het besluit om een aantekening te plaatsen bij de vermelding van het onderwijs waarvoor de leraar niet voldoet aan de herregistratiecriteria (zie ook stappen acht tot en met tien van het stappenschema). Tegen dit besluit van de minister staat bezwaar en beroep open op grond van de Algemene wet bestuursrecht. In de procedure rond herregistratie wordt een hardheidsclausule opgenomen in het geval van overmacht, bijvoorbeeld indien blijkt dat een bevoegd gezag een leraar niet in staat heeft gesteld om activiteiten voor herregistratie te verrichten. Bij het nemen van het besluit over herregistratie zal de minister deze omstandigheid dan ook in overweging nemen.

Het gevolg van het plaatsen van een aantekening door Onze Minister bij het onderwijs waarvoor de leraar of docent geregistreerd is, is geregeld artikel 38m van de WPO, artikel 338m, van de WEC, artikel 41l van de WVO en artikel 4.a.2 van de WEB. De leraar of docent komt niet langer de verantwoordelijkheden toe die zijn genoemd in artikel 31a van de WPO, respectievelijk artikel 31a, van de WEC, artikel 32e, van de WVO en artikel 4.1a.1 van de WEB. Deze leraar of docent kan dan niet langer meer de verantwoordelijkheid kan dragen voor het pedagogisch-didactisch en vakinhoudelijke proces voor het onderwijs waar de aantekening bij geplaatst is. Ook komt de betreffende leraar of docent voor dit onderwijs niet langer een zelfstandige verantwoordelijkheid toe als het gaat om het beoordelen van de onderwijsprestaties van leerlingen. Pas op het moment dat deze leraar of docent bijvoorbeeld door bijscholing weer voldoet aan de gestelde herregistratiecriteria, wordt de aantekening bij het betreffende onderwijs verwijderd. Vanaf dat moment kan deze leraar of docent ook weer de genoemde verantwoordelijkheden dragen en worden ingezet voor het betreffende onderwijs.

Deze bepaling is overigens alleen relevant indien de leraar of docent voor het onderwijs waar de aantekening bij geplaatst is, ook voor dat onderwijs is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming. Een leraar of docent kan ook opgaan voor herregistratie van onderwijs waarvoor hij niet is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming. Een aantekening geplaatst door Onze Minister bij dit onderwijs heeft dan geen gevolgen voor het toekomen van genoemde verantwoordelijkheden bij het onderwijs waarvoor hij is benoemd, opgaat voor herregistratie en geen aantekening door Onze Minister bij geplaatst is.

Andere mogelijkheid is dat een leraar of docent niet het onderwijs waarvoor hij benoemd is of tewerkgesteld zonder benoeming heeft opgegeven voor herregistratie. In dat geval blijkt dus ook dat de leraar of docent vier jaar na (her)registratie niet aan de herregistratiecriteria voldoet, en komen hem de genoemde verantwoordelijkheden voor dat onderwijs niet langer toe. Pas op het moment dat de leraar of docent het betreffende onderwijs opgeeft voor herregistratie komen hem de betreffende verantwoordelijkheden voor dat onderwijs weer toe. Bij het eerstvolgende controlemoment (vier jaar na registratie of herregistratie) wordt weer bekeken of hij voldoet aan de herregistratiecriteria.

De gegevens van leraren of docenten die in het lerarenregister staan, kunnen worden verwijderd op grond van artikel 38n van de WPO, artikel 38n van de WEC, artikel 41m van de WVO en artikel 4.4.13 van de WEB. Indien de leraar of docent daartoe verzoekt of overlijdt, worden zijn gegevens geschrapt uit het lerarenregister. De gegevens worden tevens geschrapt indien de leraar of docent de pensioengerechtigde leeftijd bereikt, tenzij de betreffende leraar of docent aangeeft de gegevens niet te verwijderen. De leraar of docent kan dan ook na pensioengerechtigde leeftijd worden ingezet voor onderwijs.

Indien een leraar of docent is verwijderd uit het lerarenregister, is het mogelijk dat hij (of het bevoegd gezag) daarna opnieuw gegevens verstrekt en wordt opgenomen in het lerarenregister. Indien inschrijving plaatsvindt binnen vier jaar na uitschrijving worden de bewaarde gegevens weer in het lerarenregister opgenomen. Deze gegevens worden aangepast indien deze afwijken van de door de leraar en het bevoegd gezag geleverde gegevens. Uit de bewaarde gegevens blijkt wanneer de leraar of docent voor de laatste keer is ge(her)registreerd, voor welk onderwijs de leraar is opgegaan voor herregistratie en wanneer het volgende moment van herregistratie zal plaatsvinden. Na vier jaar zijn deze gegevens verdwenen, waarna niet meer uit het register gehaald kan worden of iemand eerder voor het betreffende onderwijs geregistreerd heeft gestaan. Uit paragraaf 3.4 van het algemene deel van de toelichting blijkt dat voor herintreders in het betreffende onderwijs aparte herregistratiecriteria kunnen worden vastgesteld. Om bij registratie startende leraren en docenten te kunnen onderscheiden van de herintreders, zou de beroepsgroep ervoor kunnen kiezen om het onlangs behaalde getuigschrift als bewijs aan te leveren bij de beroepsorganisatie (net zoals de activiteiten voor herregistratie worden aangeleverd).

Artikel 38o van de WPO, artikel 38o van de WEC, artikel 41n, van de WVO en artikel 4.4.14 van de WEB regelen wie toegang heeft tot welke gegevens die opgenomen zijn in het lerarenregister. Deze artikelen regelen de set gegevens die per aangeduide groep worden verstrekt. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt geregeld welke set gegevens van de leraar voor een ieder op verzoek zichtbaar is, en welke set gegevens voor het bevoegd gezag van de school. Voor deze laatste groep geldt als voorwaarde dat het de keuze van de leraar of docent is om aan het bevoegd gezag gegevens over de activiteiten voor bekwaamheidsonderhoud te verstrekken. Leraren en

docenten kunnen hierover met het bevoegd gezag afspraken maken. Beoogd is om in deze AMvB op te nemen dat de geslachtsnamen en de voornamen van leraren die in het lerarenregister zijn opgenomen voor iedereen (op verzoek) zichtbaar wordt. Dat kan worden aangevuld met overige gegevens, die mogelijk nog bij AMvB worden gespecificeerd. Voor iedereen is dan zichtbaar dat de leraar die in het lerarenregister is opgenomen, bekwaam is en zijn vak op grond van de herregistratiecriteria onderhoudt. Ook is inzichtelijk welke leraren of docenten er in opleiding zijn of tijdelijk ingezet worden voor ander onderwijs.

De leraar of docent heeft ten slotte op grond van het tweede en derde lid toegang tot alle gegevens die van hem in het lerarenregister zijn opgenomen en tot de bewaarde gegevens.

Aan de Minister van OCW en de Inspectie van het Onderwijs worden voor de overige twee (gelijke) doelen van beleidsvorming en handhaving uit het lerarenregister gegevens geleverd. Dit zijn niet tot de persoon herleidbare gegevens (lid 6), met uitzondering van de gegevens die de minister voor herregistratie nodig heeft. De Inspectie kan dan bijvoorbeeld per bevoegd gezag bekijken hoeveel leraren of docenten aan de betreffende school of instelling zijn ingeschreven in het lerarenregister.

Registervoorportaal

In het voorgestelde paragraaf 3b van de WPO, paragraaf 2b van de WEC, paragraaf 5 van de WVO en titel 5 van de WEB zijn bepalingen opgenomen die specifiek gericht zijn op het registervoorportaal. De functie van het registervoorportaal is toegelicht in paragraaf 3.2 van het algemene deel van deze toelichting.

Leraren die in het registervoorportaal worden opgenomen, voldoen (nog) niet aan de bekwaamheidseisen. Om die reden is er ook nog geen sprake van bekwaamheidsonderhoud en gaan de herregistratiecriteria voor deze leraren en docenten (nog) niet op. Artikel 38p en 38q van de WPO, artikel 38p en 38q van de WEC, artikel 41o en 41p van de WVO en artikel 4.4.15 en 4.4.16 van de WEB voorzien in een omschrijving van het registervoorportaal en van doelstellingen van het registervoorportaal. De doelen, genoemd in het tweede lid, komen overeen met de secundaire doelen van het lerarenregister.

Artikel 38r en 38s van de WPO, artikel 38r en 38s van de WEC, artikel 41q en 41r van de WVO en artikel 4.4.17 en 4.4.18 van de WEB regelen welke gegevens worden geleverd en opgenomen in het registervoorportaal. Het gaat hier om het burgerservicenummer, de basisgegevens, de gegevens over de benoeming of tewerkstelling zonder benoeming en gegevens over de school of instelling waaraan hij is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming. Deze gegevens komen overeen met de gegevens die het bevoegd gezag moeten aanleveren voor het lerarenregister en zijn toegelicht in paragraaf 5 van deze toelichting. Net als voor het lerarenregister geregeld is, kunnen de gegevens over de benoeming en de gegevens over de school of instelling bij algemene maatregel van bestuur nader worden gespecificeerd. De overige bepalingen uit de artikelen die de gegevenslevering per leraar of docent leveren voor het lerarenregister zijn van overeenkomstige toepassing verklaard middels de schakelbepaling aan het slot van de titel dan wel paragraaf. Zie voor een toelichting hierop de toelichting bij de artikelen over gegevenslevering aan het lerarenregister.

De gegevens van leraren die niet langer in het registervoorportaal staan worden na uitschrijving op grond van artikel 38t van de WPO, artikel 38t van de WEC, artikel 41s, van de WVO en artikel 4.4.19 van de WEB vijf jaar bewaard. Een leraar of docent wordt uitgeschreven op het moment dat hij niet meer wordt ingezet voor het onderwijs waar

niet bekwaam voor is, de wettelijk vastgestelde termijn verlopen is of dat de benoemde leraar of docent inmiddels voldoet aan de gestelde bekwaamheidseisen van het onderwijs waarvoor hij in het registervoorportaal stond. In het laatste geval worden de gegevens van deze leraar of docent overgeheveld naar het lerarenregister. Ook in dit geval worden de gegevens klaargezet op gelijke wijze als het bevoegd gezag de betreffende gegevens klaarzet voor opname in het lerarenregister. Nadat de leraar de gegevens heeft aangeleverd die nodig zijn voor het lerarenregister, neemt de minister deze op in het lerarenregister.

Indien de vastgestelde termijn is afgelopen betekent dat de betreffende leraar of docent niet langer benoemd is of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van de bepaling waarvoor hij vermeld stond in het registervoorportaal.

Met een bewaartermijn van vijf jaar wordt voorkomen dat de wettelijk gestelde termijn voor een leraar of docent in opleiding telkens opnieuw begint te lopen indien hij overstapt naar een andere school of instelling. Daarnaast wordt hiermee tevens het doel van beleidsvorming gediend. Doordat de gegevens vijf jaar bewaard blijven kan het ministerie een beeld krijgen van de inzet van leraren die (nog) niet aan de bekwaamheidseisen voldoen.

Wat betreft het verstrekken van gegevens is in artikel 38u van de WPO, artikel 38u van de WEC, artikel 41t van de WVO en 4.4.20 van de WEB geregeld dat in het registervoorportaal de daarin opgenomen leraren en docenten opgezocht kunnen worden zodat inzichtelijk is welke leraren en docenten (nog) niet voldoen aan de bekwaamheidseisen. Welke gegevens zichtbaar zijn, wordt uitgewerkt in een algemene maatregel van bestuur, maar beoogd is de geslachtsnaam, voornamen en ingangsdatum van benoeming/tewerkstelling hierin op te nemen. Net als bij het lerarenregister heeft de leraar of docent toegang tot over hem opgenomen en bewaarde gegevens zodat leraren en docenten in het registervoorportaal inzicht hebben in de persoonsgegevens die over hen zijn geregistreerd en bewaard. Verder kunnen geaggregeerde gegevens worden geleverd aan de Minister van OCW voor beleidsvorming en aan de Inspectie voor hun toezichtstaken.

Artikel V Evaluatiebepaling

Op grond van deze bepaling wordt het wetsvoorstel zes jaar na inwerkingtreding geëvalueerd. Bij de evaluatie zullen de doeltreffendheid en effectiviteit van de wet in de praktijk centraal staan.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker